

Campagnefoto Dag van Aarde, 20 april 2008, 'In ieder van ons schuilt een klimaatheid'

ROLLEND MEERJARENPROGRAMMA 2008 -2009

Algemene Vergadering
Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen vzw
Brussel, zaterdag 20 oktober 2007

Bond Beter Leefmilieu
KOEPEL VAN MILIEUVERENIGINGEN Vlaanderen vzw

Bond Beter Leefmilieu is de pluralistische en onafhankelijke federatie van meer dan 140 landelijke tot lokale natuur- en milieuverenigingen in Vlaanderen. Wij zetten ons vanuit het middenveld in voor een rijke natuur en een divers landschap, een groene en gezonde woonomgeving op het platteland en in de stad, productie- en consumptiepatronen die de draagkracht van onze aarde respecteren. BBL werkt vanuit een visie op duurzame ontwikkeling: eerlijk delen van welvaart en milieugebruiksruimte, in Vlaanderen en elders, nu en later. Onze werking richt zich op het met raad en daad ondersteunen van onze verenigingen, het beïnvloeden van het beleid van overheden en maatschappelijke organisaties en het verduurzamen van het gedrag van het grote publiek en doelgroepen

© 20 oktober 2007

Redactie: Annelies dhollander; Bastiaan Raa; Bea Lootens; Ben Bleys; Benjamin Clarysse; Bernard Govaert; Bram Claeys; Bram Dousselaere; Danny Jacobs; De Buysen Charles; Dirk Knapen; Erik Grietens; Frank Colman; Gerda de Laat; Ilse Smits; Jan Turf; Johan Niemegeers; Johan Vanerom; Joris Gansemans; Julie Vinson; Lieve Vandeneede; Linda Sonck; Lode Conings; Mike Desmet; Nicolas De Baere; Set Van Houdt; Sofie Van den Bogaert; Stefaan Claeys; Stefan Vanthuynne; Toon Vrelust; Wannes Meersmans; Wim Van Gils; Wouter Florizoone, Luc Driessen, Hans Tindemans en Yanti Ehrentraut. **Eindredactie:** Danny Jacobs

INHOUDSTAFEL

0. LEESWIJZER BIJ HET WERKINGSPROGRAMMA

1. MISSIE EN ACTIVITEITEN VAN BBL : DE UITDAGING VAN DUURZAME ONTWIKKELING

1.1 DE MISSIE VAN BBL

1.2 DE ACTIVITEITEN VAN BBL

Het ondersteunen met raad en daad van onze verenigingen via onze koepelservice
Het beïnvloeden van het beleid van overheden en bedrijfsleven via onze beleidswerking
Het verduurzamen van het gedrag van het grote publiek en doelgroepen via projecten

3. WERKINGSPROGRAMMA 2008-2009: INTERNE EN KOEPELASPECTEN VAN DE WERKING

3.1 BESTUURSORGANEN

- 3.1.1 Algemene Vergadering
- 3.1.2 Raad van bestuur
- 3.1.3 Bestuurscomité
- 3.1.4 Orgaan van Vertegenwoordiging en dagelijks bestuur

3.2 PERSONEELSBELEID INTERN EN EXTERN

- 3.2.1 Planning-, functionerings- en evaluatiegesprekken.
- 3.2.2 Paritair overlegcomité binnen BBL.
- 3.2.3 Vrijwilligersbeleid
- 3.2.4 Begeleiding van stages

3.3 DE KOPELFUNCTIE VAN BBL: EEN SOCIALE, DEMOCRATISCHE EN POLITIEKE OPDRACHT

- 3.3.1. Leiderschap
 - 3.3.1.1 Zelfevaluatie
 - 3.3.1.2 Individuele begeleiding bij crisis
- 3.3.2. Beleid & Strategie
 - 3.3.2.1 Beleidsplanning
- 3.3.3. Medewerkersbeleid
 - 3.3.3.1 Vrijwilligers aantrekken (NIEUW)
 - 3.3.3.2 Waarderend medewerkersbeleid (NIEUW)
 - 3.3.3.3 Deskundigheidsbevordering
- 3.3.4a. Middelen
 - 3.3.4.1 Subsidies
 - 3.3.4.2 Informatie

- 3.3.4b. Samenwerkingsverbanden
 - 3.3.4.3 Belangenbehartiging werkgevers
 - 3.3.4.4 Regionaal Beraad (+)
 - 3.3.4.5 Koepels en Netwerken (NIEUW)
- 3.3.5. Processen
 - 3.3.5.1 Inhoudelijke ondersteuning rond natuur- en milieubeleidsthema's
 - 3.3.5.2 Projecten en campagnes op maat van lokale en regionale verenigingen (NIEUW)
 - 3.3.5.3 Beheer projectendienst (NIEUW)
 - 3.3.5.4 Publieksgerichte activiteiten
 - 3.3.5.5. Maatschappijresultaten
- 3.3.6 klantenresultaten
- 3.3.7 Medewerkersresultaten
- 3.3.8 Maatschappijresultaten
 - 3.3.8.1 Wettelijke verplichtingen
 - 3.3.8.2 Duurzaamheidsverslaggeving (NIEUW)
 - 3.3.8.3 MVO-referentiekader voor bedrijven (NIEUW)
- 3.3.9 Impact

3.4 PROMOTIE, SENSIBILISEREN, BEKENDMAKING EN UITSTRALING

- 3.4.1 BBL in de pers
- 3.4.2 BBL en het internet: website(s) en elektronische nieuwsbrieven
- 3.4.3. Milieubibliotheek
- 3.4.4 Archiefopbouw van de milieubeweging via samenwerking met Amsab

4. INHOUDELIJK WERKINGSPROGRAMMA BBL

4.1 DUURZAME ONTWIKKELING

4.1.1 Mondiaal

- 4.1.1.1 Opvolging implementatieplan Johannesburg inzake duurzame ontwikkeling
- 4.1.1.2 Het milieuthema op de internationale handelsagenda – WTO-regels en milieu

4.1.2 Europees

- 4.1.2.1 EU- duurzaamheidsstrategie mag ecologie niet ondergeschikt maken aan economie

4.1.3 Federaal

- 4.1.3.1 Waken over goede uitvoering van het tweede Federaal Plan Duurzame Ontwikkeling (2004-2008)
- 4.1.3.2 Ons steentje bijdragen aan de ontwikkeling van het derde Federaal Plan Duurzame Ontwikkeling (NIEUW)

4.1.4 Vlaams

- 4.1.4.1 Ons ervoor inzetten dat de Vlaamse strategie Duurzame Ontwikkeling in de praktijk wordt omgezet in concrete acties

4.1.5 Lokaal

- 4.1.5.1 Netwerk Duurzaam Leuven zichtbaar maken via concrete en succesvolle activiteiten op het terrein
- 4.1.5.2 Medebeheer van het Steunpunt Duurzaam Bouwen Limburg dat bouwbedrijven en bouwactoren aanmoedigt om duurzaam bouwen in de praktijk te brengen
- 4.1.5.3 Mee bouwen aan een gebiedsdekkend netwerk van advieswinkels dat bouwers en verbouwers onafhankelijke advies op maat biedt bij duurzame bouw- en verbouwingsplannen

4.2 DOELGROEPENBELEID

4.2.1 Milieu & politiek

- 4.2.1.1 Eindrapport van de Vlaamse regering opmaken (NIEUW)
- 4.2.1.2 Het milieubeleid van de nieuwe federale regering evalueren (NIEUW)
- 4.2.1.3 Een memorandum voor de Vlaamse verkiezingen 2009 opmaken (NIEUW)
- 4.2.1.4 De verkiezingsprogramma's van de Vlaamse politieke partijen doorlichten (NIEUW)

4.2.2 Milieu & bedrijf

- 4.2.2.1 Versterken van onze kennis over het bedrijfsleven en verkennen van nieuwe mogelijkheden om het bedrijfsleven te beïnvloeden

- 4.2.2.2 Voeren van een toekomstgerichte dialoog met bedrijven en bedrijfssectoren
- 4.2.2.3 Meer samen met (o.a) het bedrijfsleven deelnemen aan het strategisch overleg inzake beleidsontwikkelingen geïnitieerd door de overheid
- 4.2.2.4 Kritisch blijven opvolgen van de negatieve ontwikkelingen binnen bedrijfsleven. Case: Tessenderlo Chemie

4.2.3 Milieu & landbouw

- 4.2.3.1 IJveren voor oplossingen die de nitraatvervuiling van het Vlaamse oppervlakte- en grondwater terugdringt
- 4.2.3.2 Genetisch gemodificeerde organismen
- 4.2.3.3 Erover waken dat de middelen van het Vlaams programma plattelandsontwikkeling de milieu- en natuurdoelstellingen ten goede komen
- 4.2.3.4 Europese gemeenschappelijk landbouwbeleid (NIEUW)

4.2.4 Milieu & burger

- 4.2.4.1 "Recht op Recht": naar een aangepast wettelijk kader, zodat verenigingen hun doelstellingen ook via gerechtelijke weg kunnen afdwingen
- 4.2.4.2 Verdrag van Aarhus: betere inspraakmogelijkheden in de wetgeving milieu en ruimtelijke ordening

4.2.5 Milieu en consument

- 4.2.5.1 www.milieukoopwijzer.be verstrekt milieud advies voor aankoopverantwoordelijken en begeleid leveranciers naar een groener productaanbod
- 4.2.5.2 Groene Sleutel: ecolabel voor toerisme en recreatie
- 4.2.5.3 Blauwe vlag voor jachthavens en individuele booteigenaars, kuststranden en zwembadvisers (programma FEE-Vlaanderen)
- 4.2.5.4. Fenix, duurzaam papiergebruik in het hoger onderwijs (NIEUW)

4.3. DE GEREEDSCHAPSKIST – MILIEUBELEIDSINSTRUMENTEN

4.3.2 Milieuaansprakelijkheid

- 4.3.2.1 IJveren voor een gedegen omzetting in Vlaanderen van de Europese richtlijn milieuaansprakelijkheid

4.4 THEMA'S

4.4.1 Water

- 4.4.1.1 Beleid integraal waterbeheer: gaan voor een kwalitatieve en tijdige implementatie van de kaderrichtlijn water in Vlaanderen
- 4.4.1.2 Afvalwaterbehandeling: stimuleren volledige zuivering van alle Vlaams huishoudelijk afvalwater met de voor natuur & milieu beste aanpak
- 4.4.1.3. Ontwikkelingsschets Schelde-estuarium: waken over de tijdige en kwalitatieve uitvoering van natuur- en veiligheidsprojecten
- 4.4.1.4 Het waterverbruik in Vlaanderen in overeenstemming brengen met de doelstellingen uit de kaderrichtlijn water
- 4.4.1.5 Mijn waterweg: Beter Leefmilieu vzw (BBL) en Heemkunde Vlaanderen vzw werken samen rond verleden, heden en toekomst van waterlopen
- 4.4.1.5 Tijdens het tweede Scheldeweekend (2008) kunnen mensen kennismaken met bijzonde

4.4.2 Grondstoffen

- 4.4.2.1 Materialen en afvalstoffen
 - 4.4.2.1.1 Opvolgen van de beleidsinitiatieven inzake geïntegreerd productbeleid
 - 4.4.2.1.2 Opvolgen van de beleidsinitiatieven inzake groene overheidsaankopen (NIEUW)
 - 4.4.2.1.3 Delfstoffenplannen moeten meer rekening houden met natuur en milieu
 - 4.4.2.1.4 Inspelen op beleidsontwikkelingen met het oog op een duurzaam afvalbeleid (NIEUW)
 - 4.4.2.1.5 Voortzetten van onze strategische advisering bij de Limburg.Net (Afvalmaatschappij Limburg)
 - 4.4.2.1.6 Elektronische portemonnee in Limburg op de kaart zetten (NIEUW)
- 4.4.2.2. Gevaarlijke stoffen en producten
 - 4.4.2.2.1. Kwalitatieve en kwantitatieve pesticidenreductie blijven nastreven
 - 4.4.2.2.2 Opvolging geven aan Europese ontwikkelingen met betrekking tot de nieuwe strategie inzake chemische stoffen

4.4.3 Transport en mobiliteit

- 4.4.3.1 Beleidsvoorstellen formuleren voor een luchthavenbeleid dat rekening houdt met de draagkracht van de omgeving
- 4.4.3.2 Missing links (NIEUW)

- 4.4.3.3 Aanhouden van onze beleidscampagne gericht op het in rekening brengen van de externe kosten van het wegtransport
- 4.4.3.4 Autoluwe wijken: leefkwaliteit in stedelijke woonwijken verhogen (NIEUW)
- 4.4.3.5 Ecodriving: burgers sensibiliseren over energiezuinig rijden
- 4.4.3.6 Platform efficiënt vlootbeheer en eco-driving (NIEUW)
- 4.4.3.7 Met Belgerinkel naar de Winkel: 14.000 handelaars in meer dan 180 gemeenten stimuleren tienduizenden consumenten om met de fiets te gaan winkelen
- 4.4.3.8 Ik kyoto: werkgevers stimuleren duizenden werknemers om naar het werk te fietsen

4.4.4 Klimaat & Energie

- 4.4.4.1 Opvolgen en adviseren van de rollende Vlaamse en nationale Klimaatplannen
- 4.4.4.2 Opvolgen en adviseren van het indicatief uitrustingsplan, het indicatief plan voor de aardgasvoorziening en het ontwikkelingsplan voor de transportnetten voor elektriciteit
- 4.4.4.4 Energiearmoede bestrijden door het integreren van sociaal en energiebeleid
- 4.4.4.5 Het duurzaam gebruik van bio-energie bevorderen
- 4.4.4.6 Vechten voor het behoud van de kernuitstap
- 4.4.4.7 Onze strategische advisering van de Limburgs netbeheerder Infrax (ex-Interelectra) continueren
- 4.4.4.8 Geïntegreerde website energiezuinig bouwen
- 4.4.4.9 Open Huizendagen: eigenaars van meer dan vijftig woningen ontvangen duizenden kandidaat bouwers en verbouwers
- 4.4.4.10 Lokaal Kyotoprotocol: op naar honderd steden en gemeenten die tekenen
- 4.4.4.11 klimaatwijken, klimaat op maat, Energy Neighbourhoods: drie maal op weg naar 8% energiebesparing per jaar bij inwoners van tientallen Vlaamse steden en gemeenten
- 4.4.4.12 Dag van Aarde, 20 april 2008, 'In ieder van ons schuilt een klimaatheld' (NIEUW)

4.4.5 Hinder

- 4.4.5.1 Werken op de doorwerking van de Europese richtlijn geluid
- 4.4.5.2 Nacht van de Duisternis: gemeenten sensibiliseren m.b.t. duurzame, energiezuinige en milieuvriendelijke verlichting

4.4.6. Milieu & ruimte

- 4.4.6.1 Uitvoering Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (1): afbakening stedelijke gebieden, buitengebied en bedrijvzones
- 4.4.6.2 Voorstellen formuleren voor de evaluatie en herziening van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen
- 4.4.6.3 Een degelijke juridische onderbouw voor het ruimtelijk beleid behouden bij de aanpassing van het decreet ruimtelijke ordening
- 4.4.6.4 Strategische havenplannen en afbakeningsplannen voor havens moeten ruimte geven aan leefbare woonkernen, milieudruk beperken en natuurbehoud centraal stellen

4.4.7. Milieu & Gezondheid

- 4.4.7.1. Beleidsvoorstellen uitwerken voor een gedegen Europees kader ozon en fijn stof

5. EXTERNE VERTEGENWOORDIGING VAN BBL

5.1 BBL ALS GESPREKSPARTNER IN ADVIES- EN OVERLEGORGANEN

VLAANDEREN

- 5.1.1 Minaraad – Strategische adviesraad
- 5.1.2 Strategische adviesraad Ruimtelijke Ordening - Onroerend Erfgoed (met onder haar vleugels de Vlaamse Commissie Ruimtelijke Ordening) (NIEUW)
- 5.1.3 Mobiliteitsraad Vlaanderen – strategische adviesraad (NIEUW)
- 5.1.4 Vlaamse adviesraad bestuurszaken – strategische adviesraad (NIEUW)
- 5.1.5 Technische werkgroep Nutriënten
- 5.1.6 Overleg Adviserende Partijen (Ontwikkelingsschets 2010)
- 5.1.7 Stakeholders AdviesForum (SAF) Kanaal Gent – Terneuzen
- 5.1.8 Rijn Schelde Delta (RSD)
- 5.1.9 SIGMA-plan: klankbordgroep en werkgroepen
- 5.1.10 Seine-Schelde-West: klankbordgroep en werkgroepen (NIEUW)
- 5.1.11 Tessengerlo Chemie opvolgingscommissie
- 5.1.12 Structuren binnen het integraal waterbeleid
 - 5.1.12.1 Internationale Schelde Commissie en Internationale Maas Commissie
 - 5.1.12.2 CIW – werkgroep rationeel watergebruik
 - 5.1.12.3 Bekkenraden

5.1.13 Vlaamse Luchthavencommissie (VLC)

FEDERAAL

- 5.1.14 Federale Raad Duurzame Ontwikkeling
- 5.1.15 Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG)
- 5.1.16 Technisch Comité voor de flexibele mechanismen
- 5.1.17 Belgische Comité voor het toekennen van het Europese Milieukeurmerk
- 5.1.18 Raadgevend Comité van het Federale Voedselagentschap
- 5.1.19 Stuurgroep pesticiden

PROVINCIAAL

- 5.1.20 Provinciale en gemeentelijke commissies ruimtelijke ordening
- 5.1.21 Overlegcommissies luchthavens Zaventem en Deurne
- 5.1.22 Stuurgroep Gentse Kanaalzone ("Subregionaal Overleg")
- 5.1.23 Werkgroep Strategisch Plan voor de Linker- en Rechteroever Antwerpen

5.2 BBL BINNEN DE BELGISCHE EN INTERNATIONALE MILIEUBEWEGING

BELGIË

- 5.2.1 Vier (gewestelijke) milieufederaties als coördinatieorgaan inzake federale en intergewestelijke milieudossiers en belendende beleidsdomeinen
- 5.2.2 Klimaatnetwerk België ijvert voor een coherent klimaatbeleid op federaal en gewestelijk niveau.
- 5.2.3 Klimaatcoalitie werkt aan maatschappelijk en politiek draagvlak voor structurele maatregelen gericht op 30% minder CO2 tegen 2020 en 80% tegen 2050

EUROPEES

- 5.2.4 Climate Action Network Europe, onze Europese koepelvereniging inzake klimaat en energie
- 5.2.5 Transport and Environment (T&E), onze Europese koepelvereniging inzake Europees transportbeleid
- 5.2.6 European Environmental Bureau (EEB), onze Europese koepelvereniging inzake opvolging en beïnvloeding van het globale Europese leefmilieubeleid
- 5.2.7 European environmental citizens organisation in standardisation (ECOS)
- 5.2.8 Pesticides action network Europe (PAN Europe)
- 5.2.9 Grenzeloze Schelde vzw – Escaut Sans Frontières asbl
- 5.2.10 Seas At Risk
- 5.2.11 Grensoverleg met de Zeeuwse-, Brabantse en Limburgse milieufederaties in Nederland

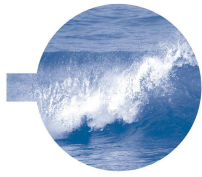
INTERNATIONAAL

- 5.2.12 International Foundation for Environmental Education (FEE) in Vlaanderen drager van de campagnes Blauwe Vlag, logo 3 Groene School en Groene Sleutel

5.3 DEELNAME IN NIET-GOUVERNEMENTELE NETWERKEN BUITEN DE MILIEUSECTOR

- 5.3.1 Verenigde Verenigingen (en Samen vzw), het brede samenwerkingsverband van het Vlaamse middenveld
- 5.3.2 Arbeid en Milieu vzw, samenwerken met vakbonden
- 5.3.3 Trage Wegen vzw, samenwerken met diverse sectoren uit het Vlaamse middenveld
- 5.3.4 Komimo vzw, samenwerken met mobiliteitsverenigingen
- 5.3.5 Bioforum, samenwerken met sectororganisaties uit de biologische landbouw
- 5.3.6 Vlaams Overleg Duurzame Ontwikkeling, samenwerken met diverse sectoren uit het Vlaamse middenveld
- 5.3.7 Netwerk Bewust Verbruiken (NBV), samenwerken met consumentenorganisaties
- 5.3.8 Ethibel vzw, mee waken over de criteria voor duurzaam en ethisch beleggen

1. LEESWIJZER BIJ HET WERKINGSPROGRAMMA

Beste lezer,

Het BBL-werkingsprogramma 2008-2009 is een rollend tweejarenprogramma: vele BBL-activiteiten lopen continu door, jaar na jaar: de koepelwerking van de vereniging b.v., de vertegenwoordiging in officiële advies- en overlegorganen, de doelgroepenwerking, en de werking binnen de Belgische en internationale milieubeweging. Enerzijds zijn er de eigen geplande activiteiten, anderzijds speelt BBL in op de milieualtualiteit: beleidsbeslissingen, verkiezingen, internationale conferenties, periodieke beleidsplannen, etc...

In het werkingsprogramma wordt getracht de verschillende types BBL-acties (beleidswerk, juridische actie, campagne, project, studie, ...) geïntegreerd in te zetten voor het bereiken van strategische doelen die per werkveld worden uitgezet. Zo streven we ernaar de beleidswerking en de project- en campagne-werking te integreren. Daarbij spitsen we ons enerzijds toe op de verdere ontwikkeling van het beleidsinstrumentarium en de milieubeleidsplannen. Anderzijds wordt het "stromenmodel" gebruikt om bepaalde milieuproblemen meer "integraal" te analyseren en aan te pakken, en om ook een integrale gebiedsgerichte aanpak mogelijk te maken. Beleidswerk, campagnes en projecten zijn daarbij geen los van elkaar staande initiatieven, maar worden samen ingezet om onze doelstellingen te bereiken.

Door deze "clustering" in werkvelden wordt tevens een toewijzing van programmapunten aan de verschillende personeelsleden mogelijk. Ook voor de buitenwereld wordt het op die manier duidelijk wie wat doet binnen BBL.

Het werkingsprogramma 2008-2009 voor de interne BBL-werking richt zich - in tegenstelling tot het inhoudelijk programma - niet tot de "klanten" van BBL (de overheid, publieke opinie, consumenten, producenten,...) maar tot de 'aandeelhouders' (de aangesloten verenigingen). In dit programma wordt aangegeven hoe in de toekomst de verschillende aangesloten verenigingen bij de BBL-werking betrokken zullen worden, en op welke manier BBL de aangesloten leden kan bijstaan in hun eigen werking: het programma schetst in deze de uitdagingen op het vlak van een goede koepelservice. Een en ander moet ertoe leiden dat de brede beweging geschraagd blijft door een representatieve koepel, beheerd volgens de principes van 'corporate governance'.

Om planning en evaluatie van een rollend werkingsprogramma op een eenduidige wijze mogelijk te maken zijn de activiteiten in dit werkingsprogramma opgebouwd volgens volgend vast schema:

- omschrijving van de strategische doelstelling of overkoepelend doel;
- beknopte uitwerking van de hieraan operationele ambitie;
- een inhoudelijke omschrijving activiteit;
- aanduiding van de verantwoordelijke intern;
- typering van de activiteit;
- typering van de financiering waarover BBL beschikt om deze activiteit mogelijk te maken;
- vermelding van de partners met wie wordt samen gewerkt;
- aanduiding: is de activiteit nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd;
- timing: wanneer loopt de activiteit ?

Danny Jacobs, directeur Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen

2. MISSIE EN ACTIVITEITEN VAN BBL: DE UITDAGING VAN DUURZAME ONTWIKKELING

Bond Beter Leefmilieu is de pluralistische en onafhankelijke federatie van meer dan 140 landelijke tot lokale natuur- en milieuverenigingen in Vlaanderen. Wij zetten ons vanuit het middenveld in voor een rijke natuur en een divers landschap, een groene en gezonde woonomgeving op het platteland en in de stad, en productie- en consumptiepatronen die de draagkracht van onze aarde respecteren. BBL werkt vanuit een visie op duurzame ontwikkeling: eerlijk delen van welvaart en milieugebruiksruimte in Vlaanderen en elders, nu en later. Wij ondersteunen onze verenigingen met raad en daad, beïnvloeden overheden en maatschappelijke organisaties, en trachten het gedrag van doelgroepen en het grote publiek te verduurzamen.

Bond Beter Leefmilieu/Inter-Environnement ontstond in 1971 als 'Belgische' koepelvereniging. Deze nationale structuur was gedurende 5 jaar actief. In 1976 werd Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen vzw officieel opgericht als federatie van de natuur- en milieuverenigingen actief binnen het Vlaamse gewest. Anno 2007 overkoepelt BBL ruim 150 natuurverenigingen en milieuorganisaties in Vlaanderen: van Greenpeace en WWF Vlaanderen over Natuurpunt tot vele tientallen streek- en plaatselijke verenigingen. Deze verenigingen kunnen rekenen op een achterban van ruim 200.000 leden. BBL is actief in het Vlaamse middenveld. Middenveldorganisaties verenigen mensen en dragen op die manier bij tot maatschappelijke betrokkenheid en sociale cohesie. Dat is hun sociale opdracht. Ze geven mensen een geïnformeerde stem en laten de burgers wegen op het beleid. Dat is hun democratische opdracht. Zij geven de burger ook effectief invloed op het beleid en willen dat beleid inspireren, doeltreffend en efficiënt maken. Dat is hun politieke opdracht.

De werking van Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen vzw. bestaat uit volgende **drie activiteitsvelden**:

2.2.1 Het ondersteunen met raad en daad van onze verenigingen via onze koepelservice:

- ✚ onze aangesloten verenigingen 'inhoudelijk' bijstaan;
- ✚ de 'bewegingsfunctie' van onze aangesloten verenigingen versterken;
- ✚ onze aangesloten verenigingen als 'werkgever' aansterken;
- ✚ de 'financiële basis' van onze aangesloten verenigingen verbreden;
- ✚ werken aan een hoger kwaliteitsniveau van werken binnen onze verenigingen.

2.2.2 Het beïnvloeden van het beleid van overheden en maatschappelijke organisaties via onze beleidswerking

- ✚ werken op een breed inhoudelijk terrein en actief zijn op diverse niveaus;
- ✚ kiezen voor beleidsbeïnvloeding, overleg en advisering;
- ✚ afsluiten van coalities om onze doelen te realiseren;
- ✚ opzetten van juridische acties om de uitvoering van wetgeving af te dwingen;
- ✚ de media bereiken om het maatschappelijk en politiek debat te kunnen beïnvloeden.

2.2.3 Het verduurzamen van het gedrag van het grote publiek en doelgroepen via projecten en campagnes

- ✚ streven naar gedrags- en houdingverandering van beleid als van bevolkingsgroepen;
- ✚ steeds zeer concrete veranderingen voor het oog houden;
- ✚ werken met intermediaire partners.

Een volledige uitwerking van bovenstaande activiteitsvelden treft u aan op www.bblv.be > **Over ons** > **Werking nl.** <http://www.bondbeterleefmilieu.be/page.php/3>

3. WERKINGSPROGRAMMA 2008-2009: INTERNE EN KOEPELASPECTEN VAN DE WERKING

3.1 BESTUURSORGANEN

3.1.1 Algemene Vergadering

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: de algemene vergadering treedt op als hoogste orgaan van de vereniging. Ze bestaat uit alle leden van de vereniging en wordt tenminste tweemaal per jaar samengeroepen.

Operationele ambitie: In 2008-2009 staat eens te meer de participatie van de aangesloten leden, met een duidelijke wisselwerking, in de kijker: wat verwachten de verenigingen (evt. opgedeeld in verschillende categorieën en geografische spreiding) van de koepel, en welke inbreng verwachten bestuur en stafleden van de aangesloten verenigingen?

Omschrijving activiteit: De algemene vergadering oefent haar wettelijke bevoegdheden als hoogste orgaan van de vzw uit. De AV van maart '08 buigt zich over het activiteitenverslag en het financieel verslag van het voorbije werkjaar, de bijeenkomst van oktober 2008 behandelt het werkingsprogramma 2009-2010 en budget voor het werkingsjaar 2009.

Met het oog op een gedegen lange(re)-termijnplanning binnen BBL zal de algemene vergadering ook opvolging gegeven worden over de implementatie van toekomstige krachtlijnen die volgen uit een interne doorlichting via de zelfscanmethodiek (2005) en de beleidsplanning voor de diverse onderdelen van de werking van de vereniging (krachtlijnen financiën voor de toekomst, relatie met het bedrijfsleven, verbetering van de ledencommunicatie, ...).

Verantwoordelijke intern: Danny Jacobs (directeur).

Type activiteit: bestuur van de vereniging.

Type financiering: eigen middelen.

Partners:

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: doorgerold maar gewijzigd.

Timing: De algemene vergadering komt samen in maart en oktober. De vergadering van maart vindt plaats in de vooravond in Brussel. De bijeenkomst van oktober wordt opnieuw georganiseerd in de vorm van een Forumdag die op zaterdag wordt gehouden. Bedoeling hiervan is te komen tot meer interactie met de leden over de (inhoudelijke) werking van de vereniging.

3.1.2 Raad van bestuur

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: het uitstippelen van de grote lijnen, het controleren en bijsturen van het financieel, organisatorisch en inhoudelijk beheer van BBL als koepelvereniging.

Operationele ambitie:

Omschrijving activiteit: Alhoewel het mandaat van beheerder "persoonlijk" is, blijft het een gegeven dat ieder bestuurslid zijn achtergrond en deskundigheid vanuit zijn eigen vereniging meedraagt. Daarom zorgt de samenstelling van de Raad van bestuur ervoor dat er een goede weerklank is van alle niveaus van verenigingen.

Op de maandelijkse agenda van de Raad wordt de nodige ruimte voorzien voor volgende vaste punten: verslaggeving activiteiten, opvolging van (politieke) Actualia, opvolging uitvoering van de thema's en actiepunten uit het lopend werkingsprogramma en zesmaandelijks een evaluatie van het werkingsprogramma, financiën en personeelsbeleid.

Er is een taakverdeling tussen raad van bestuur en het bestuurscomité: inhoudelijke en beleidsgebonden thema's worden bij voorkeur behandeld door de raad van bestuur, financiën en personeelsbeleid wordt grotendeels behandeld door de bestuurscommissie. De eindbevoegdheid berust ten allen tijde echter bij de raad van bestuur.

De raad van bestuur voorziet tevens als actiepunten het zesmaandelijks opmaken van een eigen prioriteitenagenda, met name van punten van bespreking die de vaste agenda van de vergadering overstijgt en toelaat tijd en ruimte te creëren voor niet actualiteitsgebonden en/of strategische discussies; het op punt stellen van de dagelijkse communicatiestromen met het secretariaat van de vereniging en het voeren van een zesmaandelijks functioneringsgesprek met de directeur.

Verantwoordelijken intern: Danny Jacobs (algemene zaken), Lode Conings (financiën en personeel), Jan Turf (beleidswerking) en Stefaan Claeys (projecten en campagnes).

Type activiteit: intern bestuur en externe vertegenwoordigingsbevoegdheid van de vereniging.

Type financiering: eigen middelen.

Samenstelling: Voorzitter: Bruyninckx Hans; Vice-voorzitters: Ibens Willy, Leemans Sabien en Feyen August; Secretaris: Vandorpe Eric; Penningmeester: Jean Awouters; Leden: Baeten Relinde, Baita Dolores, Desmet Bart, Fizgal Ingrid, Ibens Willy, Lauwaert Jasmin, Lenders Filip, Ramaekers Jos, Stryckers Paul, Vandorpe Eric, Vannoppen Jan, Vercammen Dirk, Vromman Steven.

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: doorgerold.

Timing: De Raad van bestuur komt acht maal per jaar samen, telkens om 19 u. in het BBL-huis.

3.1.3 Bestuurscomité

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: als intern orgaan van de vzw de raad van bestuur bijstaan en versterken inzake haar beleidsformulerende, controlerende en bijsturende rol.

Operationele ambitie: het management inzake financiën, personeel en algemene organisatorische beleidsvoering op een kritische en constructieve wijze opvolgen, grondig doorlichten en van daaruit de nodige aanbevelingen formuleren.

Omschrijving activiteit: Het bestuurscomité is een intern orgaan van de vzw dat handelt in opdracht en verantwoording aflegt tegenover de raad van bestuur van BBL. Het bestuurscomité komt slechts één tot twee maal per jaar samen en geeft hoofdzakelijk diepgang aan het financieel en personeelsbeleid van de vereniging. Het werkt zowel beleidsvoorbereidend en beleidscontrolerend binnen de Bond. Het kan zelfstandige bevoegdheden uitoefenen in de mate dat de raad van bestuur daartoe expliciet formele beslissingen neemt. Dat dient dan te blijken vanuit de praktijkopbouw van werking. Als basisregel geldt dat operationele aanbevelingen uit het bestuurscomité – na bekrachtiging door de raad van bestuur – worden uitgevoerd door het secretariaat.

Verantwoordelijke intern: Lode Conings en Danny Jacobs.

Type activiteit: enkel intern bestuur; geen externe vertegenwoordigingsbevoegdheid.

Type financiering: eigen middelen.

Samenstelling: Willy Ibens (voorzitter van het comité), Jean Awouters, Jos Ramaekers, Hans Bruyninckx, Lode Conings en Danny Jacobs..

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: doorgerold

Timing: één tot twee zittingen per jaar.

3.1.4 Orgaan van Vertegenwoordiging en dagelijks bestuur

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: als extern orgaan van de vzw ervoor instaan dat Bond Beter Leefmilieu in haar dagelijkse werking in en buiten rechte vertegenwoordigd kan worden.

Operationele ambitie:

Omschrijving activiteit: Het Orgaan is bevoegd voor het benoemen en ontslaan van personeel, het afsluiten van overeenkomsten met externe consultants, financiële verrichtingen met bank- en kredietinstellingen, het indienen van bezwaarschriften en de handtekeningbevoegdheid bij het afsluiten van overeenkomsten (tot een bepaalde financiële bovengrens) die ter bekrachtiging zullen worden voorgelegd aan de Raad van Bestuur. Daarnaast omvatten de bevoegdheden van het Orgaan van Vertegenwoordiging eveneens alle handelingen van dagelijks bestuur. Alle beslissingen van het Orgaan worden periodiek gebundeld en per zitting formeel aan de raad van bestuur voorgelegd.

Samenstelling: Het Orgaan bestaat uit Danny Jacobs (directeur), Lode Conings (zakelijk coördinator) en August Feyen (ondervoorzitter).

Type activiteit: intern bestuur en delegatie van externe vertegenwoordigingsbevoegdheid van de vereniging vanuit de raad van bestuur.

Type financiering: eigen middelen.

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: doorgerold.

Timing: van de activiteiten van het Orgaan worden telkens schriftelijk verslag uitgebracht op de zitting van de raad van bestuur.

3.2 PERSONEELSBELEID INTERN EN EXTERN

3.2.1 Planning-, functionerings- en evaluatiegesprekken.

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: het nastreven van een hoge kwalitatieve werking binnen de vereniging door het realiseren van een evenwicht tussen het organisatie- en het mensgericht werken.

Operationele ambitie: het continueren van een open beleid binnen de organisatie, het verlenen van inspraak op organisatorisch en inhoudelijk vlak, het voeren van planning-, functionering- en evaluatiegesprekken, het houden van vergaderingen in beperktere werkeenheden, het optimaal benutten van de kwaliteiten van iedereen afzonderlijk. Vooral de systematische organisatie van functioneringsgesprekken van de medewerkers met hun respectieve coördinatoren blijft een prioritair aandachtspunt.

Omschrijving activiteit: In 2004 en 2005 werden voor de diverse teams (beleid, projecten en campagnes, communicatie, administratieve en ondersteunende functies) types van functiekaarten uitgewerkt. De functiekaart is een feitelijke opsomming van scoringsgebieden: dit zijn opdrachten, doelen, output, houdingen en vaardigheden waar de medewerker telkens zijn belangrijkste activiteiten (inputs) aan verbindt. De functiekaart is aldus een vertaling van de functieomschrijving op basis waarvan de medewerker is aangeworven of aangesteld. Ze wordt opgemaakt en aangepast in samenspraak met de projectcoördinator van BBL. Ze geldt als basis voor het jaarlijks functioneringsgesprek en het periodiek evaluatiegesprek. Ze kan tevens worden gehanteerd bij planning- en overlegmomenten allerhande.

In 2008 worden er standaardprofielen uitgewerkt voor de functies van Projectmedewerker; Beleidsmedewerker; Medewerker boekhouding; Communicatie (en sponsorings-) medewerker; IT medewerker; Medewerker documentatie en informatie; Administratief ondersteunend medewerker; Bewegingsmedewerker; Sanitair medewerker en Coördinator. De 'standaardprofielen' worden uitgewerkt zowel op het niveau van 'taken' als 'houding en vaardigheden'. Voor deze functieprofielen kunnen we de 'taken' grotendeels overnemen uit de nu bestaande en gehanteerde functiekaarten. In de bestaande functiekaarten zuiveren we in ieder geval de onderdelen eruit die betrekking hebben op 'houding en vaardigheden'. Om te komen tot formuleren van de 10 tot 15 meest relevante toetsstenen inzake 'houding en vaardigheden' per functieprofiel binnen BBL maken we afspraken tussen directie en medewerkers. Het meest zinnig is dat - waar mogelijk - dit werk binnen de bestaande teams (project, beleid, beweging, administratie) wordt gedaan. We hanteren hiervoor wellicht best een globale standaardlijst van 'houdingen en vaardigheden' waaruit we de voor ons relevante selecteren. Een nieuwe dienstnota (toe te voegen aan ons arbeidsreglement) vormt tot slot de weergave van dit alles (principes en gehanteerde procedures) binnen BBL. De nota voegt op het einde van de rit aan sich dan geen nieuwe elementen meer toe. Het nieuwe systeem wordt midden 2008 geëvalueerd wanneer in principe alle functioneringsgesprekken (en aantal evaluatiegesprekken) met de vaste medewerkers achter de rug zijn.

Verantwoordelijke intern: directie (Danny Jacobs, Lode Conings, Stefaan Claeys en Jan Turf).

Type activiteit: human resources management.

Type financiering: eigen middelen.

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: doorgerold.

Timing: eerste semester.

3.2.2 Paritair overlegcomité binnen BBL.

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: het behandelen van personeelsgebonden materies die het individueel belang overstijgen.

Operationele ambitie:

Omschrijving activiteit: het overleg rond strikt personeelsgebonden materies geschiedt binnen het Paritair Overlegcomité. Het is evenredig samengesteld, bestaat uit evenveel bestuurders als personeelsleden en telt in totaal minstens zes leden. De Raad van Bestuur duidt zijn vertegenwoordigers aan, het perso-

neel duidt zijn vertegenwoordigers aan. In 2008 en 2009 zal het paritair overleg minstens drie keer per jaar samenkomen in het laatste trimester voor het vastleggen van de verlofkalender voor het daaropvolgende jaar. Het paritair overleg binnen BBL zal zich ook verder dienen te schikken naar de bepalingen van de CAO's die gelden binnen Paritair Comité 329. De vergadering zal tevens waken over de implementatie van het arbeidsreglement.

Verantwoordelijke intern: Lode Conings (zakelijk coördinator).

Type activiteit: human resources management.

Type financiering: eigen middelen.

Samenstelling: Voor de werkgevers: Eric Vandorpe (voorzitter van het comité), Dirk Vercammen, Hans Bruyninckx en Danny Jacobs / Voor de werknemers: Lieve Vandeneede, Wim Van Gils en Mike Desmet. Secretaris is Lode Conings.

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: doorgerold.

Timing:

3.2.3 Vrijwilligersbeleid

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: het inschakelen van vrijwilligerswerk als een boeiende en actieve manier om de band tussen een geëngageerde bewegingskoepel als BBL en de ruimere maatschappij aan te halen. Door de inzet van tijd en competenties van vrijwilligers te valoriseren draagt BBL bij in de uitbouw van haar sociaal project. Voor de vrijwilligers is het een kans om hun toekomstige (her)intrede in de arbeidsmarkt te versterken, een zinvolle taak uit te oefenen in een levensmoment dat reguliere arbeid niet mogelijk is of een waardevolle vrijetijdsbesteding mogelijk te maken.

Operationele ambitie: als organisatie permanent een aanbod blijven ontwikkelen voor vrijwilligers, hun leerkansen mee in beeld te brengen en instaan voor een goede begeleiding.

Omschrijving activiteit: er werken diverse vrijwilligers op het secretariaat van Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen vzw. Hun inzet wordt aanzien als een andersoortige maar waardevolle bijdrage aan de dagelijkse werking van de vereniging. Wederzijdse afspraken tussen BBL en de vrijwilliger worden vastgelegd in een vrijwilligerscontract.

Verder staat BBL in voor vergoeding van alle kosten die tijdens het vrijwilligerswerk worden gemaakt en zorgt BBL voor een werkongevallenverzekering. Vrijwilligers krijgen ook de mogelijkheid om indien nodig een vormingscursus bij te wonen.

Bedoeling is om ook in de toekomst binnen de werking van BBL gebruik te blijven maken van het engagement van vrijwilligers. Hiertoe wordt onder meer samengewerkt met het steunpunt vrijwilligerswerk "Het Punt vzw".

Verantwoordelijken intern: Lode Conings. Elke vrijwilliger wordt toegewezen aan één vaste BBL-medewerker, die instaat voor begeleiding en feedback. Dit gebeurt onder meer via regelmatige begeleidingsgesprekken en jaarlijks minstens één functioneringsgesprek.

Type activiteit: human resources management.

Type financiering: eigen middelen.

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: doorgerold.

3.2.4 Begeleiding van stages

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: studenten vanuit diverse opleidingen een waardevolle bijdrage aan de dagelijkse werking van BBL laten leveren. Tevens aan studenten de mogelijkheid bieden om de kennis en vaardigheden die in de loop van de studie zijn verworven, in praktijk te brengen en aanvullende vaardigheden op te laten doen.

Operationele ambitie: jaarlijks een vijftiental studenten stage laten lopen op het secretariaat van BBL.

Omschrijving activiteit: In 2008 en 2009 worden tijdens de zomerperiode specifieke functieomschrijvingen en dito opdrachten voor stageplaatsen uitgewerkt.

Het betreft zowel stageplaatsen die de campagne- en beleidswerking en communicatie van BBL komen ondersteunen.

Deze worden aan diverse bachelors- en masteropleidingen (communicatiebeheer, rechten/criminologie, sociaal werk /syndicaal werk/sociaal-cultureel werk, milieuadministratie/milieucoördinator) van de hogeschool- en universitaire opleidingen in Vlaanderen overgemaakt.

Op basis van de respons worden intakegesprekken georganiseerd met geïnteresseerde studenten.

Verantwoordelijke intern: Sofie Van den Bogaert.

Type activiteit: human resources management.

Type financiering:

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: doorgerold.

Timing: looptijd van een academiejaar.

3.3. DE KOEPELFUNCTIE VAN BBL: EEN SOCIALE, DEMOCRATISCHE EN POLITIEKE OPDRACHT

Inleiding

De koepelfunctie van BBL bestaat uit verschillende vormen van ondersteuning van de lidverenigingen. Deze ondersteuning is de voorbije 3-4 jaren sterk uitgebouwd. Naast de belangenbehartiging en ad hoc ondersteuning op vraag van verenigingen kwam er een pijler organisatieontwikkeling & kwaliteitszorg, een pijler ondersteuning van lidverenigingen en een derde en laatste pijler ondersteuning rond inhoudelijke thema's.

Dit alles wordt gedragen door een bewegingsteam van inmiddels vijf mensen. De uitdaging waar we voor staan is de **coherentie en integratie** van de verschillende vormen van ondersteuning te verzekeren. We willen dan ook in die zin strategische keuzes maken en dus ons tweejarenplan opmaken.

Daarom hebben we ervoor geopteerd 1 planning op te maken voor het geheel van ondersteunende activiteiten. De planning is opgebouwd rond het **EFQM-model**. Dit biedt twee belangrijke voordelen. Ten eerste maakt het 'ondersteuning van organisaties' overzichtelijk en beheersbaar. Ten tweede is het een internationale standaard, die ook in Vlaanderen zeer veel gebruikt wordt.

EFQM staat voor European Foundation for Quality Management. Deze organisatie werd opgezet door verschillende vooraanstaande Europese bedrijven en ontwikkelde een Europees model voor IKZ/TQM: 'The EFQM Model for Business Excellence'.

De bedoeling is duidelijk: het is een instrument in een streven naar uitmuntendheid. De toepassing van het EFQM-model blijft exponentieel groeien.

Organisaties die momenteel reeds EFQM self-assessment toepassen, zijn het unaniem eens over de belangrijkste voordelen:

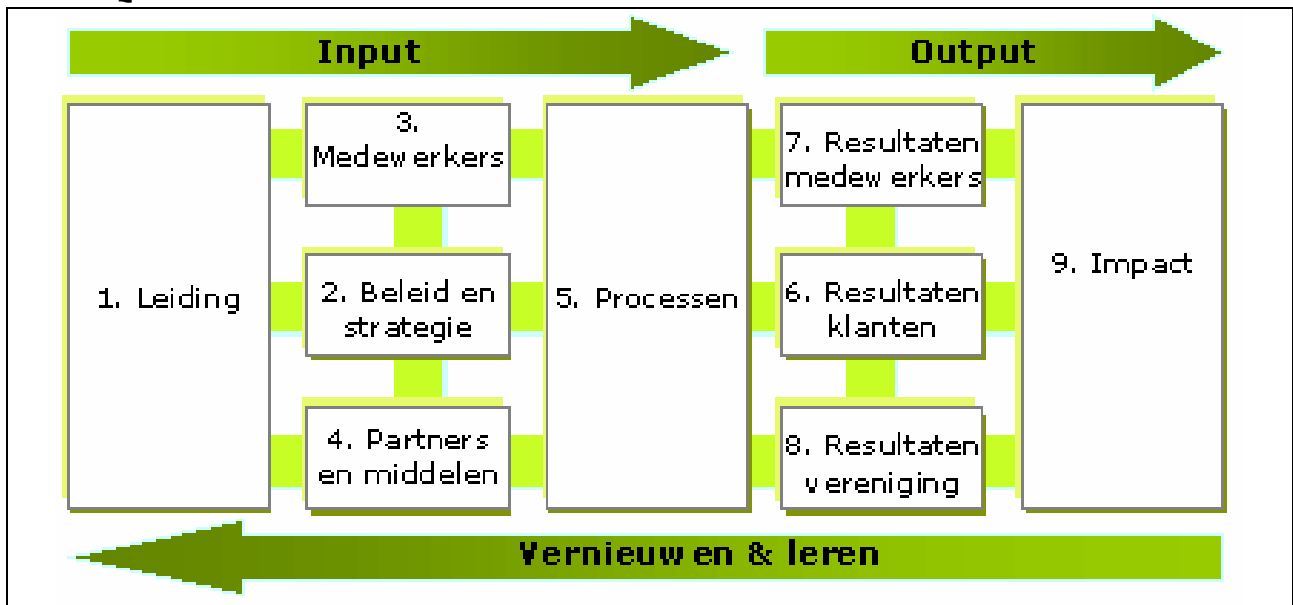
- Betere identificatie van gebieden voor verbetering
- Nieuwe stimulans voor continue verbetering
- Omvattend instrument om alle bestaande verbeteringsinspanningen in te kaderen en te visualiseren
- Stijgende klantgerichtheid

Dit zijn natuurlijk niet de meest kwantificeerbare resultaten, maar het feit dat alle ondervraagde bedrijven deze voordelen op de voorgrond plaatsen, is een duidelijke aanwijzing.

Het EFQM-model kan beschouwd worden als een evenwichtig kader van negen criteria (zie figuur). Vijf van die criteria zijn voorwaarden of input, vier zijn resultaatgebieden of output. De input heeft betrekking op hoe een organisatie opereert, de resultaatgebieden op wat ze presteert in termen van resultaten. Die negen gebieden geven ook meteen de criteria waarmee een organisatie zichzelf kan evalueren en op basis daarvan tot vooruitgangssacties kan komen.

Het EFQM-model

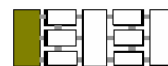

Een kort **voorbeeld** kan meer inzicht geven. Als milieuvereniging wil je uiteindelijk het leefmilieu beschermen, dat is m.a.w. het uiteindelijke doel of de impact, die je nastreeft (gebied 9). Om dat te doen, organiseer je allerlei activiteiten (gebied 5). Maar om activiteiten te kunnen organiseren heb je in de eerste plaats trekkers nodig, inspirerende mensen die weten waar ze voor willen gaan (gebied 1). Zo hebben we meteen de grote blokken gehad. Maar er is meer nodig, zeker als je er jaar na jaar voor wil blijven gaan. Dan heb je een duidelijk, gedragen beleid en strategie nodig (gebied 2). Maar ook vrijwilliger en/of professionele medewerkers heb je nodig (gebied 3). Die je moet vinden, kunnen houden en kunnen begeleiden. En er moeten natuurlijk ook middelen zijn: geld, informatie, infrastructuur ... maar ook samenwerkingsverbanden met andere kunnen een belangrijk middel zijn (gebied 4). Daarmee is de input geleverd. Op het vlak van de output moet je oog hebben voor meer dan het uiteindelijke doel alleen. Als je dat wil bereiken, moet je er ook voor zorgen dat je klanten (bijvoorbeeld je leden) tevreden zijn en je verder willen steunen (gebied 6). Ook je medewerkers moeten tevreden zijn, zodat ze gemotiveerd mee blijven doen (gebied 7). En je moet tenslotte ook aan een aantal maatschappelijke verplichtingen voldoen (zoals vzw – en vrijwilligerswetgeving, subsidieregelingen ...) (gebied 8).

“Een kwaliteitsvolle organisatie slaagt er in om oog te hebben voor al die deelgebieden”. BBL wil haar lidverenigingen daarbij ondersteunen. Die doelgroep van lidverenigingen bestaat uit 31 gewestelijke, 33 regionale en 66 lokale verenigingen.

Met het oog op de ondersteuning van voor het werkveld van de natuur- en milieuverenigingen is BBL door de Vlaamse overheid erkend als sectorsteunpunt voor organisatieontwikkeling en deskundigheidsbevordering. De taakstelling van het steunpunt staat omschreven in artikel 19 van het Besluit houdende de erkenning en subsidiëring van natuur- en milieuverenigingen (2003). Het sectorsteunpunt vervult zijn kernopdrachten door middel van activiteiten als ontwikkeling en gegevensverzameling, informatie en communicatie, begeleiding, implementatie van kwaliteitszorg, vormingsprogramma's. Voor de uitvoering van zijn opdrachten kan het sectorsteunpunt overeenkomsten afsluiten met derden. Het sectorsteunpunt maakt een beleidsplan op voor de periode van erkenning en bezorgt dit aan de bevoegde minister. Het beleidsplan beschrijft op welke manier het sectorsteunpunt uitvoering geeft aan zijn kernopdrachten. Het vermeldt inspannings-, proces- en resultaatsindicatoren. Aansluitend op het beleidsplan maakt het sectorsteunpunt jaarlijks voor 1 november van het voorgaand jaar een jaarplan voor het volgende werjaar op. Dit jaarplan is de concrete vertaling van het beleidsplan en is opgesteld in samenwerking met het werkveld van natuur- en milieuverenigingen. Het bevat tevens een financiële raming van uitgaven en inkomsten. Het Begeleidingscomité Organisatieontwikkeling en managementondersteuning volgt in opdracht van de raad van bestuur van BBL deze werking op.

3.3.1. Leiderschap

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: De trekkers van de verenigingen bepalen de koers, stemmen de interne organisatie af op die globale koers af en inspireren en motiveren de organisatie.

3.3.1.1 Zelfevaluatie

Operationele ambitie: Minstens 25 regionale of gewestelijke lidverenigingen hebben een zelfevaluatie gedaan om op basis daarvan een doordacht beleid te voeren en minstens 25 lokale verenigingen doen hetzelfde met de groeimeter.

Omschrijving activiteit: We blijven het werkboek Kwaliteitszorg en de lichtere variant aanbieden als zelfevaluatie voor de regionale en gewestelijke verenigingen. Momenteel ontwikkelen we een equivalent op maat van lokale verenigingen. Begin 2008 zal deze groeimeter op website BBL beschikbaar zijn. Bedoeling is zelfreflectie, het detecteren van algemene noden aan vorming en begeleiding en monitoring mogelijk te maken. Deze groeimeter zal door Velt, Natuurpunt, BBL en deels door JNM gebruikt worden in hun ondersteuning naar de afdelingen.

Verantwoordelijke intern: Nicolas De Baere en Toon Vrelust

Type activiteit: ondersteuning van aangesloten verenigingen

Type financiering: subsidies houdende erkenning en subsidiering natuur- en milieuverenigingen

Partners: voor de Groeimeter: Natuurpunt, Velt en JNM

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: doorgerold

Timing: 2008-2009

3.3.1.2 Individuele begeleiding bij crisis

Operationele ambitie: Lidverenigingen in opstart, crisis of herstructurering worden - op hun vraag - begeleid.

Omschrijving activiteit: Lidverenigingen in opstart, crisis of herstructurering krijgen ondersteuning. Ondersteuning gebeurt op maat en individueel. Dit kan onder de vorm van coaching van de voorzitter en/directeur, van trajectbegeleiding als van het ondersteunen van een groep als extern expert.

Verantwoordelijke intern: Danny Jacobs, Lode Conings en Toon Vrelust (afhankelijk van de doelgroep)

Type activiteit: ondersteuning van aangesloten verenigingen

Type financiering: subsidies houdende erkenning en subsidiering natuur- en milieuverenigingen

Partners: voor de Groeimeter: Natuurpunt, Velt en JNM

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: doorgerold

Timing: 2008-2009

3.3.2. Beleid & Strategie

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: De organisaties slagen er in om een duidelijke missie en visie te vertalen in een heldere, op alle groepen van belanghebbenden gerichte strategie, een concreet beleid, plannen, budgetten en processen.

3.3.2.1 Beleidsplanning

Operationele ambitie: Een aanbod op maat en opvolging rond het opmaken van beleidsplannen is voorzien voor de regionale en gewestelijke lidverenigingen.

Omschrijving activiteit: Een groot aantal van de regionale en gewestelijke lidverenigingen maakt reeds beleidsplannen op. We zouden de kwaliteit van deze plannen willen verbeteren. Dit doen we door het vormingsaanbod rond beleidsplanning te verdiepen. Op vraag begeleidt een bewegingsmedewerker het planningsproces van lidverenigingen. Elk jaar kunnen de lidverenigingen de ontwerpversies van hun beleidsplan voor LNE doorgeven voor feedback.

Verantwoordelijke intern: Toon Vrelust

Type activiteit: ondersteuning van aangesloten verenigingen
Type financiering: subsidies houdende erkenning en subsidiering natuur- en milieuverenigingen
Partners: Natuurpunt
Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: doorgerold.
Timing: 2008-2009

3.3.3. Medewerkersbeleid

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: De organisaties stemmen de organisatie van de medewerkers af op de strategie, investeert in haar medewerkers en respecteert ze.

3.3.3.1 *Vrijwilligers aantrekken* (NIEUW)

Operationele ambitie: De lidverenigingen slagen erin nieuwe vrijwilligers aan te trekken door een instroombeleid

Omschrijving activiteit: Op sectorniveau haalbaarheidsonderzoek uitvoeren naar een vacaturebank voor vrijwilligers binnen de milieu- en natuursector (naar voorbeeld van vacaturebank bij 11.11.11). Voorjaar 2008 zouden we de vacaturebank voor vrijwilligersfuncties in de milieu- en natuursector operationeel willen hebben op de BBL-site. Dit kan technisch gekoppeld worden aan de verenigingendatabase met overzicht van vacante vrijwilligersfuncties per vereniging en in zijn totaliteit

Verantwoordelijke intern: Nicolas De Baere, Bastiaan Raa (vacaturebank)

Type activiteit: ondersteuning van aangesloten verenigingen

Type financiering: subsidies houdende erkenning en subsidiering natuur- en milieuverenigingen

Partners: Natuurpunt, JNM

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: nieuw

Timing: vanaf 2008

3.3.3.2 *Waarderend medewerkersbeleid* (NIEUW)

Operationele ambitie: De lidverenigingen werken actief aan een waarderend vrijwilligers- en medewerkersbeleid

Omschrijving activiteit: Wat professionele medewerkers betreft bekijken we in eerste instantie enerzijds welke nood er juist is, anderzijds welk aanbod er al rond bestaat. Op basis daarvan werken we een begeleidingsaanbod uit.

Wat vrijwilligersbeleid betreft doen we dezelfde oefening i.s.m. alvast Velt, Natuurpunt en JNM. Aandachtspunten daarbij zijn daarbij: hoe vrijwilligers aantrekken en vooral ook: hou ze continu gemotiveerd houden. We streven ernaar om minstens 5 lidorganisaties te begeleiden bij het uitbouwen en implementeren van een vrijwilligersbeleid. Dit doen we aan de hand van het basisstappenplan uit de vrijwilligersmap.

Verantwoordelijke intern: Nicolas De Baere (vrijwilligers), Toon Vrelust (professionelen)

Type activiteit: ondersteuning van aangesloten verenigingen

Type financiering: subsidies houdende erkenning en subsidiering natuur- en milieuverenigingen

Partners: Natuurpunt, Velt en JNM (voor het gedeelte vrijwilligersbeleid)

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: nieuw

Timing: vanaf 2008

3.3.3.3 *Deskundigheidsbevordering*

Operationele ambitie: De medewerkers van de lidverenigingen hebben de nodige kennis en vaardigheden in huis (met een nadruk op communicatie) om de processen (zie 3.3.5) tot een goed einde te kunnen brengen

Omschrijving activiteit: Op basis van de nood van de lidverenigingen organiseert BBL allerlei vormen om bepaalde noodzakelijke vaardigheden en kennis over te brengen aan medewerkers (vrijwilligers en professionelen) van de verschillende lidverenigingen. De nadruk ligt hierbij in de komende periode op het concreet werken aan de vergroting van het draagvlak. Naast een algemene inleiding bieden we ook vormen, begeleiding en analyse-instrumenten aan om via netwerking, marketing en communicatie

het draagvlak te kunnen verbreden. Concreet staan er alvast op het programma: feedback op websites van lidverenigingen, vorming ledenwerving en verbreding van het Memori-onderzoek (naar communicatie en imago van 4 lidverenigingen).

Daarnaast organiseren we ook eerder ad hoc vormingen rond allerlei thema's waar er op dat moment vraag naar is en die belangrijk zijn voor vrijwillige en professionele medewerkers van de lidverenigingen. Zo is er bijvoorbeeld een vorming "cijfers lezen en kritisch interpreteren" gepland om leken basisinzichten te geven in een balans en resultatenrekening van hun organisatie.

Verantwoordelijke intern: Toon Vrelust

Type activiteit: ondersteuning van aangesloten verenigingen

Type financiering: subsidies houdende erkenning en subsidiëring natuur- en milieuverenigingen

Partners: Artevelde Hogeschool, Memori

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: doorgerold.

Timing: 2008-2009

3.3.4a. Middelen

Strategische doelstelling of overkoepelend doel middelen: De verenigingen beschikken over de nodige kennis en middelen om de processen waar te kunnen maken en ze wenden efficiënt aan.

3.3.4.1 Subsidies

Operationele ambitie: Lidverenigingen zijn in staat subsidiekanalen aan te boren

Omschrijving activiteit: BBL volgt de evoluties van de subsidiereglementen op de voet. BBL behartigt de belangen van de sector naar de subsidiegever toe. Rond de subsidies van LNE voor natuur- en milieuverenigingen biedt BBL een breed gamma aan activiteiten aan. Bij veranderingen organiseert BBL vormingen. BBL begeleidt verenigingen op vraag bij het opmaken van subsidiedossiers en volgt de dossiers op. Daarnaast vormt en begeleidt BBL lidverenigingen bij het aanvragen van subsidies, in de eerste plaats van LNE.

Verantwoordelijke intern: Lode Conings (belangenbehartiging), Nicolas De Baere (streekverenigingen), Toon Vrelust (gewestelijke en regionale lidverenigingen)

Type activiteit: ondersteuning van aangesloten verenigingen

Type financiering: subsidies houdende erkenning en subsidiëring natuur- en milieuverenigingen

Partners: Natuurpunt

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: doorgerold.

Timing: 2008-2009

3.3.4.2 Informatie

Operationele ambitie De lidverenigingen hebben toegang tot de nodige kennis i.v.m. organisationele en voor de sector interessante inhoudelijke thema's

Omschrijving activiteit: BBL informeert haar lidverenigingen over verschillende, relevante thema's op verschillende manieren:

- minstens maandelijks basisbabbel aan lokale/regionale verenigingen bezorgen en deze afstemmen op andere babbels en actiepunten inzake ledencommunicatie.
- Jaarlijks 4 edities van de kwaliteitsbabbel voor kwaliteitsverantwoordelijken van regionale en gewestelijke lidverenigingen, met daarin interessante info over kwaliteitszorg, goede voorbeelden uit de sector, aankondigingen ...
- Uitwerken van een verenigingsmap met infofiches van de rubriek Bewegingswerk op de ledenpagina gebundeld in een 'verenigingsmap' met de mogelijkheid tot revisie een aanvulling van hoofdstukken.
- verder actualiseren en uitbouwen van de ledenpagina (i.s.m. bewegingsteam). Hierbij besteden we extra aandacht aan de inhoudelijke structurering en toegankelijkheid van infodossiers/infofiches op de ledenpagina. In de loop van 2008 bouwen we een statistiekenteller in om het effectief gebruik op te kunnen volgen
- Meters en peters informeren de lidverenigingen tijdens hun bezoeken over actuele, relevante thema's.

Verantwoordelijke intern: Nicolas De Baere (basisbabbel, ledenpagina, verenigingsmap), Toon Vrelust (kwaliteitsbabbel en ledenpagina)

Type activiteit: ondersteuning van aangesloten verenigingen

Type financiering: subsidies houdende erkenning en subsidiëring natuur- en milieuverenigingen

Partners:

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: doorgerold.

Timing: 2008-2009

3.3.4b. Samenwerkingsverbanden

Strategische doelstelling of overkoepelend doel Samenwerkingsverbanden: De verenigingen zoeken systematisch naar partners en netwerken, die een meerwaarde kunnen betekenen.

3.3.4.3 Belangenbehartiging werkgevers

Operationele ambitie: BBL bewerkstelligt een professionele behartiging van de belangen van de werkgeversvertegenwoordiging van de tientallen sociaal-culturele verenigingen actief in de milieusector, via onze vertegenwoordiging van de milieusector in de raad van bestuur van Sociare, het zetelen in het Paritair Comité 329 en via het opvolgen van de werking van diverse fondsen er voor zorgen dat onze aangesloten verenigingen 'aangesterkt' worden in hun werkgeversfunctie

Omschrijving activiteit: Sociare is, aan Vlaamse kant, de enige werkgeversorganisatie in dat Paritair Comité 329. Daar onderhandelt ze namens haar (meer dan 400) leden met de vakbonden over de arbeids- en loonsvoorwaarden. De akkoorden daarover gelden voor de hele sector, dus ook niet-leden, doordat ze kracht van wet hebben. Er zijn collectieve arbeidsovereenkomsten (CAO) gesloten over onder andere het woon-werkverkeer, de indexering van de lonen, de sociale maribel, tussenkomsten voor risicogroepen, flexibele tewerkstelling, de oprichting van een vakbondsafvaardiging, extra verlofdagen voor werknemers tussen 35 en 45 jaar, gedeeltelijke arbeidsvrijstelling voor 45+ers, tijdskrediet en ondersteuning van management en vorming in de organisaties. Sociare laat ook de stem van haar leden horen in het Sociaal Fonds voor de sector, dat onder andere tussenkomt in de kosten voor opleiding en inschakeling van mensen uit de risicogroepen, in het Fonds Sociale Maribel, dat over de toekenning beslist van de gelden voor bijkomende jobs, tegenover Repobel, waarmee een voordelige overeenkomst is gesloten met een vereenvoudigde aangifte en facturatie, en in de Vlaamse Confederatie van Social Profit Ondernemingen, die alle social profit werkgeversfederaties groepeerd. BBL volgt tevens de bestuursorganen op van Sociare.

Er worden de nodige initiatieven ontwikkeld richting aangesloten verenigingen / werkgevers met het oog op informatieverzorging en begeleiding. Onze leden krijgen informatie uit de eerste hand. Informatie en advies over de sectorale CAO 's en de arbeidswetgeving in het algemeen. Met al hun vragen over de toepassing ervan kunnen ze op het secretariaat terecht. Verder krijgen ze informatie op via studiedagen, en op de vergaderingen van de (deel)sectorale overleggroep leefmilieu.

Verantwoordelijke(n) intern: Lode Conings en Danny Jacobs.

Type activiteit: belangenbehartiging van aangesloten leden.

Type financiering: lidgelden betaald door onze aangesloten verenigingen aan Sociare.

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: doorgerold.

3.3.4.4 Regionaal Beraad (+)

Operationele ambitie: BBL wil een structureel contactpatroon uitbouwen en onderhouden tussen BBL/Natuurpunt en de meer dan 20 regionale verenigingen, provinciale koepels en streekgebonden verenigingen actief in de stadsgewesten. Dit voor het opzetten van een structurele werking rond gewestelijke inhoudelijke thema's die van belang zijn voor de regionale verenigingen, het verhogen van de wederzijdse betrokkenheid tussen de regio's en BBL en het organiseren van terugkoppeling inzake personeels- subsidiegebonden zaken en organisatieontwikkeling.

Omschrijving activiteit: het regionaal beraad komt drie maal per jaar samen tijdens een 'avondbijeenkomst'. BBL en Natuurpunt plaatsen zowel inhoudelijke als bewegingsgerichte punten op de agenda. Inhoudelijk geven BBL en Natuurpunt toelichting bij gewestelijke thema's die van belang zijn voor meerdere regionale verenigingen. Voor de komende twee jaar zijn volgende dossiers actueel: missing links, lokaal klimaatbeleid, afbakening van het buitengebied, zuinig ruimtegebruik, integraal waterbeheer,

het milieuhandhavingsdecreet, ... Vervolgens wordt een gezamenlijke strategie afgesproken om het beleid ter zake te beïnvloeden via perswerking, adviescommissies, lobbywerk,.... Bovendien wordt er terugkoppeling opgezet inzake personeels- en subsidiegebonden zaken.

In 2008 en 2009 worden per werkingsjaar telkens twee bijeenkomsten van het regionaal Beraad plus georganiseerd. Het opzet van het regionaal beraad plus is om gedurende een dag tijd te nemen om ons te verdiepen in een aantal inhoudelijke en bewegingsgerichte thema's die op lokaal niveau van belang zijn. Het opzet van het regionaal beraad plus is zowel vorming als ervaringsuitwisseling, zodat verenigingen achteraf verder met deze topics (nog beter) aan de slag kunnen binnen het eigen werkingsgebied.

Verantwoordelijke intern: Danny Jacobs en Ilse Smitz.

Type activiteit: ondersteunen van aangesloten regionale verenigingen, provinciale koepels en lokale verenigingen

Type financiering: subsidies houdende erkenning en subsidiering natuur- en milieuverenigingen en Tandem.

Partners: Natuurpunt, regionale verenigingen, provinciale koepels en streekgebonden verenigingen actief in de stadsgewesten aangesloten bij BBL Vlaanderen vzw

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: doorgerold.

Timing: vijf bijeenkomsten per jaar.

3.3.4.5 Koepels en Netwerken

Operationele ambitie: BBL stimuleert de uitbouw van de koepelwerking bij provinciale koepels en gewestelijke vereniging, bevordert de samenwerking tussen verenigingen en helpt lidverenigingen bij het toegang vinden tot netwerken.

Omschrijving activiteit:

- BBL ondersteunt de uitbouw van de nieuwe provinciale koepels LIMIKO (Limburg) en WMF (West-Vlaanderen) en van Vogelbescherming Vlaanderen als koepel van de VOC's. In een samenwerkingsovereenkomst verbinden beide partijen er zich toe om elkaar te versterken. De koepels zorgen ook voor een provinciale vertaling van de BBL koepelfunctie naar hun regio of achterban.
- BBL verbindt lidverenigingen met de werking van de Verenigde Verenigingen en promoot actief de gelukscampagne. Deze campagne biedt enorme kansen om te werken rond leefbaarheid op straat, buurt of wijkniveau (groenvoorzieningen, verkeersleefbaarheid, sociale ontmoeting, ...) in samenwerking met de leden van de Verenigde Verenigingen. Door samenwerkingsverbanden rond het geluksthema te zoeken en aan te gaan vergroten onze lidorganisaties hun publieksbereik, versterken ze hun imago en naambekendheid, ... Wat op zijn beurt leidt tot instroom van nieuwe vrijwilligers/leden en vernieuwing van de bewegingsstructuren van de milieubeweging.
- BBL ondersteunt Friends of the Earth in verdere uitbouw van een lokaal actienetwerk in Vlaanderen i.k.v. concrete campagnes/projecten, enz....

Verantwoordelijke intern: Lode Conings, Nicolas De Baere, Toon Vrelust, Danny Jacobs

Type activiteit: ondersteuning van aangesloten verenigingen

Type financiering: subsidies houdende erkenning en subsidiering natuur- en milieuverenigingen

Partners: LIMIKO, WMF, Vogelbescherming Vlaanderen, Verenigde Verenigingen, Friends of the Earth

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: doorgerold.

Timing: 2008-2009

3.3.5 Processen

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: Lidverenigingen ontwerpen processen, in de lijn van hun doelstellingen, ze beheersen deze processen zodat ze effectief, efficiënt en flexibel worden georganiseerd, voorturend met oog voor verbetermogelijkheden

3.3.5.1 Inhoudelijke ondersteuning rond natuur- en milieubeleidsthema's

Operationele ambitie: : BBL zorgt voor inhoudelijk ondersteuning en procesbegeleiding van de lokale achterban zodat deze sterker staan in het beïnvloeden van actuele, lokale beleidsprocessen die dienen te leiden tot de verbetering van het lokale milieubeleid.

-BBL wil haar inhoudelijke ondersteuning concentreren op het collectief ondersteunen van de lokale achterban die zetelt in lokale minna -raden en in andere gebiedsgerichte inspraakprocessen bvb bekkenraden, stationsbuurten, procoro 's, strategische plannen van de havens,... Deze ondersteuning zal zowel gericht zijn naar vrijwilligers als naar professionals uit de regionale en lokale verenigingen. Hierbij zal BBL een afwegingskader opmaken van welke processen en netwerken prioritair dienen worden opgevolgd en gestuurd voor 2008 en 2009.

-Daarnaast zal BBL voor een aantal gewestelijke thema's die van belang zijn voor meerdere regio's specifieke lokale acties opzetten bvb een persactie, een info -avond, een voorbeeldbezoek naar een good/bad practice, een gezamenlijke parlementaire vraag stellen, specifieke technische knowhow geven,...

-Naast een algemene ondersteuning streeft BBL ernaar om ook ad hoc ondersteuning te blijven bieden voor verenigingen en bewoners bij concrete problemen inzake milieubeleid en ruimtelijke ordening. Voorbeelden van dossiers zijn aantasting van open ruimte, luchtvervuiling, bodemverontreiniging, overstromingsproblemen, zonevreemde bedrijven, verkeersproblemen, bouw- en/of milieuovertredingen, openbaarheids- en inspraakproblemen,...

Omschrijving activiteit: Om deze operationele ambities te realiseren zet BBL volgende activiteiten in.

- Voor de collectieve ondersteuning zal BBL focussen op het informeren van de lokale achterban over lokale beleidsprocessen via vormingen (regionaal beraad plus, tandemvorming,...), er zullen lokale structuren en netwerken opgezet en verder uitgebouwd worden die processen gebiedsgericht zullen sturen, infofiches opgemaakt worden rond actuele beleidsprocessen die als handleiding kunnen dienen bij het geven van adviezen in minna -raden, gezamenlijke persacties zullen opgezet worden ifv de actualiteit, uitwerken van thematische handleidingen, ...Hierbij wordt ernaar gestreefd om dit zoveel mogelijk in te spelen in navolging van de belangrijke beleidsprocessen met enige impact op lokaal niveau en in functie van de noden van de lokale achterban.

- Daarnaast ziet BBL in 2008-2009 ook potentieel om te focussen op volgende thema's:

1. lokaal klimaatbeleid.

BBL wil inspeland op de dynamiek van de klimaatcoalitie het draagvlak vergroten bij de eigen achterban en het brede publiek rond klimaatverandering. BBL wil dit doen door zelf het goede voorbeeld te geven als milieubeweging in het verminderen van de CO2-uitstoot, een beleidsmatige dynamiek op lokaal niveau opgang te brengen door als koepel alle Vlaamse gemeenten op te roepen tot een lokaal Kyoto -beleid en ten laatste door de lokale achterban te stimuleren aandacht te hebben voor het thema klimaat bij het organiseren van eigen activiteiten.

(zie link naar beleidskader 4.4.4.10)

2. Missing links.

BBL wil een actie doen 'Genoeg beton' gericht op het in de hand houden van de groei van het autoverkeer, het beperken van luchtvervuiling en voorrang te geven aan alternatieven van wegverkeer. BBL wil dit doen samen met de lokale achterban door alle plannen te bundelen voor nieuwe wegen en een dossier op te maken waarin de nadelen en gevolgen van nieuwe autowegen worden beschreven. Dit zou kunnen resulteren in een nationale persconferentie, een parlementaire vraag, alternatieve voorstellen,...

(zie link naar beleidskader 4.4.3.2.)

3. Zuinig ruimtegebruik

BBL wil de niet gebruikte ruimte inventariseren en zo streven naar een aantal uitbreidingsprojecten om te turnen in inbreidingsprojecten. Concreet wil BBL met de achterban een inventaris opmaken van niet gebruikte ruimte. Hierbij kan een foto -archief aangelegd worden dat door BBL op een centrale website kan geplaatst worden, gekoppeld aan een persactie,... De info zou beleidsmatig kunnen gebruikt worden bij rups, structuurplannen, bouwprojecten,..

(zie link naar beleidskader 4.4.6.1. en 4.4.6.2.)

4. lokaal afvalbeleid

BBL wil met de actie 'Afval kopen, goed gek!' groene aankopen stimuleren bij de verenigingen, gemeenten en de achterban. Door als milieuvereniging zelf het aankoopbeleid onder de loep te nemen, informatie-avonden te organiseren rond eco-labels en samen te ijveren als milieubeweging voor groene aankopen bij de gemeenten.

(zie link naar beleidskader 4.4.2.12.)

5. lokaal afvalbeleid bis

BBL wil met de actie 'hé luilak, uw afval in de vuilbak!' op lokaal niveau de aandacht vestigen op illegaal storten en illegale afvalverbranding bij gemeenten en inwoners. BBL wil dit doen via fotoreportages rond zwerfvuil, een inzamelactie voor stooktonnen, een zwerfvuilreductieprogramma opstellen voor gemeenten,...

(zie link naar beleidskader 4.4.2.1.3.)

6. Rioleringen en waterzuivering (nog checken bij wim)

BBL wil achterblijvende gemeenten verplichten de aansluitingsgraad te verbeteren via de bindende uitvoeringsplannen voortvloeiend uit de zoneringsplannen. Dit zou kunnen vorm krijgen in een 'name and shame' actie waarbij gemeentebesturen die geen werk maken van hun waterzuiveringsbeleid in de pers gebracht worden. Andere mogelijke acties zijn een 10-puntenplan voor gemeenten op de sukkel, gemeenten met meer ambitie, bezoeken gaan afleggen naar voorbeeldgemeenten,...

(zie link naar beleidskader 4.4.1.2.)

7. GGO's

BBL wil in voorbereiding van het co-existentiedecreet een korte handleiding opmaken naar de lidverenigingen rond het wat en hoe van het decreet. Indien het decreet er is, wil BBL een lokaal netwerk oprichten met de lokale verenigingen om de teelt van GGO's zoveel mogelijk te blokkeren.

(zie link naar beleidskader 4.2.3.2.)

- Bij de ad hoc ondersteuning zal BBL voornamelijk zich verder blijven profileren als baliefunctie. Dit zijnde informatieverschaffing (bv. doorsturen wetgeving), ondersteuning (bv. klacht of bezwaarschrift indienen vanuit BBL) en advisering (bv. nagaan hoe kan opgetreden worden). Deze baliefunctie is voor BBL zelf van belang om op de hoogte te blijven van de dagelijkse problemen op het terrein. Gelijkaardige en veel voorkomende problemen kunnen gebundeld worden en via de perswerking naar buiten gebracht worden en/of via het parlement gebruikt worden om een globale beleidsmatige oplossing mogelijk te maken. Omdat de middelen van BBL echter beperkt zijn, wordt bij deze baliefunctie voorrang gegeven aan vragen en dossiers van aangesloten verenigingen.
- Om de operationele doelstellingen te bereiken, zullen ook de algemene ondersteunende instrumenten ingezet worden van de bewegingswerking ;bv. basisbabbel, ledenpagina, website, ...

Verantwoordelijke intern: Ilse Smitz (beleidsmedewerker) en de beleidsploeg

Type activiteit: ondersteunen van regionale verenigingen, sociale actie, beleidsbeïnvloeding via lobbying en campagne.

Type financiering: subsidies houdende erkenning en subsidiering natuur- en milieuverenigingen, lidleden van aangesloten verenigingen en Tandem.

Partners: regionale en provinciale milieuverenigingen, JNM, Natuurpunt.

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: doorgerold van 2006.

Timing: 2007-2008.

3.3.5.2 Projecten en campagnes op maat van lokale en regionale verenigingen (NIEUW)

Operationele ambitie: Jaarlijks worden er 6 projecten en campagnes van BBL uitgewerkt op maat van lokale en regionale verenigingen met als doel per campagne 5 à 10 extra deelnames in vergelijking met het voorgaande jaar.

Omschrijving activiteit: Ieder jaar communiceert Bond Beter Leefmilieu in september de selectie van op maat uitgewerkte campagnes en projecten van het volgende werkjaar voor lokale en regionale verenigingen. In 2008 zijn dit de volgende projecten/campagnes: Nacht van de Duisternis, Dag van de Aarde, Met Belgerinkel naar de winkel, Klimaatwijken, Big Jump, Open Huizendagen. De nadruk in deze campagneoproep naar lokale/regionale lidverenigingen ligt op deelname of het mee overtuigen/zoeken naar deelnemers (gemeenten, verenigingen, gezinnen, ...) voor deze BBL-campagnes. De communicatie over dit campagneaanbod wordt verschillende malen en via diverse kanalen kenbaar gemaakt aan de lokale/regionale verenigingen: bijv. lokale bezoeken via het peter/metersysteem, oproepen via de basisbabbel en de verantwoordelijke projectmedewerkers.

Verantwoordelijke intern: Nicolas De Baere

Type activiteit: ondersteuning van aangesloten verenigingen

Type financiering: subsidies houdende erkenning en subsidiering natuur- en milieuverenigingen
Partners: lokale en regionale lidorganisaties Bond Beter Leefmilieu
Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: Nieuw
Timing: de campagnemomenten of periodes van deze 6 campagnes in 2008

3.3.5.3 Beheer projectendienst (NIEUW)

Operationele ambitie: De (grotere) lidverenigingen zijn in staat om hun projectenwerking vakkundig te organiseren en te managen

Omschrijving activiteit: We brengen op regelmatige tijdstippen (vb. 3 keer per jaar) de coördinatoren van projectendiensten van de grotere lidverenigingen samen om antwoorden te zoeken op vragen rond projectmanagement. Dit kan door uitwisseling van ervaringen maar ook door het inroepen van de hulp van externe experts.

Verantwoordelijke intern: Toon

Type activiteit: ondersteuning van aangesloten verenigingen

Type financiering: subsidies houdende erkenning en subsidiering natuur- en milieuverenigingen

Partners:

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: nieuw

Timing: 2008-2009

3.3.5.4 Publieksgerichte activiteiten (NIEUW)

Operationele ambitie: Lokale verenigingen organiseren rond eigen thema's of campagnethema's van BBL degelijke publieksgerichte activiteiten in hun gemeente.

Omschrijving activiteit: BBL zet samen met CVN een provinciale vormingenreeks op rond het opzetten van publieksgerichte activiteiten. In West-Vlaanderen en Limburg wordt deze vorming georganiseerd i.s.m. de provinciale koepels, WMF vzw en Limiko vzw. Met deze vorming krijgen de deelnemers inzicht in de succesfactoren voor een degelijke publieksgerichte activiteit: financieringskanalen, communicatie en promotie, nut van samenwerking met partners, enz...

Verantwoordelijke intern: Nicolas De Baere

Type activiteit: ondersteuning van aangesloten verenigingen

Type financiering: subsidies houdende erkenning en subsidiering natuur- en milieuverenigingen en Tandem.

Partners: CVN, Natuurpunt en Velt

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: nieuw

Timing: voorjaar 2008

3.3.6. Klantenresultaten

Nog geen specifieke ondersteunende activiteiten gepland.

3.3.7. Medewerkersresultaten

Nog geen specifieke ondersteunende activiteiten gepland.

Zie 3.2

3.3.8. Maatschappijresultaten

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: De verenigingen springen bewust om met die maatschappelijke impact, die niet rechtstreeks met de hoofddoelen van de vereniging verbonden zijn.

3.3.8.1 Wettelijke verplichtingen

Operationele ambitie: Verenigingen zijn in staat om aan verplichtingen te voldoen aangaande de vzw- en vrijwilligerswetgeving en subsidiereglementering.

Omschrijving activiteit:

- BBL volgt de evoluties op beleidsvlak op de voet. En informeert de sector.
- Een helpdesk rond vzw- en vrijwilligerswetgeving en subsidiereglementering beantwoordt de vragen rond deze thema's van de lidverenigingen.
- Op de ledenpagina staat de nodige informatie over de genoemde regelgeving.

Verantwoordelijke intern: Lode Conings, Nicolas De Baere en Toon Vrelust

Type activiteit: ondersteuning van aangesloten verenigingen

Type financiering: subsidies houdende erkenning en subsidiering natuur- en milieuverenigingen

Partners: LNE en het Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: doorgerold.

Timing: 2008-2009

3.3.8.2 Duurzaamheidsverslaggeving (NIEUW)

Operationele ambitie: Het starten van duurzaamheidsverslaggeving bij de (grotere) lidverenigingen

Omschrijving activiteit: Eind 2007 voerde BBL, samen met Greenpeace en Ecolife een model voor duurzaamheidsverslaggeving in bestemd voor natuur- en milieuverenigingen, gebaseerd op de GRI-standaard. 2008 zal een testjaar zijn. De verenigingen zullen proberen de nodige gegevens te vinden en tegelijk de werking bij te sturen om vanaf 2009 de juiste gegevens makkelijk te kunnen vinden. Vanaf 2009 zou duurzaamheidsverslaggeving dan verworven moeten zijn voor de verenigingen, die mee op de kar sprongen.

Verantwoordelijke intern: Toon Vrelust

Type activiteit: ondersteuning van aangesloten verenigingen

Type financiering: subsidies houdende erkenning en subsidiering natuur- en milieuverenigingen

Partners: Greenpeace en Ecolife

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: nieuw

Timing: 2008-2009

3.3.8.3 MVO-referentiekader voor bedrijven (NIEUW)

Operationele ambitie: Het formuleren van milieudoelstellingen voor een operationeel referentiekader voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) voor bedrijven in België/Vlaanderen

Omschrijving activiteit: MVO-kaders voor bedrijven zijn vaak vage en loze beloftes. Er is nood aan een operationeel MVO-kader dat ngo's actief inzake mensenrechten, natuur en milieu, dierenrechten, noord-zuid, etc. toelaat de prestaties van onze bedrijven en kmo's te kunnen beoordelen. Wij geven een aanzet vanuit het oogpunt natuur en milieu.

Verantwoordelijke intern: Danny Jacobs en Jan Turf

Type activiteit: ondersteuning van aangesloten verenigingen

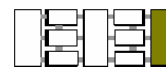
Type financiering: subsidies houdende erkenning en subsidiering natuur- en milieuverenigingen

Partners: KAURI, Greenpeace

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: nieuw

Timing: 2008

3.3.9. Impact

Nog geen specifieke ondersteunende activiteiten gepland.

3.4 PROMOTIE, SENSIBILISEREN, BEKENDMAKING EN UITSTRALING

3.4.1 BBL in de pers

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: de perswerking is gericht op het uitdragen en versterken van de beleidsgerichte standpuntbepaling, de project- en campagnewerking van de Bond met het oog op beïnvloeding van de publieke opinie, agendabepaling en beïnvloeding van het beleid van overheden en bedrijfsleven, het informeren van en sensibiliseren van publieksgroepen.

Operationele ambitie: het permanent werken aan een goede aanwezigheid in de geschreven en audiovisuele media.

Omschrijving activiteit: De pers blijft één van de belangrijkste kanalen voor BBL om boodschappen te verspreiden. Dat is niet enkel belangrijk voor het onderhouden van het draagvlak voor milieubehoud, maar ook voor het bereiken van onze directe achterban. Uit de communicatie-enquête die BBL uitvoerde bij zijn leden, is gebleken dat ongeveer de helft van onze leden de standpunten van BBL via de pers verneemt. Bovendien is de pers een uitstekend kanaal om onze partners mee in de schijnwerpers te plaatsen. De perswerking volgt de opdeling campagnebeleid binnen BBL, en er wordt voornamelijk gericht verspreid. Dat kan gespecialiseerde pers zijn, maar zal zich vooral richten op lokale correspondenten. Die werken voor media die dicht bij de doelgroepen van onze campagnes staan. Bovendien geeft het werken met lokale media een groter en meer in de tijd gespreid resultaat en geeft het de mogelijkheid lokale partners mee in de schijnwerpers te plaatsen. Naast het bereiken van de lokale pers, wordt er voor een aantal sleutelmomenten voor campagnes getracht om nationale media te bereiken via acties, persconferenties en happenings. De perswerking ter ondersteuning van de beleidswerking van BBL volgt een andere strategie. Via persacties wil BBL manifest naar buiten treden als spreekbuis van de Vlaamse milieubeweging. De persaandacht wordt gegenereerd via de publicatie van inhoudelijke cahiers, persconferenties, dossiers en persberichten. Vernieuwde aandacht gaat naar goed gefundeerde inhoudelijke dossiers. Naast het milieubeleid van de overheid, worden ook acties opgezet over het milieubeleid van het bedrijfsleven en andere maatschappelijke actoren.

Verantwoordelijke(n) intern: Joris Gansemans en Jan Turf

Type activiteit: beleidsbeïnvloeding, informeren over publieks- doelgroepgerichte campagne.

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: doorgerold maar gewijzigd.

Timing: permanente werking.

3.4.2 BBL en het internet: website(s) en elektronische nieuwsbrieven

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: Verspreiden van de inhoudelijke milieustandpunten van de milieubeweging bij specialisten, beleidsmakers en de eigen achterban van de milieubeweging.

Operationele ambitie: Het digitale magazine moet uitgroeien tot een referentie over milieu en milieubeleid in Vlaanderen. Het richt zich enerzijds tot de specialist die zoekt naar degelijke en meer diepgaande milieu-informatie, maar het richt zich evenzeer tot de sleutelvrijwilligers in de milieubeweging.

Omschrijving: Het internet heeft een belangrijke plaats binnen de communicatiemix van BBL. Daarbij staan nieuwsbrieven en website(s) centraal.

✚ Via de **Milieub@BBel** informeert BBL de achterban over wat er reilt en zeilt in de Vlaamse milieubeweging. Nadruk ligt op acties die binnen de beweging gevoerd worden, op vacatures, publicaties, activiteiten, overzichten, aankondigingen,... In het komend werkingsjaar zal de Milieub@BBel uitgebreid worden met internationaal milieunieuws.

✚ De **Beleidsb@BBel** behandelt dossiers met een rechtstreekse impact op het Vlaamse milieubeleid. Dat gaat van Europee-se, over federale, en Vlaamse tot lokale dossiers. Bedoeling is dat beleidsmakers, milieuprofessionals en milieujournalisten de Beleidsb@BBel krijgen. Komend werkingsjaar zal de Beleidsb@BBel uitgebreid worden met interviews, waarin dieper op een thema wordt ingegaan. Om de Beleidsb@BBel een gezicht te geven, zullen de auteurs van de artikels vaker zelf aan bod komen.

✚ De hoofdwebsite **www.bblv.be** is de portaalsite van de BBL-campagnes en de BBL-beleidswerking. Het komend werkingsjaar wordt de site verder uitgebreid met een digitale bibliotheek, komt er meer ruimte voor opinie en wordt de gehele inhoud van de site ontsloten via een zoekmachine.

Verantwoordelijke intern: Joris Gansemans.

Type Financiering: eigen middelen.

Partners: de Vlaamse milieubeweging.

Timing (startmoment): doorgerold.

3.4.3. Milieubibliotheek

Strategische doel of overkoepelend doel: voorzien in de informatiebehoeften van de BBL medewerkers en bijdragen tot een beter kennisbeheer in de organisatie.

Operationele ambitie: opslag, toegang, uitwisseling en beheer van informatie en van de in de organisatie aanwezige kennis.

Omschrijving activiteit:

✚ **Collectievorming:** Het opsporen en verwerven van vakliteratuur blijft een permanente opdracht. Digitale informatie vervangt meer en meer de papieren collectie. De bibliotheek behoudt niettemin een collectie tijdschriften, handboeken en monografieën. Het Felnet-netwerk (waarbinnen BBL het mandaat van penningmeester bekleedt) met ondertussen 18 milieubibliotheken, zorgt voor een aanvulling op de eigen collectie. Het erfgoed van de milieubeweging, interessante literatuur van en over de milieubeweging, blijft een vast aandachtspunt. Ook wordt er gezorgd voor een betere ont-sluiting van de in de organisatie aanwezige kennis en informatie.

✚ **Ontsluiting:** In 2008 en 2009 werken we verder aan het op punt stellen van de nieuwe on line bibliotheek. Deze on line bibliotheek werd eind 2007 operatief en maakt gebruik van de software, Dspace. De komende jaren zorgen we voor de input van data en zullen er acties ondernomen worden om het gebruik, zowel wat betreft input als consultatie, te optimaliseren. Voor dit project werken we samen met de Kuleuven. Deze instelling zorgt voor het beheer van de data op haar centrale server. Zorg voor het eigen institutioneel archief (digitale duurzaamheid) en elektronisch publiceren waren de twee belangrijkste punten bij de keuze van de databank. Wie de on line bibliotheek bezoekt, heeft toegang tot alle elektronische publicaties en kan tegelijk ook de bibliotheekcatalogus ondervragen.

✚ **Communicatie:** Persoonlijk attenderen, dagelijkse tijdschriftenmap, aanwinsten in de kijker, de web-site, de Milieubabbel en Dspace-attendering, houden iedereen op de hoogte van nieuwe werken.

Verantwoordelijke intern: Lieve Vandeneede

Type activiteit: verzamelen, beheren en ter beschikking stellen van documentatie

Type financiering: subsidies houdende erkenning en subsidiëring natuur- en milieuverenigingen

Partners: Felnet, Kuleuven

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: doorgerold

Timing: 2008-2009

3.4.4 Archiefopbouw van de milieubeweging via samenwerking met Amsab

Strategische doel of overkoepelend doel: erfgoed van de milieubeweging in Vlaanderen veilig stellen en onderzoek naar de sociale en historische betekenis van de natuur- en milieubeweging mogelijk maken.

Operationele ambitie: overdracht statisch archief, geordend dynamische archief, digitale archivering

Omschrijving activiteit: Amsab-Instituut voor Sociale Geschiedenis is zowel een archief, een bibliotheek als een onderzoekscentrum. Het verzamelt bronnen over progressieve sociale bewegingen. Niet alleen de 'klassieke' bewegingen zoals de socialistische arbeidersbeweging en de kleinlinkse partijen komen in beeld. Ook de nieuwe sociale bewegingen rond thema's als vrede, milieu, vrouwenemancipatie, migranten en de derde wereld vinden de weg naar Amsab-ISG. In de zomer van 2002 sloten Amsab-ISG en BBL een samenwerkingsakkoord. Met dit akkoord trachten BBL en Amsab het historisch erfgoed van de milieukoepel en aangesloten verenigingen veilig te stellen voor de toekomst. In 2008 en 2009 werken we verder aan de uitwerking van de samenwerkingsovereenkomst met aandacht voor enkele speciale noden. Eind 2007 heeft Amsab inventaris van het statisch archief afgerond. Daardoor kan er gericht gezocht worden naar ontbrekende stukken in het archief: periodes die niet of slecht gedocumenteerd zijn, tekort aan beeldend materiaal zoals affiches, foto's, geluidsfragmenten,... Daarnaast bestaan er zowel in de sector als in de eigen vereniging nog heel wat vragen bij digitaal archiveren. Er zal onderzocht worden welke instrumenten kunnen bijdragen tot een gebruiksvriendelijk en geautomatiseerd digitaal archief. Tenslotte werken we verder aan de opbouw van een efficiënt dynamisch archief.

Verantwoordelijke intern: Lieve Vandeneede

Type activiteit: ondersteunen van aangesloten verenigingen, verzamelen en beheren van het archief

Type financiering: subsidie houdende erkenning en subsidiëring natuur- en milieuverenigingen

Partners: Amsab

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: doorgerold

Timing: 2008-2009

4. INHOUDELIJK WERKINGSPROGRAMMA 2007 - 2008

De inhoudelijke werking van BBL wordt geschraagd door de beleids- en projectploeg, die hun werking steeds verder trachten te integreren rond gezamenlijke beleidslijnen. Het inhoudelijk werkingsprogramma onderscheidt (1) een geïntegreerde werking rond duurzame ontwikkeling op mondiaal, Europees, federaal, Vlaams en lokaal niveau; (2) een werking gericht naar specifieke doelgroepen zoals politiek, bedrijfsleven, burgers, consumenten en landbouw; (3) een werking rond de verdere ontwikkeling van 'horizontale' (d.w.z. voor meerdere milieuproblemen geldende) milieubeleidsinstrumenten en (4) een werking m.b.t. specifieke milieuthema's zoals water, grondstoffen, energie & klimaat, transport & mobiliteit, milieu & ruimte en milieu & gezondheid. De taakverdeling binnen ziet er als volgt uit:

	Beleidsveld	Verantwoordelijke beleidsmedewerker	Medeopvolging door Coördinator, project- of campagnemedewerker
4.1	Duurzame ontwikkeling		
	4.1.1 Mondiaal	Jan Turf	
	4.1.2 Europees	Jan Turf	Stefaan Claeys
	4.1.3 Federaal	Jan Turf	
	4.1.4. Vlaams	Jan Turf	Danny Jacobs
	4.1.5. Lokaal	Ilse Smitz	Stefaan Claeys
4.2	Doelgroepenbeleid		
	4.2.1 Milieu & politiek	Jan Turf,	Danny Jacobs
	4.2.2 Milieu & bedrijf	Jan Turf, Bram Claeys	Stefaan Claeys
	4.2.3 Milieu & landbouw	Jan Turf en Julie Vinson	Stefaan Claeys
	4.2.4. Milieu & burger	Erik Grietens	
	4.2.5. Milieu & consument	Johan Vanerom	Stefaan Claeys
4.3	Gereedchapskist - milieubeleidsinstrumenten		
	4.3.1 Leefmilieubegroting	Jan Turf	Danny Jacobs
	4.3.2 Milieuaansprakelijkheid	Johan Vanerom	
	4.3.3 Milieuhandhaving	Johan Vanerom	
	4.3.5 Milieueffectenbeoordeling	Erik Grietens	
4.4	Thema's		
	4.4.1 Water	Wim Van Gils	Ilse Smitz
	4.4.2 Grondstoffen Materialen en afvalstoffen Gevaarlijke stoffen en producten	Johan Vanerom Johan Vanerom	Johan Niemegeers
	4.4.3 Transport&mobiliteit	Bram Claeys	Bram Dousselaere,
	4.4.4 Energie&klimaat	Bram Claeys	Mike Desmet, Dirk Knapen en Stefaan Claeys
	4.4.5 Milieu&ruimte	Erik Grietens	
	4.4.6 Milieu&gezondheid	Johan Vanerom	

In voorliggend inhoudelijk werkingsprogramma, vertrekken we per beleidsveld van een strategisch 'visiestukje' dat zowat onze eigen 'doctrine' weergeeft waar we onze werking aan ophangen. Daarna volgen de acties, waarbij per actie wordt weergegeven wie er intern verantwoordelijk voor is, om welk type activiteit het gaat, wanneer ze wordt uitgevoerd, wat het beoogd resultaat is, en met welke partners het geheel wordt uitgevoerd.

4.1 DUURZAME ONTWIKKELING

De term 'duurzame ontwikkeling' wordt sinds de Conferentie van de Verenigde Naties over Milieu & Ontwikkeling (UNCED, Rio de Janeiro, 1992) meer en meer gebruikt in beleidsprogramma's en intentieverklaringen. Er kwamen op verschillende niveaus duurzaamheidsplannen en strategieën, en de institutionele kaders voor duurzame ontwikkeling kregen vorm. Maar van coherente maatregelen en resultaten op het terrein valt na meer dan 10 jaar bitter weinig te merken. De negatieve gevolgen voor mens en milieu van de steeds toenemende economische globalisering laten zich steeds meer voelen. Er kwam in 2001 uiteindelijk een Europese duurzaamheidsstrategie tot stand, maar die kijkt niet genoeg over de Europese grenzen heen. Op federaal vlak boekt men veel vooruitgang in de institutionalisering van duurzame ontwikkeling, maar slaagt men er niet in om duurzaamheidsconcepten te laten doordringen op de diverse beleidsterreinen. Hierdoor gaan heel wat kansen verloren. En Vlaanderen is pas recent begonnen nadenken over een Vlaamse strategie duurzame ontwikkeling. Een lichtpunt is misschien wel het lokale niveau waar heel wat actiegroepen en lokale besturen wereldwijd werk blijven maken van lokale Agenda 21.

In het algemeen wordt in onze productie- en consumptiebeslissingen weinig rekening gehouden met de schade die aan het leefmilieu wordt toegebracht, met de effecten ervan op toekomstige generaties en groepen die niet direct betrokken zijn bij de beslissingen. In de internationale onderhandelingen gaat nog steeds het merendeel van de aandacht naar vrije handel, vaak ten koste van het milieu. Economische beslissingen worden geleid door een kortzichtige interpretatie van economische ontwikkeling, waarbij het milieukapitaal niet in overweging wordt genomen. Het is daarom een belangrijke taak van Bond Beter Leefmilieu om er blijvend op te wijzen dat de huidige wijze van produceren en consumeren 'niet-duurzaam' is. Milieufuncties worden aangetast, waardoor de lange termijn bruikbaarheid van de milieuvorraden als basis voor welvaart verdwijnt. De ecologische schuld van het Noorden ten opzichte van het Zuiden neemt enorme proporties aan. De schade aangericht door onze economische ontwikkeling is in veel gevallen onomkeerbaar en hypothekeert de ontwikkeling van anderen en van toekomstige generaties. De ongelijke verdeling van het gebruik van natuurlijke rijkdommen tussen Noord en Zuid legt een hypotheek op de realisatie van duurzame ontwikkeling op wereldschaal. Zeeën worden leeggevist, de beschermende functie van de ozonlaag neemt af, landbouwgronden eroderen, zuivere lucht en water worden schaarser, de biodiversiteit verschaalt, het klimaat verandert, bossen verdwijnen, enz. Economische ontwikkeling gebeurt ten koste van het milieukapitaal, dat tegen een hoog ritme erodeert.

Tegenover dit alarmerende rapport staat de inertie van het economisch denken zelf. Tegenover de nood aan duurzaam economisch beleid staat het geloof dat je eerst moet produceren alvorens je kan investeren in ecologische en sociale correcties. De aard van de productie wordt hierbij niet in vraag gesteld. De mogelijkheid dat er tijdens de productie meer kan vernietigd worden dan later gecompenseerd kan worden, wordt in deze logica nooit in overweging genomen. Toch is dit het debat dat moet gevoerd worden: wij willen niet enkel meepraten over het verdelen van de taart, we willen de taart ook mee helpen bakken.

Het is duidelijk dat België en de industrielanden in het algemeen een veel groter beslag op de mondiale milieugebruiksruimte leggen dan hen toekomt. Ons consumptiepatroon is niet voor veralgemening vatbaar. Daarom moet BBL de huidige niet-duurzame ontwikkeling blijvend ter discussie stellen, en pleiten voor een maatschappelijk project waarbij het lange termijn denken centraal staat en onze economie zich moet ontwikkelen binnen de grenzen van de milieugebruiksruimte. Immers, Bond Beter Leefmilieu kiest voor een leefbare wereld, niet alleen voor deze generatie, maar ook voor later, voor alle toekomstige generaties, niet alleen in ons eigen dorp, stad, land of regio, maar ook ver over de grenzen. Een project duurzame ontwikkeling vereist dat er rekening gehouden wordt met een rechtvaardige verdeling van de rijkdommen en veroorzaakte lasten van de ontwikkeling. Aan die rechtvaardige verdeling moet zowel op intra- als op intergenerationeel vlak gewerkt worden. BBL moet naast het probleem van de schaarse milieugebruiksruimte steeds de verdelingsproblematiek die ermee gepaard gaat onder de aandacht brengen.

Bond Beter Leefmilieu wil ertoe aansporen dat productie- en consumptieprocessen grondig worden omgebogen. Dit wil niet zeggen dat wij 'economische groei' verwerpen (al vormt het gehanteerde meetin-

strument voor deze groei, het BNP, geen adequaat instrument). Zonder economische groei/ontwikkeling/welvaartsstijging (termen die dezelfde lading dekken) is er geen hoop voor het gros van de wereldbevolking. Maar binnen de huidige economische groei is deze hoop er evenmin. Een project voor duurzame ontwikkeling veronderstelt in de eerste plaats dat milieubescherming een integreerend bestanddeel wordt van het ontwikkelingsproces. Daarbij worden niet alleen direct in geld waardeerbare goederen geacht bij te dragen aan de welvaart en ontwikkeling, maar ook milieugoederen zoals biodiversiteit, zuiver water, een stabiel klimaat, gezonde lucht, enz. Het integreren van milieubekommernissen in alle beleidsdomeinen is een belangrijke voorwaarde voor duurzame ontwikkeling en een voortdurend streefdoel van BBL. Daarbij is het de taak van BBL om te wijzen op het potentieel van marktgebaseerde instrumenten (zie ook 'vergroening fiscaliteit'), van maatregelen inzake eco-efficiëntie en van culturele omschakelingen. BBL moet erover waken dat de duurzaamheidsstrategieën en plannen die het beleid uittekent ambitieus zijn en op een participatieve wijze tot stand komen. Maar vooral moet BBL erover waken dat deze plannen ook uitgevoerd worden en dat er werk gemaakt wordt van verticale coherentie tussen de verschillende beleidsniveaus.

Een doorbraak in duurzame ontwikkeling vereist echter ook dat BBL het debat durft te voeren over de ontkoppeling tussen economische groei enerzijds en het gebruik van energie en grondstoffen anderzijds. Er is nood aan 'dematerialisatie' van de economie: diensten en producten moeten met veel minder grondstoffen en energie voortgebracht worden, willen we iedereen de kans geven op een goede ontwikkeling. BBL moet er daarbij op wijzen dat technologische verbeteringen maar een deel van de oplossing zijn, aangezien bijkomende consumptie de milieuwinst van innovatie kan teniet doen. Naast het promoten van milieusparende technologieën, moet BBL daarom met de maatschappelijke actoren vooral in dialoog durven gaan over de noodzakelijke cultuurveranderingen en gedragswijzigingen, en daarin een voorbeeld- en voortrekkersrol spelen via projecten en campagnes.

4.1.1 Mondiaal

Op mondiaal vlak tekent er zich in de internationale onderhandelingen een conflict af tussen enerzijds het model van de Wereldhandelsorganisatie, de Wereldbank en het IMF, en anderzijds het VN-model. In het eerste gaat alle aandacht naar het vrij maken van handel, het openen van markten en economische groei. De grote VN-conferenties anderzijds streven juist naar correcties op het economische systeem. De VN-top over duurzame ontwikkeling van Johannesburg 2002 maakte echter duidelijk dat de uitvoering van Agenda 21 nog ver weg is. Johannesburg was dan ook bedoeld om de uitvoering van Agenda 21 en het bereiken van de armoede- en milieudoelstellingen een nieuwe impuls te geven. Het implementatieplan van Johannesburg beschrijft de benodigde doelen en maatregelen. Maar de dominantie van het WTO-model maakt de uitvoering van het VN-model moeilijk uitvoerbaar. Ook al neemt de WTO sinds de ministeriële conferentie in Doha (2001) nu ook "duurzame ontwikkeling" en milieu mee op in de onderhandelingsagenda, dit baat niet indien de WTO zich niet inschrijft in een breder VN-kader, want regeringen die niet-commerciële belangen proberen voorrang te geven worden door de WTO-disciplines meer en meer aan banden gelegd.

BBL ziet het dan ook als zijn taak om samen met de Noord-Zuidbeweging en vakbonden de centrale boodschap te blijven verkondigen dat de WTO en de handelsliberalisering niet boven, maar in functie van sociale, milieu en ontwikkelingsbekommernissen moet functioneren. Daarom ijvert BBL voor een versterking van het multilateralisme en van de Verenigde Naties in het bijzonder. BBL pleit voor een wereldbestuur waarin de Verenigde Naties (NEP, Wereldgezondheidsorganisatie, UNDP, FAO, ...) en de ILO (Internationale Arbeidsorganisatie) niet langer het zwakke broertje zijn van de WTO, het IMF en de Wereldbank, maar daarentegen het sociale, ecologische en maatschappelijke kader aanreiken waarbinnen de wereldeconomie zich moet ontwikkelen.

BBL moet er steeds op wijzen dat de WTO zich eerst en vooral moet schikken naar de bestaande multilaterale milieuakkoorden. Maar het is duidelijk dat dit niet voldoende kan zijn, er moeten ook inspanningen geleverd worden om tot meer en sterkere multilaterale milieuakkoorden te komen. Voor de milieubeweging kan niet alle heil verwacht worden van multilaterale milieuakkoorden. Milieu- en gezondheidsbescherming via het toepassen van het voorzorgsprincipe en van productnormen en vooral ook van productie- en procesnormen door een land, mag niet langer als handelsbelemmerend worden beschouwd door de WTO. In het kader van de GATS-onderhandelingen moet er ook over gewaakt worden dat de vrijmaking van diensten geen druk op het milieu en op de ontwikkelingslanden teweeg brengt,

dat publieke diensten uitgesloten worden van de GATS en dat behoud van interne regelgeving mogelijk blijft. BBL zal er in het kader van de WTO-onderhandelingen ook blijven voor pleiten dat visserij en landbouwsubsidies die schade berokkenen aan het milieu afgebouwd worden.

4.1.1.1 Opvolging implementatieplan Johannesburg inzake duurzame ontwikkeling

Strategische doelstelling: doorwerking in internationaal, Europees, federaal en Vlaams beleid van de doelstellingen en maatregelen die voorop gesteld werden tijdens de VN-top over duurzame ontwikkeling in Johannesburg (2002).

Operationele ambitie: beleidsalternatieven toetsen aan en bijsturen in de richting van de Johannesburg-doelstellingen).

Omschrijving activiteit: in permanent overleg met VODO, opvolging in functie van beleidsadvies van de aanbevelingen van de CSD-vergaderingen, die op thematisch vlak een tweejarige cyclus volgen. Nadat op de 15de sessie van de CSD (mei 2007), de focus nog lag op de thema's energie, industriële ontwikkeling, luchtvervuiling, atmosfeer en klimaatverandering, komt vanaf 2008 landbouw, rurale ontwikkeling, land en verdroging aan bod.

Verantwoordelijke intern: Jan Turf,.

Type activiteit: beleidsadvies.

Type financiering: subsidies leefmilieu federaal.

Partners: VODO, milieufederaties, ontwikkelingsorganisaties.

Doogerold en gewijzigd: doorgerold en gewijzigd van 2007.

Timing: 2008-2009.

4.1.1.2 Het milieuthema op de internationale handelsagenda – WTO-regels en milieu

Strategische doelstelling: trendbreuk in de huidige liberalisering van de wereldhandel waarbij niet-commerciële belangen zoals milieu, sociale en ontwikkelingsbepaaldheden veelal ondergeschikt gemaakt worden aan economische belangen

Operationele ambitie: de Belgische beleidsvertegenwoordigers in de WTO-onderhandelingen doen bijdragen tot bovengestelde strategische doelstelling

Omschrijving activiteit: voortbouwen op de gemeenschappelijke visietekst van het samenwerkingsverband "Handel in dienst van duurzame ontwikkeling"; hiermee werken in het kader van adviezen en directe politieke contacten.

Verantwoordelijke intern: Jan Turf.

Type activiteit: beleidsbeïnvloeding via lobbying en campagne.

Type financiering: subsidies leefmilieu federaal.

Partners: breed samenwerkingsverband met o.a. 11.11.11, Greenpeace, ABVV, ACV.

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: doorgerold.

Timing: 2008- 2009.

4.1.2 Europees

Nu de EU uitgebreid werd, is het een uitdaging om met de vijftientig een voldoende ambitieus duurzaamheidsbeleid te kunnen voeren.

BBL moet daarbij in eerste instantie de aandacht van onze beleidsmakers vestigen op de doelstellingen uit de Europese duurzaamheidsstrategie die op de Europese Raad van Göteborg (2001) werd vastgelegd. Deze strategie voegde de milieudimensie toe aan het proces van Lissabon voor werkgelegenheid, economische hervorming en sociale samenhang. Van bij de aanstelling van de huidige Europese Commissie heeft Commissievoorzitter Barroso duidelijk gemaakt dat de Lissabonstrategie het hoofdaccent van het beleid zal vormen. Europa wil de meest competitieve kenniseconomie ter wereld worden, maar dreigt opnieuw in de fouten van het verleden te vervallen: het korte termijn denken waarbij de rekening naar de toekomstige generaties wordt doorgeschoven. Voor BBL is het essentieel dat de Lissabonstrategie en de duurzaamheidsstrategie van Göteborg aan elkaar gelinkt blijven. Enkel zo kan een duurzame, ecologisch en sociaal onderbouwde, groei worden gerealiseerd. De Europese strategie voorziet in een jaarlijkse evaluatie telkens tijdens de Europese voorjaarstoppen. BBL moet deze gelegenheid aangrijpen om de EDS hoog op de agenda te houden.

BBL moet ook pleiten voor het herformuleren van de achterhaalde doelstellingen van het gemeenschappelijk landbouwbeleid, transportbeleid, energiebeleid en internationaal beleid. De principes en doelstellingen die belangrijk zijn voor milieu en duurzame ontwikkeling en die reeds onderschreven werden door de Conventie moeten ook toegepast worden op de verschillende beleidsdomeinen. Duurzame ontwikkeling is ook maar mogelijk indien er garanties geboden worden voor tijdige en gepaste consultatie van de samenleving over voorstellen voor wetgeving of inhoudelijke programma's in alle fases van de besluitvorming. BBL dient deze participatie in Europese beleidsprocessen te bevorderen en te bewaken. Ook ziet BBL het als zijn taak om de beleidsmakers meer te wijzen op Europese ontwikkelingen, zodat ons land het Europese beleid meer vorm kan geven en anderzijds tijdig kan inspelen op de Europese dossiers die op de agenda staan.

4.1.2.1 EU- duurzaamheidsstrategie mag ecologie niet ondergeschikt maken aan economie

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: vrijwaren van de Europese duurzaamheidsstrategie en hiervoor een betere integratie van de processen van Göteborg en Lissabon

Operationele ambitie: versterken van de duurzaamheidsdimensie van het Lissabon-proces.

Omschrijving activiteit: Op de Europese raad van Göteborg werd in 2001 een Strategie Duurzame Ontwikkeling vastgelegd, en werd de milieudimensie toegevoegd aan het proces van Lissabon voor werkgelegenheid, economische hervorming en sociale samenhang. Beide strategieën (Göteborg en Lissabon) kampen echter met ademnood. Er bestaat dan ook een sterke tendens in Europa om de Lissabonstrategie los te koppelen van haar duurzaamheidsdimensie. Hierdoor komt de milieudimensie van de Europese duurzaamheidsstrategie sterk onder druk, en dreigt zij ondergeschikt te worden gemaakt aan de economische dimensie. Deze kortzichtige benadering (waarbij ook de economische en sociale duurzaamheid de facto worden losgelaten) stuit echter op belangrijke weerstand, onder meer van België als Europese lidstaat. BBL wil via actieve participatie in het Europees Milieubureau (EEB), via de adviezen binnen de federale raad voor Duurzame Ontwikkeling en via het actief stimuleren van het federaal en Vlaams beleid Duurzame Ontwikkeling, bijdragen tot het vrijwaren en verbeteren van de Europese duurzaamheidsstrategie.

Verantwoordelijke intern: Jan Turf.

Type activiteit: beleidsbeïnvloeding via lobby en campagne.

Type financiering: reguliere werkingmiddelen.

Partners: EEB, leden federale raad voor duurzame ontwikkeling.

Nieuw / doorgerold / doorgerold maar gewijzigd: doorgerold

Timing: 2008-2009.

4.1.3 Federaal

Op federaal vlak is duurzame ontwikkeling in België reeds sterk geïnstitutionaliseerd. De milieubeweging wordt binnen de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling geconsulteerd over belangrijke beleidsontwikkelingen en voorstellen m.b.t. het beleidsdomein 'duurzame ontwikkeling'. Maar terwijl het concept 'duurzame ontwikkeling' geïnstitutionaliseerd raakt, blijkt de toepassing van het concept op de diverse andere beleidsdomeinen nog steeds grotendeels dode letter. De beleidsdomeinen 'economie' en 'financiën', twee essentiële domeinen als het aankomt op Duurzame Ontwikkeling, bleven onder paarsvolledig buiten de scope van de Federale Raad en zijn adviezen. Daar heeft ook het tweede Federaal Plan Duurzame Ontwikkeling voornamelijk weinig aan veranderd. Dit bleek nogmaals uit de jaarlijkse evaluatie van het beleid door de Federale Raad Duurzame Ontwikkeling in 2006. Toch bevat het tweede plan een aantal positieve aanzetten. Zo voorziet het plan in het beter integreren van het concept duurzame ontwikkeling binnen de diverse federale administraties. Dit is inmiddels ook stapsgewijs gebeurd.

4.1.3.1 Waken over goede uitvoering van het tweede Federaal Plan Duurzame Ontwikkeling (2004-2008)

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: het federale beleid heroriënteren in de richting van duurzame ontwikkeling.

Operationele ambitie: het realiseren van de ambities, vervat in het tweede federaal plan voor duurzame ontwikkeling 2004-2008.

Omschrijving activiteit: De wet van 1997 betreffende de coördinatie van het federaal beleid inzake duurzame ontwikkeling stelt dat de vertegenwoordigers van de federale regering ieder jaar een rapport

moeten uitbrengen over het beleid inzake duurzame ontwikkeling en over de uitvoering van het plan in de federale administraties en publieke instellingen die zij vertegenwoordigen. Bovendien wordt er ook jaarlijks een in de ICDO overlegd rapport gepubliceerd, dat een meer algemeen beeld geeft van het federaal beleid duurzame ontwikkeling. BBL zal deze documenten van dicht bij opvolgen om druk te zetten op de uitvoering van het tweede federaal plan via perswerking en lobbywerk. De ervaring met het eerste plan leerde nl. dat er ondanks brede consultatie en een plan vol waardevolle acties niet veel terechtgekomen is van de uitvoering.

Verantwoordelijke intern: Jan Turf.

Type activiteit: beleidsbeïnvloeding via lobby en campagne.

Type financiering: reguliere werkingsmiddelen en projectsteun.

Partners: vier milieufederaties BBL, IEW, IEB, BRAL.

Nieuw / doorgerold / doorgerold maar gewijzigd: doorgerold.

Timing: 2008-2009.

4.1.3.2 Ons steentje bijdragen aan de ontwikkeling van het derde Federaal Plan Duurzame Ontwikkeling (NIEUW)

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: het federale beleid heroriënteren in de richting van duurzame ontwikkeling.

Operationele ambitie: de krijtlijnen trekken voor een ambitieus realistisch derde federaal plan voor duurzame ontwikkeling.

Omschrijving activiteit: De eerste aanzet voor het derde Federaal Plan Duurzame Ontwikkeling werd in het voorjaar van 2007. De nieuwe federale regering zal werk moeten maken van het plan dat in 2008 rond moet zijn. De geringe mate van uitvoering van het tweede federaal plan noopt ons echter de vraag te stellen of er een volwaardig "derde federaal plan" moet komen, dan wel of het niet aangewezen is om het tweede plan te actualiseren en verder in praktijk te brengen. Het is dan wel noodzakelijk dat het maatschappelijk draagvlak verbreed wordt.

Verantwoordelijke intern: Jan Turf.

Type activiteit: beleidsadvisering ;

Type financiering: reguliere werkingsmiddelen en mogelijkheid tot projectsteun.

Partners: vier milieufederaties

Nieuw / doorgerold / doorgerold maar gewijzigd: nieuw

Timing: 2008-2009.

4.1.4 Vlaams

Bij het aantreden van de regering Leterme I, werd de indruk gewekt dat Duurzame Ontwikkeling een plaats zou krijgen in het Vlaams beleid en dat Vlaanderen zijn achterstand op het federale niveau zou inlopen. Het toewijzen van de bevoegdheid over Duurzame Ontwikkeling aan Vlaams minister-president Leterme gaf aan dat Vlaanderen bereid was haar eigen strategie Duurzame Ontwikkeling op te zetten en er een transversaal beleidsdomein van te maken. In 2005 werd de eerste aanzet hiertoe gegeven, door het uittekenen van een eigen Vlaamse strategie Duurzame Ontwikkeling. De diverse stakeholders werden hierbij op actieve wijze betrokken, en het resultaat is een strategische nota die Duurzame Ontwikkeling op een geïntegreerde manier beschouwt en streeft naar een dynamiek waarbij de drie interne dimensies van D.O. (economisch, ecologisch en sociaal) voldoende aan bod komen. Terzelfder tijd werd het Pact van Vilvoorde geactualiseerd, dat (mede) de basis vormt voor het Vlaams beleid Duurzame Ontwikkeling. Hiermee werden grondstenen gelegd om tot een onderbouwd Vlaams beleid Duurzame Ontwikkeling te komen. Na het leggen van deze bouwstenen viel het beleid inzake Duurzame Ontwikkeling echter volle stil. Toch werd in 2007 een 'steunpunt Duurzame Ontwikkeling' opgericht. De vraag is nu open: wordt dit een doorstart of een begrafenis eerste klas? Opvallend is dat de stakeholderdialoog over D.O. inmiddels volledig is stilgevallen, en dat de stakeholders ook niet bij het steunpunt worden betrokken. Het is zeer de vraag of de nieuwe minister-president meer dynamiek aan de dag zal leggen dan zijn voorganger. B.B.L. blijft in elk geval vragende partij om ook in Vlaanderen een beleid van Duurzame Ontwikkeling te zien ontwikkelen en wil daar als stakeholder actief bij betrokken blijven.

4.1.4.1 *Ons ervoor inzetten dat de Vlaamse strategie Duurzame Ontwikkeling in de praktijk wordt omgezet in concrete acties*

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: het activeren van de Vlaamse Strategie Duurzame Ontwikkeling.

Operationele ambitie: via nieuwe dynamiek principes van de strategie D.O. op diverse beleidsdomeinen activeren.

Omschrijving activiteit: Het proces, in 2005 opgestart; waarbij Minaraad en SERV (en dus de ecologische en sociaaleconomische partners) actief vorm hielpen geven aan de Vlaamse strategie Duurzame Ontwikkeling, viel stil in 2007. De Vlaamse regering hechtte in juli 2006 haar akkoord aan de strategische basistekst. De milieubeweging heeft de tekst aanvaard als kader, maar heeft ze als dusdanig niet onderschreven. Van de Vlaamse overheid verwachten wij vandaag dat zij haar zelfverklaarde ambitie om in de loop van 2007 aan een actieprogramma te werken, alsnog zou waarmaken. Ook hier wil BBL zijn inbreng hebben. In 2008-2009 zou er dan werk moeten gemaakt worden van de acties die de strategie vorm geven.

Verantwoordelijke intern: Jan Turf.

Type activiteit: beleidsadviesing; beleidbeïnvloeding via lobbyen en campagne.

Type financiering: reguliere werkingsmiddelen.

Partners: Minaraad en SERV, VODO.

Nieuw / doorgerold / doorgerold maar gewijzigd: doorgerold, maar gewijzigd.

Timing: 2008-2009.

4.1.5 Lokaal

4.1.5.1 *Netwerk Duurzaam Leuven zichtbaar maken via concrete en succesvolle activiteiten op het terrein*

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: een voorbeeld-LA21 vorm geven voor de andere Vlaamse gemeenten.

Operationele ambitie: Een vlot werkende nieuwe organisatievorm opzetten voor LA21 werking met als nieuwe naam Netwerk Duurzaam Leuven.

Omschrijving activiteit:

Het Platform Lokale Agenda 21 Leuven maakt de overgang naar Netwerk Duurzaam Leuven. Deze nieuwe organisatievorm telt geen leden, maar heeft een open structuur waarbij iedereen met concrete ideeën of behoeften terecht kan. Het wordt een marktplaats voor projecten rond lokale duurzame ontwikkeling. Op basis van een grote rondvraag in 2007 werkt het Netwerk een lange termijn planning uit, zoekt naar partners en financiën voor de concrete uitwerking ervan. Hoofdthema's zijn klimaat, mobiliteit, duurzaam consumeren en maatschappelijk verantwoord ondernemen. Daarnaast werkt het Netwerk intensief aan enkele Interreg projectvoorstellen i.s.m. Tilburg, Eindhoven en Heerlen. De bedoeling is om de stedelijke ervaringen over de lokale agenda werking uit te wisselen en om enkele Interreg projectvoorstellen in te dienen die verder gaan op bepaalde aspecten van lokale duurzame ontwikkeling.

Verantwoordelijke intern: Mike Desmet en Yanti Ehrentraut

Type activiteit: beleidsadviesing en publieks- doelgroepgerichte campagne.

Type financiering: contractuele overeenkomsten met derden.

Partners: stadsbestuur Leuven, KU Leuven, KH Leuven, ...

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: doorgerold sinds 1998.

Timing: jaarlijks verlengbaar contract.

4.1.5.2 *Medebeheer van het Steunpunt Duurzaam Bouwen Limburg dat bouwbedrijven en bouwactoren aanmoedigt om duurzaam bouwen in de praktijk te brengen*

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: Duurzaam bouwen (kennis van principes inzake duurzaam bouwen, duurzame bouwtechnieken en materialen) op brede schaal ingang laten vinden bij bouwers en bij bouwfirma's in Limburg.

Operationele ambitie: via netwerking voorlopers (uit de bouwsector, de overheid, andere sectoren) creëren, concrete projecten tot stand helpen brengen en particuliere investeringen in duurzame technieken stimuleren.

Omschrijving activiteit: Het Steunpunt Duurzaam Bouwen Limburg is een samenwerkingsinitiatief van de Provincie Limburg, het Centrum Duurzaam Bouwen (Cedubo) en de Bond Beter Leefmilieu met financiële steun van de Europese Unie (Doelstelling II - EFRO). Het Steunpunt vormde een Actieplatform met heel wat lokale partners uit middenveld en bouwwereld. Een krachtige communicatie en voldoende aandacht voor vorming en onderling overleg staan hierbij centraal. Het Steunpunt moedigt Limburgse bouwbedrijven en bouwactoren aan om duurzaam bouwen in de praktijk te brengen. De Limburgse gemeenten worden ondersteund bij hun eerstelijnsfunctie naar de burger door hen instrumenten aan te reiken om bouwers en verbouwers te sensibiliseren, te informeren, te begeleiden en te adviseren. Het projectbureau zet daarnaast doelgroepgerichte acties op. In 2008 wil het steunpunt een doorstart maken nadat het eerste EFRO-project afgelopen was eind 2007. Daarbij moet nog meer nadruk komen te liggen op actieve samenwerking met Limburgse partners en op projectondersteuning.

Verantwoordelijke intern: Stefaan Claeys, Lode Conings.

Type activiteit: netwerking, advisering en opzetten van doelgroepgerichte projecten.

Type financiering: Doelstelling II – Europa, provincie Limburg.

Partners: Cedubo, provincie Limburg.

Doorgerold

4.1.5.3 Mee bouwen aan een gebiedsdekkend netwerk van advieswinkels dat bouwers en verbouwers onafhankelijke advies op maat biedt bij duurzame bouw- en verbouwingsplannen (NIEUW)

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: Duurzaam bouwen (kennis van principes inzake duurzaam bouwen, duurzame bouwtechnieken en materialen) op brede schaal ingang laten vinden bij particuliere bouwers en verbouwers.

Operationele ambitie: opzetten van een gebiedsdekkend provinciaal adviesnetwerk rond duurzaam bouwen in samenwerking met onze lidverenigingen, provincies en andere partners; particuliere bouwers en verbouwers toegang geven tot goedkoop en degelijk dubo-advies.

Omschrijving activiteit: Een duurzaam bouwen loket en/of milieuvanadvieswinkel, ingebed in een provinciale context en uitgebouwd in samenwerking met gemeenten, biedt bouwers en verbouwers onafhankelijke advies op maat bij duurzame bouw – en verbouwingsplannen. Het doel is om samen met de vijf provincies een gebiedsdekkend systeem voor alle Vlaamse gemeenten en bouwers en verbouwers aan te bieden, geschraagd door een netwerk van Ngo's die de steun krijgen van Vlaamse administraties, wetenschappelijke wereld en bedrijfssector.

Type financiering: steun vanuit provincies en gemeenten.

Partners: Vibe vzw, Dialoog vzw, Passiehuysplatformvzw, Zonnewindt vzw, Gents Milieufrent vzw, centrum Duurzaam Bouwen vzw, Kamp C, Centrum duurzaam bouwen, vijf provincies.

doorgerold:

Timing: 2007 – 2008.

Verantwoordelijke intern: Mike Desmet.

Type activiteit: advisering en communicatie, lobbying.

Nieuw

4.2 DOELGROEPENBELEID

4.2.1 Milieu & politiek

BBL is een pluralistische en per definitie partijonafhankelijke koepel. Voor het realiseren van zijn beleidsdoelstellingen doet hij een beroep op alle democratische partijen en mandatarissen. BBL overlegt ook – in volle onafhankelijkheid – met alle leden van de uitvoerende macht die een verantwoordelijkheid hebben op één van de werkingsgebieden van BBL. Hierbij wordt geen onderscheid gemaakt tussen ministers van diverse partijen, in de mate dat de betrokkene zelf tot open dialoog bereid is.

De beleidsstandpunten van BBL zijn openbaar. Zij worden geformuleerd in memoranda – die worden gepubliceerd naar aanleiding van de verkiezingen. Geldende memoranda voor de periode 2008-2009 zijn het Vlaams memorandum 'milieu en samenleving' naar aanleiding van de Vlaamse verkiezingen van 13 juni 2004, het Europees memorandum 2004 dat werd opgesteld in samenspraak met IEW, IEB, Bral,

Greenpeace, WWF en Natuurpunt en het federaal memorandum naar aanleiding van de federale verkiezingen van 10 juni 2007.

Onder de herschikte Vlaamse regeringen (Peeters I) zijn afspraken gemaakt met de minister van Leefmilieu en Energie om geregeld dossiermatig overleg te plegen. Ook met de Vlaamse minister van mobiliteit wordt contact gehouden en dossiermatig overlegd. De Vlaamse Minister voor Ruimtelijke ordening staat niet open voor dergelijke contacten, ondanks herhaalde vraag vanuit BBL ter zake.

Op federaal niveau werd onder de voorbije legislatuur op geregelde tijdstippen overlegd met de minister van Leefmilieu en waren er enkele contacten met de staatssecretaris, bevoegd voor Duurzame Ontwikkeling en met de minister van Mobiliteit. Er zal naar gestreefd worden om ook onder de nieuwe federale regering positieve contacten te ontwikkelen. Dit werd reeds gesignaleerd aan de toenmalige informateur die in juli 2007 een delegatie van de leefmilieubeweging ontving

Het 'groene middenveld' ambieert geen plaats in de oppositie, maar wil actief zijn verantwoordelijkheid opnemen in de realisatie van een breed gedragen milieubeleid. Het wil zijn maatschappelijke rol ten volle spelen en werkt hiervoor actief samen met andere actoren in het middenveld en de economie.

Ook met de democratische partijen uit meerderheid en oppositie streeft BBL naar een open dialoog. BBL tracht elke politiek partij ervan te overtuigen dat ze belang heeft bij een duurzame ontwikkeling en een doeltreffend, slagvaardig en sociaal rechtvaardig milieubeleid. In het geval van CD&V, en Groen! gebeurt dit op geregelde basis. Ook met SP.A/Spirit wordt contact gehouden, zei het dat hier een vaste structuur in 2007 ontbreekt. Sinds 2007 is er ook terug contact met Open VLD.

4.2.1.1 Eindrapport van de Vlaamse regering opmaken (NIEUW)

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: stimuleren van een progressief Vlaams milieubeleid.

Operationele ambitie: sterkte/zwakte van het Vlaams milieubeleid onder de aandacht van het publiek brengen.

Omschrijving activiteit: Bond Beter Leefmilieu had de ambitie jaarlijks, een evaluatierapport over het gevoerde milieubeleid in het algemeen en de vooruitgang in de uitvoering van het Vlaamse regeerakkoord in het bijzonder te publiceren. Een eerste evaluatie werd gepresenteerd in januari 2006. De reacties in de media waren overwegend positief. De politieke reacties daarentegen waren gemengd. Dit valt te verklaren door de overwegend negatieve evaluatie die van de eerste 500 dagen Vlaams milieubeleid onder de regering Leterme I werd gemaakt, waarbij werd gewaarschuwd voor het mogelijk stilvallen van het Vlaams milieubeleid. In 2007 werd de oefening niet herhaald, omdat wij ons sterk geconcentreerd hebben op de federale verkiezingen. Met het aantreden van een nieuwe leefmilieuminister leek het ons minder aangewezen een evaluatie te maken van het werk van haar voorganger. Toch werd het beleid van minister Peeters kritisch geëvalueerd in een interview in De Tijd. Gezien de volgende Vlaamse verkiezingen voorzien zijn voor mei 2009 zal een eindrapport worden opgesteld in het voorjaar van 2009. Centrale aandacht hierbij zal gaan naar het waterbeleid, het klimaatbeleid en het mestbeleid.

Verantwoordelijke intern: Jan Turf.

Type activiteit: persactiviteit.

Type financiering: reguliere werkingsmiddelen.

Partners: lidorganisaties BBL.

Nieuw / doorgerold / doorgerold maar gewijzigd: nieuw

Timing: 2009.

4.2.1.2 Het milieubeleid van de nieuwe federale regering evalueren (NIEUW)

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: stimuleren van een progressief federaal milieubeleid

Operationele ambitie: sterkte/zwakte van het afgelopen federaal milieubeleid onder de aandacht van het publiek brengen

Omschrijving activiteit: een jaar na de installatie van de federale regering, willen wij een eerste evaluatie maken van het federaal beleid op vlak van leefmilieu. Hierbij hoort eveneens het milieugerelateerde aspect van het energiebeleid.

Verantwoordelijke intern: Jan Turf.

Type activiteit: persactiviteit.

Type financiering: reguliere werkingsmiddelen.

Partners: lidorganisaties BBL.
Nieuw / doorgerold / doorgerold maar gewijzigd: nieuw.
Timing: 2008

4.2.1.3 Een memorandum voor de Vlaamse verkiezingen 2009 opmaken (NIEUW)

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: stimuleren van een progressief Vlaams milieubeleid.
Operationele ambitie: het laten opnemen in het Vlaams regeerakkoord 2009-2014 van belangrijke milieudoelstellingen die tot de Vlaamse bevoegdheid behoren.
Omschrijving activiteit: De eerste drie jaar van de lopende Vlaamse legislatuur hebben een uiterst zwak Vlaams milieubeleid opgeleverd. Hierdoor is Vlaanderen in Europa (nog) verder achterop geraakt inzake milieukwaliteit. In de aanloop naar de Vlaamse verkiezingen willen wij het milieuthema terug hoger op de agenda krijgen. Vlaanderen heeft recht op een eigen milieubeleid dat de problemen aanpakt. De keuze van de huidige regering om enkel de Europese minimumnormen te willen halen, is niet voor herhaling vatbaar. Daarom zullen we in het memorandum vertrekken van de concrete (slechte) situatie en voorstellen formuleren om er aan te verhelpen.
Verantwoordelijke intern: Jan Turf.
Type activiteit: persactiviteit; beïnvloeding via lobby; uitgeven van publicaties.
Type financiering: reguliere werkingsmiddelen.
Partners: lidorganisaties.
Nieuw / doorgerold / doorgerold maar gewijzigd: nieuw.
Timing: 2009.

4.2.1.4 De verkiezingsprogramma's van de Vlaamse politieke partijen doorlichten (NIEUW)

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: stimuleren van een progressief Vlaams milieubeleid.
Operationele ambitie: partijen stimuleren om een doordacht milieuprogramma op te maken.
Omschrijving activiteit: Kort voor de verkiezingen worden de milieuprogramma's (milieu, energie, mobiliteit, ruimtelijke ordening, ...) van de Vlaamse partijen onder de loep genomen en kritisch geanalyseerd en besproken. De formule die daarbij gehanteerd wordt is dezelfde als bij de recente federale verkiezingen: een droge analyse van positieve en negatieve punten en een 'journalistieke' verpakking.
Verantwoordelijke intern: Jan Turf.
Type activiteit: persactiviteit; uitgeven van publicaties.
Type financiering: reguliere werkingsmiddelen.
Partners: lidorganisaties.
Nieuw / doorgerold / doorgerold maar gewijzigd: nieuw.
Timing: 2009.

4.2.2 Milieu & bedrijf

Er bestaat vanuit de milieubeweging dringend behoefte aan een nuchtere kijk op het bedrijfsleven en zijn werkelijke bijdrage tot de kwaliteit van het milieu. Het bedrijfsleven ziet het zichzelf graag als schepper van welvaart, waarbij het er vooral op wijst dat enkel deze welvaart de mogelijkheid biedt om te investeren in een beter milieu. Daarmee geeft ze inherent de boodschap dat elke hinder die het bedrijfsleven ervaart, ook de middelen aantast die in het milieu kunnen geïnvesteerd worden. Deze visie heeft de voorbije jaren aan autoriteit gewonnen. Maar ze geeft slechts een deel van de werkelijkheid weer, namelijk het positieve potentieel dat het bedrijfsleven in zich houdt voor het milieu.

BBL pleit voor een meer realistische en evenwichtige kijk op het bedrijfsleven. De eerste activiteit van bedrijven, waarvan de milieu-impact direct meetbaar is, is haar productieactiviteit. Dan ontstaan materiaal- en energiestromen, worden emissies naar het milieu gecreëerd, wordt afval gegenereerd en worden eventueel schadelijke stoffen in omloop gebracht die op milieu en gezondheid wegen. Bedrijven kunnen ook allerlei vormen van hinder creëren voor de (directe) omgeving. Al deze zaken (kunnen) gebeuren nog vóór het realiseren van enige meerwaarde die ten dele zou kunnen aangewend worden voor de verbetering van de kwaliteit van het milieu. De milieu-impact van de bedrijven is dus concreet en meetbaar. De milieureturn die kan ontstaan na het afkomen van een deel van de winst is onzeker.

Een nuchtere kijk op het bedrijfsleven kan slechts tot het besluit komen dat bedrijven in de eerste plaats het milieu belasten. Pas in tweede instantie kan een deel van de winst ook een positieve bijdrage tot het milieu leveren. Of dit steeds gebeurt is bovendien zeer de vraag.

De hier geformuleerde visie houdt geen 'veroordeling' in van het bedrijfsleven. Bedrijven zijn noodzakelijk voor onze welvaart en de welvaart in het Zuiden. Milieu-impact is derhalve onvermijdelijk, maar mag niet ontkend of verzwegen worden, en kan, eens erkend, wel beperkt worden; dat is dan in de eerste plaats de verantwoordelijkheid van de overheid die een duidelijk regulerend kader moet opzetten waarbinnen bedrijven kunnen opereren. Dit kader moet ook een stabiel investeringsklimaat creëren, waarbij investeerders niet systematisch geconfronteerd worden met steeds wisselende regelgeving. Een stabiel regulerend kader mag echter niet verward worden met een laks regulerend kader.

Bond Beter Leefmilieu pleit voor deze nuchtere benadering, en wil op deze basis de dialoog met het bedrijfsleven aangaan. Bedrijven kunnen partners zijn in het realiseren van het verminderen van de milieu-impact van hun activiteiten.

Het inzetten van een degelijke aansprakelijkheidsregeling voor milieuschade, en van economische instrumenten zoals heffingen, ecoboni, subsidies, en belastingvrijstellingen voor milieu-investeringen, brengt effectieve gedragsveranderingen teweeg bij producenten en consumenten. Omgekeerd mogen milieuschadelijke investeringen niet langer gesubsidieerd worden.

Ten slotte moet het economisch beleid gericht zijn op creatie van welvaart voor de huidige generaties (in Noord en Zuid), zonder de kansen van de toekomstige generaties te ondermijnen. Daarom moet de overheid duurzame economische activiteiten krachtig stimuleren. Deze visie ontbreekt vandaag schrijnend in het Vlaamse én federale economisch beleid, en ook bij het gros van de bedrijven zelf.

4.2.2.1 Versterken van onze kennis over het bedrijfsleven en verkennen van nieuwe mogelijkheden om het bedrijfsleven te beïnvloeden

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: versterken van de eigen knowhow m.b.t. de milieu-impact van het bedrijfsleven en van tactieken om hier een grotere invloed op uit te oefenen.

Operationele ambitie: het opzetten van een kennispool rond bedrijven en bedrijfsleven; het verkennen van nieuwe actiemodellen (bv. aandeelhoudersactie) om bedrijven te beïnvloeden.

Omschrijving activiteit: Twee invalshoeken staan hierbij centraal.

- *BBL versterkt zijn kennis over het bedrijfsleven.* Zowel in de dialoog als in de confrontatie met bestaande bedrijven en bedrijfsfederaties ontbreekt het ons vaak aan kennis en inzicht in de motieven en processen van het bedrijfsleven. Door het bijeenbrengen van ervaringen van (lid)organisaties en het aanspreken van externe 'ervaringsdeskundigen' in het bedrijfsleven willen wij een beter inzicht ontwikkelen in de mogelijke hefboomen om het bedrijfsleven sterker te beïnvloeden. We gaan tevens na hoe we gestaag onze kennis en expertise kunnen uitbouwen over de noodzakelijke inspanningen en processen in het bedrijfsleven. We worden zo deskundiger in de vertaling van concepten als eco-efficiëntie, codesign, dematerialisering, en leren systematischer meer gebruik maken van de BBT-databanken (nationaal en internationaal).
- *BBL verkent nieuwe mogelijkheden om het bedrijfsleven te beïnvloeden.* We gaan na of BBL initiatieven kan nemen om het aandeelhouderactivisme bij (beursgenoteerde) bedrijven inzake milieu- en omgevingsgerichte thema's te stimuleren (cfr. Netwerk Vlaanderen inzake wapenproblematiek).

Verantwoordelijken intern: directiecomité; beleidsploeg.

Type activiteit: educatie en vorming; verzamelen, beheren en ter beschikking stellen van documentatie.

Type financiering: reguliere werkingsmiddelen.

Partners:

Nieuw / doorgerold / doorgerold maar gewijzigd: doorgerold.

Timing: 2008-2009.

4.2.2.2 Voeren van een toekomstgerichte dialoog met bedrijven en bedrijfssectoren

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: gradueel verminderen van de milieu-impact van bedrijven.

Operationele ambitie: via dialoog komen tot erkenning (door de bedrijven) van hun milieu-impact en het stimuleren van onderzoek naar initiatieven vanuit het bedrijfsleven zelf die deze impact kunnen verminderen.

Omschrijving activiteit: Zowel individuele bedrijven (bv. BASF) als bedrijfssectoren (bv. Fedichem) hebben de voorbije tijd signalen uitgezonden waarbij zij aangeven tot een constructieve dialoog te willen komen met de milieubeweging. Het betreft hier bedrijven en sectoren die om diverse redenen zowel historisch als actueel kunnen gezien worden als actoren met een zware impact op het milieu.

- BBL zal de aangegeven openheid beantwoorden met een bereidheid tot dialoog, waarbij twee elementen centraal staan: identificeren van de milieu-impact van de bedrijven/sectoren en mogelijke verbeteracties (al dan niet met behulp van de overheid).

- BBL investeert overigens verder in het bestaande netwerk met bedrijven, bedrijfssectoren, bedrijfsfederaties, dialoogplatform (bv. Business and Society vzw) en Arbeid en Milieu vzw. Over onze contacten en dialoog met het bedrijfsleven koppelen we actief en rechtstreeks terug met de werknemersorganisaties.

Verantwoordelijke intern: directiecomité, Jan Turf.

Type activiteit: beïnvloeding via dialoog.

Type financiering: reguliere werkingmiddelen

Partners: individuele bedrijven en bedrijfsfederaties.

Nieuw / doorgerold / doorgerold maar gewijzigd: doorgerold.

Timing: 2008-2009.

4.2.2.3 Meer samen met (o.a) het bedrijfsleven deelnemen aan het strategisch overleg inzake beleidsontwikkelingen geïnitieerd door de overheid

Strategische doelstelling: BBL maakt meer gebruik van de mogelijkheden om samen met het bedrijfsleven deel te nemen aan het strategisch overleg inzake beleidsontwikkelingen geïnitieerd door de overheid.

Operationele doelstellingen: komen tot een betere toegang en efficiëntere beïnvloeding van beleidsprocessen.

Omschrijving activiteit: BBL betoont de nodige openheid en deelnamebereidheid inzake vragen rond beleidsgericht overleg in het verlengde van onze prioritaire werkingsthema's. We stemmen hierover systematisch af met de vakbonden. Indien de opportuniteit zich voordoet, verkent BBL zelf de mogelijkheid tot het initiëren van dergelijke processen. Naast de bestaande structuren zoals het overleg Mina-Serv en de FRDO, waar we met bedrijfsvertegenwoordigers overleg plegen en adviseren, deed BBL in 2006/2007 ervaring op in het kader van de Rondetafel Chemie. Dit leidde tot een gezamenlijk advies op krachtlijnen en tot een open dialoog met de Chemische sector. De 'Ronde Tafel' ervaring werd positief geëvalueerd.

Verantwoordelijke intern: directiecomité en beleidsteam.

Type activiteit: beleidswerking.

Type financiering: reguliere werkingmiddelen.

Partners: bedrijfsfederaties

Nieuw / doorgerold / doorgerold maar gewijzigd: doorgerold

Timing: 2008-2009

4.2.2.4 Kritisch blijven opvolgen van de negatieve ontwikkelingen binnen bedrijfsleven. Case: Tessenderlo Chemie

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: BBL blijft bedrijven aansporen hun (productie)processen te verbeteren. We hanteren hiervoor zowel de name, blame and fame aanpak alsook administratieve en juridische middelen.

Operationele ambitie: Speciale aandacht gaat uit naar de problematiek van de zoutlozingen afkomstig van Tessenderlo Chemie. BBL ijvert ervoor de TC dit probleem oplossingsgericht aanpakt vóór er nieuwe milieuvergunningen worden uitgereikt. BBL wil verhinderen dat TC nieuwe vergunningen bekomt vooraleer de problemen van de zoutlozingen en hun impact op de waterkwaliteit zijn opgelost; BBL wil oplossingen afdwingen voor de opkuis van de historische vervuiling.

Omschrijving activiteit: In de lopende vergunning (tot 2011) van TC staat dat het bedrijf het probleem van de zoutlozingen moet oplossen. Onze veelvuldige contacten met het bedrijf, zowel binnen als buiten het kader van de opvolgingscommissie, en onze contacten met kabinet en administratie, leren ons dat het bedrijf hiertoe zeer weinig bereid is. BBL blijft druk uitoefenen op het kabinet, op het bedrijf en op de administratie, opdat er oplossingen uit de bus komen. Dit betekent dat er – op basis van de door het bedrijf verzamelde gegevens – een ernstige analyse van de impact van de voorgestelde oplossingsmodellen moet komen en dat, indien er geen geschikt oplossingsmodel wordt gevonden, zo nodig de vergunning voor de betrokken afdeling niet verlengd wordt.

Verantwoordelijke intern: Wim Van Gils en Jan Turf.

Type activiteit: beleidsadvisering; beleidsbeïnvloeding via lobbyen en campagne; juridische actie.

Type financiering: reguliere werkingsmiddelen.

Partners: Lokale lidorganisaties en Natuurpunt.

Nieuw / doorgerold / doorgerold maar gewijzigd: doorgerold

Timing: 2007-2008-2009

4.2.3 Milieu & landbouw

De relatie tussen milieu en landbouw is steeds problematisch geweest, en is dit in belangrijke mate nog steeds. De agro-industrie heeft, net als het bedrijfsleven in haar geheel, een negatieve impact op het leefmilieu. De intensieve landbouw heeft geleid tot enorme milieuproblemen en een verlies aan biodiversiteit. De grondloze intensieve veehouderij die wordt gevoed met ingevoerde graanvervangers zoals soja, zorgt voor een overbemesting en verzuring van het milieu. De mineralenkringlopen zijn doorbroken. Intensivering van de akkerbouw en tuinbouw gaat hand in hand met het overmatig gebruik van kunstmest en pesticiden, wat zorgt voor een verspreiding van gevaarlijke stoffen die grond- en oppervlaktewater vervuilen en de gezondheid bedreigen. Schaalvergroting en mechanisatie vragen grotere, goed gedraineerde percelen die water nog moeilijk kunnen vasthouden en dus bijdragen aan verdroging en overstromingen en onderhevig zijn aan een sterke erosie. Door het verdwijnen van kleine landschapselementen zoals hagen, houtkanten en poelen worden landbouwgebieden biljarttafels die eerder een barrière dan een leefgebied en verbindingsweg vormen voor planten en dieren. De serreteelt gaat bij ons gepaard met heel wat energieverbruik en –verspilling.

De drijvende krachten achter deze intensivering en schaalvergroting waren de voorbije decennia onder meer het Europees landbouwbeleid en internationaal handelsbeleid. Deze toestand blijft vandaag bestaan, maar de tendens is positiever. De hervorming van het Europees landbouwbeleid in 2003 (Mid Term Review) tracht schoorvoetend de steun te ontkoppelen van de productievolumes, en in plaats daarvan te koppelen aan voorwaarden op vlak van milieu, voedselkwaliteit en dierenwelzijn. De voorstellen zijn echter te beperkt, laten de exportsubsidies ongemoeid en geven lidstaten te veel kans om de maatregelen zwak in te vullen. Aanmoedigingen en steun voor een diversificatie van de plattelandseconomie en voor meer duurzame en milieuverantwoorde landbouwpraktijken - zoals biologische landbouw en beheerslandbouw - bestaan en werken, maar de fondsen voor deze maatregelen zijn zeer beperkt als je ze vergelijkt met de productie- en marktsteun; we staan voor de paradoxale situatie dat producten uit intensieve en milieubelastende landbouw vandaag hoger gesubsidieerd worden dan producten uit de biologische landbouw.

BBL ijvert voor drastische hervorming van het Europees landbouwbeleid, met een verdere verschuiving van markt- en inkomenssteun naar steun voor milieuvriendelijke landbouwpraktijken, en volledige afschaf van de exportsteun. De maatschappelijke kosten die landbouwpraktijken veroorzaken moeten – onder meer via taksen op pesticiden en kunstmest en heffingen op grondwaterverbruik – aan de boer worden doorgerekend. Die moet dan wel een eerlijke vergoeding krijgen voor de maatschappelijke diensten die de landbouw levert: het beheren van de waterreserves, van landschap- en natuurwaarden, het verschaffen van recreatiefaciliteiten, het verlenen van zorg op zorgboerderijen,... Om boeren voor maatschappelijke diensten te vergoeden, moet de zogenaamde tweede pijler in het Europees landbouwbeleid (de steun voor “plattelandsontwikkeling”) drastisch worden versterkt, waarbij steeds een minimumaandeel moet worden voorbehouden voor het ondersteunen van milieumaatregelen binnen de landbouw.

BBL is de voorbije jaren overgestapt van een situatie van confrontatie naar een situatie van kritische dialoog met de landbouw. Deze verschuiving heeft zich in de eerste plaats voorgedaan rond het mestdossier, waar het beleid onder druk van de Europese veroordeling, getracht heeft de (economische) activiteit te vrijwaren en terzelfder tijd het milieuprobleem beter te beheersen. BBL neemt een kritische houding

aan ten aanzien van GGO's en meent dat een GGO-vrije landbouw moet gegarandeerd en beschermd worden. Het Vlaams programma plattelandontwikkeling moet bijdragen aan een duurzame diversificatie van de plattelandseconomie en prikkels bevatten voor een verbreding van de landbouw (zorgboerderijen, hoevetoerisme,...), "e-novatie" van de serreteelt (e=energie), extensivering en een omschakeling naar biologische teelt en beheerslandbouw.

4.2.3.1 IJveren voor oplossingen die de nitraatvervuiling van het Vlaamse oppervlakte- en grondwater terugdringt

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: De nitraatvervuiling van de Vlaamse oppervlakte- en grondwateren terugdringen tot een milieukundig aanvaardbaar niveau.

Operationele ambitie: geen mestoverschot niet meer (door een combinatie van mestverwerking en daling van het aantal dieren).

Omschrijving activiteit: De niet grondgebonden intensieve veeteelt, de varkenshouderij voorop, legt een uiterst zware belasting op de kwaliteit van grond- en oppervlaktewater in Vlaanderen. De nieuwe mestdecreet van december 2006 probeert deze mestoverschot te verminderen, ten eerste door Vlaanderen integraal als kwetsbaar gebied aan te duiden (zoals verwacht in de Europese nitraatrichtlijn van 1992) wat in sterke mate de hoeveelheid mest beperkt die legaal kan worden uitgereden. Maar het decreet heeft toch zijn grenzen :

- er worden nutriëntenemissierechten toegekend aan de landbouw die in hun geheel veel hoger liggen dan wat de landbouw kan uitrijden – respectievelijk verwerken. De hoeveelheid illegaal uitgereden mest dreigt hierdoor sterk te stijgen;
- er wordt veel verwacht van mestverwerking, en bedrijven mogen zelfs groeien op voorwaarde dat een voldoende deel van de mest verwerkt is.

Bovendien heeft Vlaanderen een 'derogatie' gevraagd aan Europa. Deze "derogatie" is een toestemming van Europa om onder strikte voorwaarden af te wijken van de algemene normen inzake bemesting uit het mestdecreet... Er is tot nu toe geen antwoord van Europa want voor de Commissie zich kan uitspreken moeten echter nog een hele resem belangrijke uitvoeringsbesluiten bij het mestdecreet worden goedgekeurd.

De jaren 2008 en 2009 worden cruciaal voor onze inspanningen om de nitraatvervuiling van het Vlaamse water terug te dringen. Drie punten moeten goed opgevolgd worden:

- de derogatie, en de situatie die ontstaat indien Europa de aangevraagde derogatie niet zou toestaan (eerder eind 2007 te verwachten)
- de kwantiteit van mest die verwerkt wordt en de evolutie van de mestoverschot (gegevens te verwachten half 2008)
- de evolutie van de toestand van grond- en oppervlakte water. BBL wil dat tegen het einde van deze legislatuur (2009) de waterkwaliteit in Vlaanderen overall wordt gerespecteerd (50 mg N/l) in het oppervlaktewater. De impact van het nieuwe mestdecreet op de kwaliteit van het oppervlaktewater moet meetbaar worden vanaf het voorjaar 2008 .

Van 'uitwegen' als verhoogde mestverwerking verwacht BBL weinig impact, gezien de grote economische, technologische en milieuproblemen die ter zake blijven bestaan. BBL heeft zich echter niet tegen mestverwerking verzet, indien deze op een correcte wijze gebeurt met respect voor de ruimtelijke ordening. Maar als dit nieuwe wetgeving geen impact heeft op de kwaliteit van het water, dan gaat BBL ijveren, naast een beperkte bijdrage vanuit verbeterde voeding en mestverwerking, voor een daling van het aantal dieren in Vlaanderen.

Verantwoordelijke intern: Julie Vinson / Jan Turf.

Type activiteit: beleidsbeïnvloeding via lobby en perswerk; beleidsadvisering.

Type financiering: reguleren werkingsmiddelen.

Partners: Natuurpunt vzw.

Nieuw / doorgerold / doorgerold maar gewijzigd: doorgerold maar gewijzigd.

Timing: 2008-2009.

4.2.3.2 Genetisch gemodificeerde organismen

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: een GGO-vrij Vlaanderen.

Operationele ambitie: een co-existenterregeling die de verspreiding van GGO's in Vlaanderen ernstig bemoeilijkt.

Omschrijving activiteit: BBL zal blijven pleiten voor een vergaande co-existentieregeling en voor een degelijke aansprakelijkheidsregeling die de volledige verantwoordelijkheid legt bij de vervuiler, zowel voor milieuschade, als voor “traditionele” (economische) schade. Buitenlandse ervaring met de commerciële toepassing van genetisch gewijzigde organismen in de landbouw, tonen aan dat het gevaar voor besmetting – en dus verdringing – van de ggo-vrije gangbare landbouw en vooral van de biologische landbouw reëel is. Wetenschappelijk onderzoek bevestigt dit gevaar. De Europese commissie is zich van dit gevaar bewust en publiceerde daarom op 29 juli '03 een aanbeveling over de ontwikkeling van nationale strategieën ter waarborging van de co-existentie van genetisch gemodificeerde gewassen met gangbare en biologische landbouw. Het zijn echter de Lidstaten zelf die de nodige maatregelen moeten treffen. De aanbeveling van de Commissie dient hierbij slechts als ondersteuning. In Vlaanderen is er medio 2007 een akkoord bereikt binnen de Vlaamse regering over een ontwerp van decreet die de co-existentie moet regelen. Het ontwerp is inmiddels geadviseerd door de Minaraad (samen met de SERV), maar bevat nog een aantal lacunes. Wij hopen die via voornoemd advies en eventueel via het parlementaire debat nog te kunnen (helpen) bijsturen

Verantwoordelijke intern: Julie Vinson.

Type activiteit: beleidsadvies, lobbywerk.

Type financiering: reguliere middelen

Partners: Greenpeace, FoE, Velt, landbouwwerkgroep Vodo, Bioforum.

Nieuw / doorgerold / doorgerold maar gewijzigd: doorgerold maar gewijzigd.

Timing: 2008-2009.

4.2.3.3 Erover waken dat de middelen van het Vlaams programma plattelandsontwikkeling de milieu- en natuurdoelstellingen ten goede komen

Strategische doelstelling: een betere harmonie vinden tussen landbouw en milieu (behoud open ruimte, ontwikkeling natuur en bos, meer duurzame landbouw, versterking biologische landbouw,...)

Operationele doelstelling: Bij de implementatie van het tweede Programma voor Plattelandsontwikkeling (2007-2013) willen we erover waken dat de bestede middelen de milieu- en natuurdoelstellingen ten goede komen.

Omschrijving activiteit: De goedkeuring van het tweede programma voor plattelandsontwikkeling (PD-PO II 2007-2013) door Europa is verwacht voor het einde van het jaar. In 2008-2009 zal de implementatie van dit programma opgevolgd worden in functie van de milieudoelstellingen. Er zal voornamelijk gewerkt worden via de Minaraad en via opvolging van de werkgroep van het EEB rond “Rural Development”. BBL moet vooral waken dat de middelen die voorzien zijn voor de tweede as (milieu) wel op tijd worden ingezet.

Verantwoordelijke intern: Julie Vinson.

Type activiteit: beleidsadvies.

Financiering: subsidies houdende erkenning en subsidiëring natuur- en milieuverenigingen.

Partners: Natuurpunt Vlaanderen, Velt, ...

Nieuw / doorgerold / doorgerold maar gewijzigd: doorgerold maar gewijzigd.

Timing: 2008-2009.

4.2.3.4 Europese gemeenschappelijk landbouwbeleid (NIEUW)

Strategische doelstelling: een Europese gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) bevorderen die het milieu meer en meer in aanmerking neemt,

Operationele ambitie: EEB ondersteunen om de health check van de GLB voor te bereiden

Omschrijving activiteit: De Europese discussie over het toekomstig Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) speelt in 2007 en 2008. In 2008 zal inderdaad een tussenbalans van het GLB (aangeduid als de *Health check*) en van het Financieel akkoord voor de periode 2007 - 2013 worden opgemaakt. Deze worden door de Europese Commissie voorbereid. Onderdeel van de *Health check* zal zijn een evaluatie van de *cross compliance* (handhaving en daaraan verbonden administratieve lasten). Bij de discussie op EU niveau in 2008/2009 gaat het vooral over het beleid na 2013. De vragen zijn rond de hulpen voor de eerste pijler, de modulatie tussen de twee pijler, de melkquotum, de evolutie van de randvoorwaarden,... Om deze discussies op te volgen neemt BBL deel in het landbouw werkgroep van EEB.

Verantwoordelijke intern: Julie Vinson.

Type activiteit: beleidsbeïnvloeding.

Type financiering: reguliere middelen

Partners: EEB, Natuurpunt, Wervel, VODO.
Nieuw / doorgerold / doorgerold maar gewijzigd: nieuw
Timing: 2008-2009.

4.2.4 Milieu & burger

Organisaties uit het maatschappelijk middenveld – in het bijzonder milieu- en ontwikkelingsorganisaties en consumentenverenigingen – hebben een belangrijke signaalfunctie en zorgen voor het verdedigen van algemene belangen in het publieke debat. De betrokkenheid van deze maatschappelijke organisaties bij de beleidsformulering is noodzakelijk voor de verdediging van zgn. diffuse belangen, zoals bijvoorbeeld de bezorgdheid om het leefmilieu.

De centrale rol van burgers en milieuorganisaties wordt expliciet erkend en omschreven in het zogenaamde Verdrag van Aarhus. Dit milieuverdrag van de Europese tak van de VN (UNECE) gaat uit van het recht van elk individu op een gezond leefmilieu. Daartoe bevat het verdrag drie punten: toegang tot milieu-informatie, inspraak bij besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden.

Het eerste luik van het verdrag (toegang tot milieu-informatie) werd reeds omgezet in het nieuwe decreet inzake openbaarheid van bestuur. Tegelijk werden in dit decreet de beroepsmogelijkheden voor milieuverenigingen bij milieuvergunningen verruimd. Op het gebied van inspraak bij de besluitvorming en vooral toegang tot de rechter bij milieuzaken moeten echter nog de nodige wet- en decreetaanpassingen doorgevoerd worden.

Ngo's en vzw's die een algemeen of collectief belang nastreven, moeten soms beroep doen op het gerecht om hun doelstellingen af te dwingen. Daarbij duikt het probleem op dat een vordering van dergelijke verenigingen al te vaak onontvankelijk wordt verklaard, omdat geen "belang" kan worden aangetoond. In het Belgische rechtssysteem wordt het begrip "belang" zeer eng geïnterpreteerd. Men moet bewijzen dat er een "persoonlijk" en "rechtstreeks" nadeel is. Bij de aantasting van een algemeen belang (zoals de bescherming van het leefmilieu) is dit onmogelijk. Een dergelijke situatie is ondemocratisch én in strijd met het Verdrag van Aarhus.

4.2.4.1 "Recht op Recht": naar een aangepast wettelijk kader, zodat verenigingen hun doelstellingen ook via gerechtelijke weg kunnen afdwingen

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: betere toegang voor verenigingen tot de rechtbank.

Operationele ambitie: aanpassing gerechtelijk wetboek, wetboek strafvordering en wetgeving Raad van State.

Omschrijving activiteit: Voor milieu- en andere verenigingen is het vaak onmogelijk om hun statutaire doelstellingen via gerechtelijke weg af te dwingen. Volgens de wetgeving is een rechtszaak immers alleen maar ontvankelijk indien een rechtstreeks en persoonlijk belang kan aangetoond worden. Voor vzw's die een algemeen of collectief belang nastreven is dit uiteraard niet mogelijk, waardoor veel rechtszaken enkel om deze reden niet ontvankelijk worden verklaard. Om hier iets aan te verhelpen werd in 2000 het platform "Recht op Recht" opgericht, dat onder meer ijvert voor een aanpassing van het gerechtelijk wetboek en de wetgeving op de Raad van State. Nadat BBL een "communicaton" had ingediend bij het Compliance Committee van het Verdrag en hierover een positieve uitspraak bekwam, dienden B. Martens (Spa) en A. Storms (Spirit) respectievelijk in Senaat en Kamer wetsvoorstellen in om het gerechtelijk wetboek en de wetgeving op de Raad van State ter zake aan te passen. In de Senaat werd het wetsvoorstel reeds aangenomen, in de Kamer nog niet. In 2008 zal er voor geijverd worden dat het wetsvoorstel door de Kamer geraakt.

Verantwoordelijke intern: Erik Grietens.

Type activiteit: beleidsbeïnvloeding via lobbying en campagne.

Type financiering: eigen middelen.

Partners: platform Recht op Recht, aangesloten verenigingen, bewonerscomités,...

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: doorgerold van 2007 maar gewijzigd.

Timing: afhankelijk van agendering in Kamer

4.2.4.2 Verdrag van Aarhus: betere inspraakmogelijkheden in de wetgeving milieu en ruimtelijke ordening

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: betere inspraakmogelijkheden.

Operationele ambitie: aanpassing milieuwetgeving en wetgeving ruimtelijke ordening.

Omschrijving activiteit: Het Verdrag van Aarhus voorziet dat bij de voorbereiding van beleidsplannen of –projecten die een belangrijke impact hebben op het leefmilieu, de overheid moet instaan voor vroegtijdige inspraak, dit wil zeggen wanneer alle opties nog open zijn en doeltreffende inspraak kan plaatsvinden. De nieuwe regelgeving voor milieueffectrapportage voldoet reeds aan dit principe van vroegtijdige inspraak. Wel blijven we ervoor ijveren dat er ook een inspraakmoment komt vóór de conformverklaring van een MER. Andere Vlaamse regelgeving moet echter nog aan dit principe van vroegtijdige inspraak worden aangepast. Zo komt het openbaar onderzoek bij ruimtelijke uitvoeringsplannen (RUP's) te laat in de procedure, namelijk na de voorlopige goedkeuring door de overheid. Omdat op dat moment de politieke beslissing al genomen is, kunnen verenigingen of burgers geen alternatieven meer voorstellen en is het openbaar onderzoek niet veel meer dan een formaliteit. Bovendien kunnen op dat moment geen planwijzigingen meer worden voorgesteld, omdat de procedure dan volledig moet herdaan worden. Aangezien een fundamentele wijziging van het decreet ruimtelijke ordening voorzien is voor 2007/2008, zal via de Minaraad, SARO/Vlacoro en het Vlaams parlement getracht worden deze vroegtijdige inspraak voor ruimtelijke plannen te verankeren in het decreet ruimtelijke ordening. In het najaar van 2007 werd hierover een tweede communication ingediend bij het Compliance Committee van het Aarhussecretariaat, dit naar analogie met klacht inzake de gebrekkige toegang tot de rechtbank voor Ngo's. Hopelijk zal een uitspraak van het Compliance Committee de zaak ten goede laten keren.

Verantwoordelijke intern: Erik Grietens.

Type activiteit: beleidsbeïnvloeding via lobbying en campagne.

Type financiering: eigen middelen.

Partners: aangesloten verenigingen, bewonerscomités,...

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: doorgerold van 2007 maar gewijzigd.

Timing: 2008/2009

4.2.5 Milieu en consument

Consumenten spelen een uitermate belangrijke rol bij het streven naar een duurzame ontwikkeling. Via hun aankoopgedrag dwingen consumenten distributiesector en bedrijven aandacht te hebben voor duurzame producten en diensten. Indien de consument kiest voor een duurzamere levensstijl, zullen de producenten en de distributiesector daarop moeten inspelen. BBL wil consumenten aanmoedigen om te kiezen voor duurzame consumptie. Tevens wil BBL ook alles in het werk stellen om de obstakels die duurzame consumptie bemoeilijken, weg te werken. Desinformatie via reclameboodschappen die consumenten aanzetten tot steeds meer consumeren, een gebrek aan objectieve informatie betreffende de milieu- en gezondheidsaspecten van (bepaalde onderdelen) van producten en daar bovenop nog eens een prijszetting die helemaal geen rekening houdt met externe milieu- en gezondheidskosten van producten, bemoeilijken nog teveel de keuze voor duurzame consumptie. Alle (al dan niet ambitieuze) doelstellingen vanwege de overheid ten spijt (bijvoorbeeld in het federale plan duurzame ontwikkeling), stellen we ook vast dat het tot op heden pover gesteld is met de marktpenetratie voor producten afkomstig van biologische landbouw en eerlijke handel, producten met een ecolabel, herbruikbare producten, energiezuinige toestellen, enz...

4.2.5.1 www.milieukoopwijzer.be verstrekt milieuvriendelijk advies voor aankoopverantwoordelijken en begeleid leveranciers naar een groener productaanbod

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: grootverbruikers stimuleren om meer milieusparende alternatieven aan te schaffen voor hun organisatie of instelling

Operationele ambitie: effectieve vermindering van de afvalstromen via aankoopbeleid van grootverbruikers via eco-ranking van milieusparende producten en via doorverwijzing naar leveranciers

Omschrijving activiteit:

www.milieukoopwijzer.be wordt voortgezet als een website met milieusparend aankoopadvies voor 'groot huishoudens' met specifieke aandacht voor scholen, overheden, de toeristisch-recreatieve sector, de jeugdsector, zorgsector en sociaal-cultureel volwassenenwerk. Concreet gaat het om permanent onderhoud en actualisatie van de bestaande website. Daarnaast wordt een actief begeleidingsprogramma

opgezet voor leveranciers om hun productaanbod te vergroenen en zich te richten op de markt van de milieubewuste grootverbruiker.

Verantwoordelijke intern: Annelies D'Hollander

Type activiteit: educatie en vorming; verzamelen, beheren en ter beschikking stellen van documentatie

Type financiering: projectsubsidies

Partners: MOS, onderwijsnetten, provincies, VVSG, Caplo, IMZ Vlaamse gemeenschap, Socius, Netwerk Bewust Verbruiken, UNIZO, Ecolife, CKVB, Toerisme Vlaanderen, Steunpunt Jeugd,...

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: doorgerold van 2006

Timing: januari 2008 – december 2009

4.2.5.2 Groene Sleutel: ecolabel voor toerisme en recreatie

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: Duurzaam toerisme en recreatie stimuleren en controleren

Operationele ambitie: De Groene Sleutel draagt bij tot duurzaam toerisme door jaarlijkse uitreiking van het internationale Groene Sleutel –label aan toeristisch-recreatieve ondernemingen die positieve duurzame inspanningen hebben geleverd. In 2008 willen we 15 campings bereiken en willen we het label opstarten voor jeugdlogies en attracties.

Omschrijving activiteit: het Groene Sleutel Programma is een initiatief van de Foundation for Environmental Education (FEE). Het Programma richt zich tot uitbaters van toeristisch-recreatieve infrastructuur als hotels, campings, recreatiedomeinen, amusementsparken,... De Groene Sleutel wil uitbaters aanzetten om concrete inspanningen te doen naar beheer, veiligheid en milieu. Voor bezoekers is het een keurmerk om te kiezen voor milieuvriendelijke accommodaties. BBL beheert het project in Vlaanderen in samenwerking met Toerisme Vlaanderen en staat onder andere in voor de jaarlijkse oproep en de controle van de inschrijvingen en de kandidaten (terreinbezoeken), het opmaken van een adviesdossier voor de Belgische jury en contacten met de internationale coördinatie. Toerisme Vlaanderen staat in voor de begeleiding van de kandidaten naar het behalen van een Groene Sleutel, communicatie en organisatie van het label. In 2008 wordt de Groene Sleutel beschikbaar voor jeugdlogies en attracties (musea, attractieparken, zoos, recreatiedomeinen,...). We verwachten ook een verdubbeling van het aantal laureaten uit de kampeersector. In 2008 wordt de Groene Sleutel voor hotels en B&B voorbereid in werkgroepen met de sector en betrokken overheidsdiensten. In 2009 zal het ecolabel dan ook voor deze deelsector van start gaan.

Verantwoordelijke intern: Wannes Meersmans

Type activiteit: publieks- doelgroepgerichte campagne

Type financiering: overheidssteun Toerisme Vlaanderen

Partners: de Foundation For Environmental Education (FEE International), de koepel van de dagrecreatiecentra (VIR), Vlaanderen is Recreatie, Kempen campings, Toerisme Vlaanderen, Recread

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: doorgerold van 2007

Timing: jan. 2008- dec. 2009

4.2.5.3 Blauwe vlag voor jachthavens en individuele booteigenaars, kuststranden en zwemvijvers (programma FEE-Vlaanderen)

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: Het duurzaam water(sport)toerisme stimuleren en controleren

Operationele ambitie: De Blauwe Vlag draagt bij tot duurzaam water(sport)toerisme door de jaarlijkse uitreiking van het internationale Blauwe Vlag –label aan locaties die positieve duurzame inspanningen hebben geleverd. In 2008 willen we minstens 16 laureaten en willen we meer en beter communiceren over de blauwe vlag.

Omschrijving activiteit: De internationale Blauwe Vlag campagne is een initiatief van de Stichting voor Milieueducatie (Fee). Ze loopt reeds sedert 1987 en bestaat inmiddels in 36 landen verspreid over heel de wereld (Zuid-Afrika, Caraïben, Canada, Rusland,...). Het Blauwe Vlag -label wordt jaarlijks uitgereikt aan locaties die positief scoren op de internationale Blauwe Vlag criteria: (zwem)waterkwaliteit, natuur en milieu informatie, veiligheid en milieubeheer. In de komende jaren wordt het programma verder versterkt door het aantrekken van sponsors, organisatie van een publieksdag, verstrekken van promotiemateriaal en groei van het aantal deelnemende stranden en jachthavens. In 2008 wordt samen met Inter-Environnement Wallonie bekeken of het programma ook in Wallonië kan opstarten.

Verantwoordelijke intern: Wannes Meersmans

Type activiteit: publieks- doelgroepgerichte campagne

Type financiering: eigen middelen, sponsoring (via de laureaten), overheidssteun (via de Vlaamse Milieumaatschappij)

Partners: de Foundation For Environmental Education (FEE International), de Vlaamse Milieu – maatschappij (VMM), de koepel van de dagrecreatieve centra (VIR), de koepel van de jachthavens (VYF), de Vlaamse Redderscentrale, de Vlaamse Gezondheidsinspectie, Centrum Voor Natuur - en Milieueducatie (CVN)

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: doorgerold van 2007

Timing: jan. 2008- dec. 2009

4.2.5.4. Fenix, duurzaam papiergebruik in het hoger onderwijs **(NIEUW)**

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: De druk op de natuurlijke rijkdommen verkleinen door het gebruik van gerecycleerd papier bij studenten te promoten.

Operationele ambitie: In samenwerking met 15 studentenkringen in Vlaanderen en Brussel studenten en docenten overtuigen om cursussen in de toekomst te kopiëren om gerecycleerd papier. Zestig kopieercentra in de studentensteden voorzien in hun kopieerautomaten gedeeltelijk of volledig kringloop-papier.

Omschrijving activiteit: Met dit project wil Bond Beter Leefmilieu vzw (BBL) de studenten, docenten, kopieercentra en cursusdiensten aanzetten om papier te besparen en meer gerecycleerd papier te gebruiken. BBL zet daarom een papieractie op voor het hoger onderwijs en ondersteunt deelnemende studentenkringen met inhoudelijke en praktische, educatieve en communicatiemiddelen. Het project wil alle actoren in de keten van het papierverbruik in en rond de onderwijsinstellingen bereiken en combineert actieve participatie met publiciteitsaandacht. Een breed samengestelde projectwerkgroep zorgt voor de interne opvolging van het project en komt minstens twee maal samen..

Van de deelnemende studentenkringen verwachten we dat ze meedoen aan vier acties: een wedstrijd gericht naar docenten, een wedstrijd gericht naar studenten, een actie naar kopiecentra en minstens één bijkomende activiteit. Met de twee wedstrijden kunnen ze studentenruiven winnen. Als slot van het project worden de tastbare resultaten van het project bekend gemaakt: hoeveel pagina's worden er gedrukt op gerecycleerd papier in het academiejaar 2008-2009.

Verantwoordelijke intern:

Annelies D'Hollander en Yanti Ehrentraut

Type activiteit:

NME activiteit

Type financiering:

Milieuprojectenfonds, NME, Vlaamse Gemeenschap

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: nieuw

Timing: september 2007 – oktober 2008

4.3. DE GEREEDSCHAPSKIST – MILIEUBELEIDSINSTRUMENTEN

Tot nog toe werden vooral zogenaamde juridische instrumenten ingezet in het milieubeleid. Het gaat dan om productnormen en vergunningsvoorwaarden voor installaties en activiteiten. Het gebruik van deze klassieke juridische instrumenten is absoluut noodzakelijk gebleken om de meest flagrante vormen van milieuaantasting tegen te gaan en om minimale milieunormen aan de maatschappelijke actoren op te leggen. Externe dwang - onder de vorm van geboden en verboden en een door de overheid opgezette controle op de naleving daarvan - moet verhinderen dat bepaalde actoren milieukosten op de gemeenschap afwentelen. Dat beleid heeft op een aantal terreinen ontegensprekelijk tot resultaten geleid. Milieumissies werden erdoor teruggedrongen of beheerst.

Toch kent dat zogenaamde "command and control"-beleid heel wat tekortkomingen. In de eerste plaats is er sprake van een wildgroei aan wetten en regels, wat de eenduidigheid en samenhang in het milieubeleid niet altijd ten goede komt. Ook al werd een zekere harmonisatie gerealiseerd of op gang gebracht (integratie van verschillende vergunningen in één Vlaamse milieuvergunning; werk van de interuniversitaire commissie tot herziening van het milieurecht - de zgn. Commissie Bocken), toch blijft de milieu wet- en regelgeving zeer complex en in vele gevallen ondoorzichtig, wat tot leidt tot toepassing- en

handhavingproblemen. De uniforme voor iedereen geldende regels beperken ook in zekere zin de flexibiliteit van het milieubeleid.

Een tweede en belangrijker tekortkoming is dat de overheid met een command and control beleid steeds op achtervolgen is aangewezen. De overheid is voor haar beleid sterk afhankelijk van informatie van de doelgroepen. Zo moet zij via de doelgroepen geïnformeerd worden over de voorhanden zijnde (alternatieve) productieprocessen, met het oog op een evaluatie voor de selectie van "best beschikbare technieken". De verzameling en beoordeling van deze informatie is tijdrovend en vraagt veel mensen en middelen. De vertaling van deze informatie in nieuwe sectorale milieuvergunningvoorwaarden verloopt op zijn beurt zeer traag en gebeurt niet systematisch. Het gevolg is dat de huidige wet- en regelgeving een eerder reactief karakter vertoont, en de stand der techniek met grote achterstand achterna holt. Gezien de snelheid waarmee de technologie - en vooral dan de milieutechnologie - zich vandaag ontwikkelt, betekent dit een steeds grotere handicap. Experts verwachten bijvoorbeeld dat 50% van de milieutechnologie die binnen 15 jaar zal worden toegepast vandaag nog niet bestaat.

Het command and control beleid stimuleert tenslotte ook geen enkele onderneming om meer te doen dan vereist. Ook al beschikt een ondernemer over mogelijkheden om verder te gaan op het vlak van emissiereducties, als hij zich aan de vergunning houdt, wordt dat geenszins van hem verwacht. Dat creëert verstarring, zorgt ervoor dat betaalbare maatregelen tot verdere vermindering van de milieubelasting niet worden genomen, en beknot de creativiteit en het innovatievermogen van de ondernemer. Voorlopers worden in een gebod- & verbodbeleid niet beloond.

Met deze benadering zal Vlaanderen dan ook niet in staat zijn de milieuaantasting drastisch terug te schroeven en aan zijn internationale verplichtingen te voldoen. De klassieke sturing binnen het milieubeleid levert te weinig resultaten op.

Daarom moet volgens BBL de gereedschapskoffer van het milieubeleid worden uitgebreid met instrumenten die voorlopers stimuleren, innovatie bevorderen en in algemene zin meer aanzetten tot voorzorg en preventie.

Waar klassieke juridische instrumenten noodzakelijk zijn om de achterblijvers te doen bijbenen, zijn b.v. economische instrumenten nodig om technologische innovatie te stimuleren, blijvende prikkels te geven om verder te gaan in de vermindering van de milieuaantasting en de maatschappelijke actoren te doen evolueren van "probleemveroorzaker" naar "probleemeigenaar" en tenslotte "probleemoplosser".

Net als economische instrumenten, passen ook milieubeleidovereenkomsten en convenanten in een beleid dat meer verantwoordelijkheid - maar ook meer keuzemogelijkheden - legt bij de maatschappelijke actoren en dat het probleemoplossend vermogen van de samenleving maximaal benut. Alleen meent BBL dat met de economische instrumenten effectiever zullen blijken. "Doelgroepenoverleg" dat enkel gepaard gaat met vrijwillige afspraken en engagementen, zal er in de praktijk voor zorgen dat de werkelijke maatregelen en oplossingen in de tijd vooruit worden geschoven.

Ten slotte zijn volgens BBL goede regels inzake milieuaansprakelijkheid en verplichte verzekeringen voor milieuschade noodzakelijk om risicobeheersing en -besef in de bedrijfsvoering te "verinnerlijken". Door de toepassing van objectieve aansprakelijkheid - een aansprakelijkheid waarbij bij schade de veroorzaker steeds aansprakelijk kan worden gesteld ook indien hij niet wettelijk in de fout ging - worden producenten tot meer voorzichtigheid aangemaand en zullen ze geneigd zijn om veel minder risico's te nemen. Op die manier worden de producenten er zelf toe aangezet het voorzorgsbeginsel toe te passen.

4.3.2 Milieuaansprakelijkheid

4.3.2.1 IJveren voor een gedegen omzetting in Vlaanderen van de Europese richtlijn milieuaansprakelijkheid

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: realisatie van een objectieve milieuaansprakelijkheid.
Operationele ambitie: beïnvloeding van het beleidswerk bij de voorbereiding van het ontwerp decreet inzake milieuaansprakelijkheid.

Omschrijving: In april '04 werd de Europese Richtlijn 2004/35/EG inzake milieuaansprakelijkheid goedgekeurd. Ten laatste tegen 30 april 2007 moest deze worden omgezet in nationale regelgeving. De Europese richtlijn op zich is heel zwak. aangezien het om een minimumrichtlijn gaat. Europa laat hier m.a.w. heel veel beleidsruimte voor de lidstaten om maatregelen voor aansprakelijkheid te treffen. In Vlaanderen verschenen in augustus '06 de eerste ontwerp teksten van het voorontwerp van decreet. Hieruit blijkt duidelijk de bedoeling van de Minister om niet verder te gaan dan datgene wat strikt noodzakelijk is voor Europa. BBL zal blijven vragen om de mogelijkheden die de richtlijn oplaait voor de invoering van een objectieve aansprakelijkheid optimaal te benutten. Bij een objectieve aansprakelijkheidsregeling hoeft men voor het aansprakelijk stellen van iemand die de schade heeft veroorzaakt, niet noodzakelijk te bewijzen dat deze laatste de wet heeft overtreden, onzorgvuldig heeft gehandeld of rechtsmisbruik heeft gepleegd. Eind 2007, begin 2008 wordt de omzetting op Vlaams niveau verwacht.

Verantwoordelijke intern: Johan Vanerom.

Type activiteit: beleidsadviesing, opvolging

Type financiering: eigen middelen.

Partners: Natuurpunt.

Nieuw / doorgerold / doorgerold maar gewijzigd: doorgerold maar gewijzigd.

Timing: 2007-2008.

4.4 THEMA'S

4.4.1 Water

4.4.1.1 *Beleid integraal waterbeheer: gaan voor een kwalitatieve en tijdige implementatie van de kaderrichtlijn water in Vlaanderen*

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: een tijdige en kwalitatieve implementatie van de kaderrichtlijn water in Vlaanderen.

Operationele ambitie: In 2008 – 2009 zullen de eerste stappen naar uitvoering van bekken- en deelbekkenplannen gezet moeten worden. Daarnaast zijn er belangrijke aandachtspunten bij de opmaak van het eerste stroomgebiedsbeheersplan.

Omschrijving activiteit: Vanaf 2008 zou de uitvoering van de eerste plannen (deelbekken, bekken) moeten starten. Hierbij wil BBL in eerste instantie netwerking en ondersteuning bieden aan de lokale/regionale verenigingen.

In 2009 moet het eerste stroomgebiedbeheersplan afgewerkt zijn. In de voorbereiding daartoe is het belangrijk het ambitieniveau strikt te bewaken.

Een belangrijk forum daarbij is de opvolging van het internationale waterbeleid via EEB. (zie aldaar). Op gewestelijk niveau wil BBL – in nauw overleg met Natuurpunt en WWF - de verder implementatie van het decreet IWB realiseren en meesturen onder andere via regulier beleidswerk en de MINA raad.

Verantwoordelijke intern: Wim Van Gils.

Type activiteit: beleidsbeïnvloeding via lobbying en campagne; beleidsadviesing.

Type financiering: Subsidies houdende erkenning en subsidiering natuur- en milieuverenigingen.

Partners: WWF, Natuurpunt, EEB.

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: doorgerold maar gewijzigd.

Timing: 2008-2009.

4.4.1.2 *Afvalwaterbehandeling: stimuleren volledige zuivering van alle Vlaams huishoudelijk afvalwater met de voor natuur & milieu beste aanpak*

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: het herstel van de waterkwaliteit van het oppervlaktewater via de volledige en efficiënte zuivering van het (huishoudelijk) afvalwater.

Operationele ambitie: de aansluitingsgraad in de achterblijvende gemeenten een forse impuls geven; de overheid initiatieven doen ontwikkelen rond scheiding van afval- en hemelwater; verder werken aan een betere planning, een grotere transparantie en responsabilisering en een adequate financiering.

Omschrijving activiteit: We willen het probleem van de afvalwaterzuivering meer en beter onder de aandacht brengen. Het Vlaamse afvalwater wordt te weinig (via riolering) naar de zuivering gevoerd; er

is een te grote vermenging van afvalwater en hemelwater, waardoor de investeringen in waterzuivering niet renderen. De kwaliteit van ons oppervlaktewater stabiliseert en verbetert niet meer structureel. Daarom willen we werken aan volgende punten:

- Het instellen van instrumenten om achterblijvende gemeenten te verplichten hun aansluitingsgraad gevoelig te verbeteren. Daartoe zetten we de 'name and shame' aanpak van 2006 verder en pogen we om bindende uitvoeringsplannen voor de afvalwaterzuivering als beleidsinstrument te realiseren.
- Een nieuw contract voor Aquafin. Aandachtspunten voor BBL zijn de invulling van de ecologische resultaatsverbintenis en transparantie.
- De instelling van een 'slim' rioolrecht. Dit punt geniet ook buiten de milieubeweging steun. In het financieringsdebat rond de implementatie van de Kaderrichtlijn Water zal BBL dit punt inbrengen, zo mogelijk in een bredere coalitie.

Verantwoordelijke intern: Wim Van Gils.

Type activiteit: beleidsbeïnvloeding via lobbying en campagne, beleidsbeïnvloeding.

Type financiering: subsidies houdende erkenning en subsidiering natuur- en milieuverenigingen.

Partners: Aangesloten verenigingen, VVSG, VMM, AMINAL afd. water, ...

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: doorgerold

Timing: 2008 - 2009

4.4.1.3. Ontwikkelingsschets Schelde-estuarium: waken over de tijdige en kwalitatieve uitvoering van natuur- en veiligheidsprojecten

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: uitvoering van lange termijnvisie Schelde- estuarium.

Operationele ambitie: volledige en kwalitatieve uitvoering van de OS 2010, inclusief het Meest Wenselijk Alternatief voor het SIGMA-plan.

Omschrijving activiteit: De "Ontwikkelingsschets 2010 Schelde-estuarium" (OS 2010) is goedgekeurd door de Vlaamse en de Nederlandse regering. In dit kader passen een verdere uitdieping van de Westerschelde, alsook natuurinrichtingmaatregelen om het "estuariene" karakter van het estuarium te herstellen – veelal gepaard gaande met veiligheidsprojecten en passend binnen het geactualiseerde SIGMA plan). Vanaf ten vroegste eind 2007 maar wellicht eerder vanaf 2008 zullen de eerste projecten uit de OS 2010 in uitvoering gaan. De uitdaging is om hierbij nauwgezet de uitvoering van de natuur- en veiligheidsprojecten en het gelijktijdigheidbeginsel te bewaken en tevens de kwalitatieve invulling te blijven garanderen.. Het OAP is hét grensoverschrijdend overlegplatform waarop onze lobby zich richt. Nauw overleg binnen de Estuarium Werkgroep is het fundament van ons (betrekkelijk) succes tot op heden en blijft de basis van verdere acties.

Verantwoordelijke intern: Wim Van Gils.

Type activiteit: beleidsbeïnvloeding via lobbying en campagne; beleidsadvisering.

Type financiering: subsidies houdende erkenning en subsidiering natuur- en milieuverenigingen.

Partners: Natuurorganisaties verenigd door het Verdrag van Saeftinghe, daarbinnen specifiek de estuarium-werkgroep, WWF, Natuurpunt, vzw Durme.

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: doorgerold.

Timing: 2008 - 2009

4.4.1.4 Het waterverbruik in Vlaanderen in overeenstemming brengen met de doelstellingen uit de kaderrichtlijn water

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: In overeenstemming brengen van het waterverbruik (drinkwater en andere) in Vlaanderen met de doelstellingen uit de kaderrichtlijn water.

Operationele ambitie: Behalen van de doelstellingen uit het milieubeleidsplan; doen opmaken van waterbalansen voor alle waterlichamen en bijbehorende doelen bereiken.

Omschrijving activiteit: Het (drink)waterverbruik is een belangrijke 'driving force' die drukt op het watersysteem. Uit studiewerk van een stagiaire in 2006, blijkt dat de meeste van de doelstellingen uit het milieubeleidsplan verre van in zicht zijn. Bovendien is duidelijk dat ze niet zullen volstaan voor de kaderrichtlijn water – met name voor een aantal grondwaterlagen zullen bijkomende acties nodig zijn – hoeveel moet nog in beeld worden gebracht. De bevoegde werkgroep binnen CIW heeft nog weinig opgeleverd. BBL wil (drink)waterbesparing weer op de agenda zetten en instrumenten aanreiken waarmee de doelstellingen kunnen gehaald worden. We denken aan openbare dienstverplichtingen voor drinkwa-

termaatschappijen als hefboom, economische instrumenten zoals een progressieve waterprijs, en meer aandacht voor waterbesparende technieken in sectoren als landbouw en industrie.

Verantwoordelijke intern: Wim Van Gils.

Type activiteit: beleidsbeïnvloeding via lobbying en campagne; beleidsadvisering.

Type financiering: subsidies houdende erkenning en subsidiering natuur- en milieuverenigingen.

Partners: Natuurpunt, WWF, intercommunales (indien haalbaar - verder te bepalen).

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: doorgerold.

Timing: 2008 - 2009

4.4.1.5 Mijn waterweg: Beter Leefmilieu vzw (BBL) en Heemkunde Vlaanderen vzw werken samen rond verleden, heden en toekomst van waterlopen

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: kennisverhoging van de watersystemen en draagvlak creëren voor een integraal waterbeleid op lokaal niveau bij zowel besturen als lokale actoren.

Operationele ambitie: samenwerking creëren tussen lokale milieugroepen en heemkundige kringen bij het ontwikkelen van een visie rond het beter en integraal beheer van de waterstromen en de ruimte in de regio.

Omschrijving activiteit: Steden, dorpen, gehuchten, industriële gebouwen en boerderijen ontstonden vaak rondom waterstromen. Deze historische band van de mens met de waterlopen en de natuur is nog steeds merkbaar in tal van plaatsnamen, bouwwerken en cultuurlandschappen. De band met het water is echter veelal verloren gegaan, door indamming van water en door watervervuiling. Met dit project willen Bond Beter Leefmilieu vzw (BBL) en Heemkunde Vlaanderen vzw samen gezinnen rond een waterloop terug in contact te brengen met dit water en dit door de verhalen van het verleden, verhalen van het heden en verhalen over de toekomst van het water boven te halen: hoe leefden buurtbewoners vroeger met en in het water, hoe gaan we vandaag om met dat water, hoe zien we in de toekomst het water lopen in de buurt?

BBL en Heemkunde Vlaanderen hebben een oproep gelanceerd naar lokale natuurverenigingen en heemkundige kringen om samen de geschiedenis van een plaatselijke waterloop in beeld te brengen. 21 projecten hebben zich ingeschreven om aan 'Mijn Waterweg deel te nemen'. Zij worden begeleid om lokaal een draagvlak te creëren bij de lokale omgeving voor een herwaardering van de lokale waterloop. Op 21 maart 2008 (wereldwaterdag) stellen zij gezamenlijk hun project voor aan de buitenwereld. Zij doen dit met lokale activiteiten waarbij de buurt kan kennismaken met de lokale waterweg en een gezamenlijke fotoboek.

Verantwoordelijke intern: Yanti Ehrentraut,

Type activiteit: publieks- doelgroepgerichte campagne, educatie en vorming.

Type financiering: subsidies leefmilieu, NME.

Partners: lokale milieuorganisaties, Heemkunde Vlaanderen, lokale heemkundige kringen.

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: doorgerold

Timing: 2006 - 31/3/2008

4.4.1.6 Tijdens het tweede Scheldeweekend (2008) kunnen mensen kennismaken met bijzondere natuurwaarden (NIEUW)

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: brede interesse kweken voor het bewaren en versterken van het Scheldebekken als ecosysteem.

Operationele ambitie: binnen de milieubeweging de samenwerking met lokale & regionale besturen en diensten versterken om de milieuwaaarde van de Schelde te ontdekken.

Omschrijving activiteit: Het Scheldeweekend uit 2005 was een groot publieksevenement opgezet door WWF met steun van Natuurpunt en BBL en een waaier aan partners. Het weekend was opgezet om veel mensen kennis te laten maken met de bijzondere natuurwaarden van de Schelde, aangezien die in de discussies over verdieping van de vaargeul nog wel eens uit beeld willen verdwijnen. We willen de editie 2008 vooral op lokaal niveau organiseren. Concreet willen BBL en Natuurpunt lokale afdelingen, lidverenigingen en (gemeente)besturen oproepen om de handen in elkaar te slaan en op zo veel mogelijk locaties langs de Schelde een publieksactiviteit te organiseren. BBL en Natuurpunt zorgen voor de overkoepelende communicatie. Bij de evaluatie wordt bekeken of het initiatief tweejaarlijks zou kunnen herhaald worden, met de uitbouw van een marketing - en communicatieplan.

Verantwoordelijke intern: Wim Van Gils, Stefaan Claeys

Type activiteit: publiekscampagne.

Type financiering: eigen middelen; ev. sponsoring.

Partners: WWF

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: doorgerold maar gewijzigd

Timing: 2008.

4.4.2 Grondstoffen

Voor BBL is geïntegreerd productbeleid de mate waarin verschillende beleidsinstrumenten (juridische instrumenten zoals proces- en productnormen, maar bijvoorbeeld ook objectieve (product)aansprakelijkheid, economische instrumenten zoals fiscaliteit en subsidies, en sociale instrumenten zoals ecolabeling) optimaal worden ingezet en op elkaar afgestemd om tot een duurzaam productbeleid te komen. Bij een duurzaam productbeleid wordt niet enkel rekening gehouden met economische principes, maar dienen deze gekaderd te worden binnen mogelijkheden van de milieugebruiksruimte, én moet ook rekening worden gehouden met sociale randvoorwaarden. Concrete doelstellingen worden vooropgesteld en vervolgens dient onderzocht met welke mix van instrumenten deze doelstellingen het beste bereikt kunnen worden. Dit heeft voor gevolg dat dergelijk productbeleid het bevoegdheidsdomein van milieuministers en andere milieubeleidverantwoordelijken overstijgt. Er zijn belangrijke linkers met ondermeer financiën, economie, internationale handel, enz.

Bij een ecologisch geïntegreerd productbeleid staat niet het product centraal, wél de functie (de behoefte) die vervuld moet worden. IPP mag zich niet enkel focussen op bestaande productsystemen, maar dient ook het product zelf in vraag te stellen. Alternatieve producten of diensten kunnen mogelijkwijs een betere invulling geven aan de behoefte, en wel met een lagere milieubelasting. Zo worden materiaalintensieve productsystemen vervangen door product- en dienstensystemen die minder materiaalintensief zijn (dematerialisatie): indien antwoordapparaten worden vervangen door gratis of goedkope voicemaildiensten kan één computer tienduizenden antwoordapparaten vervangen. Vervolgens moet aandacht worden besteed aan ecodesign: zowel het kwalitatieve (minimaal gebruik en zo mogelijk bannen van gevaarlijke stoffen) als het kwantitatieve luik (eco-efficiëntie zowel op vlak van grondstoffenintensiteit als energie-intensiteit) zijn essentieel en dit over de volledige levensloop van het product.

Een brongerichte aanpak (preventie) is essentieel. Er mag geen afwenteling plaats vinden, noch tussen de verschillende milieucompartimenten (lucht, water), noch tussen de verschillende fasen van de levensloop van een product (ontginning van grondstoffen, productie, distributie, gebruik, afvalbehandeling). Ook de keuze van de locatie (zowel qua productie, gebruik als afvalfase) mag niet leiden tot afwenteling. Eco-dumping moet in al z'n facetten absoluut vermeden worden.

Gewone huishoudelijke producten bevatten nog teveel schadelijke stoffen waar we ons als consument niet bewust van zijn: denk bijvoorbeeld maar aan de gebromeerde brandvertragers in computers en TV's. Indien er alternatieve stoffen bestaan die dezelfde functie kunnen invullen, dienen producenten te worden verplicht te kiezen voor die alternatieven (substitutiebeginsel). Slecht afbreekbare stoffen (persistente) of stoffen die gemakkelijk in het lichaamsvet van mensen en dieren aanwezig blijven (bio-accumuleren) moeten vanuit het voorzorgsbeginsel als verdacht worden beschouwd, ook al zijn de precieze toxische eigenschappen nog niet gekend. De schadelijkste stoffen dienen zo snel mogelijk – binnen één generatie - te worden uitgefaseerd. Consumenten en maatschappelijke organisaties moeten meer toegang hebben tot informatie betreffende de samenstelling van producten. En uiteraard dienen veel meer inspanningen te worden gedaan om te weten welke schadelijke effecten stoffen hebben.

4.4.2.1 Materialen en afvalstoffen

4.4.2.1.1 Opvolgen van de beleidsinitiatieven inzake geïntegreerd productbeleid

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: preventie van milieuproblemen via productbeleid om stofkringlopen te sluiten en het gebruik van schadelijke stoffen in producten te voorkomen.

Operationele ambitie: opvolgen van beleidsinitiatieven ter zake, hoofdzakelijk via de werkgroep productnormen van de Federale Raad Duurzame Ontwikkeling; heractiveren van de aandacht voor geïntegreerd productbeleid, ondermeer naar aanleiding van de verkiezingen in 2007; opvolgen afvalstoffenpreventiebeleid Vlaamse overheid.

Omschrijving activiteit: Een milieugericht productbeleid beoogt het verminderen van de milieu-impact tijdens de grondstoffenfase, productiefase, gebruiksfase en afvalfase, m.a.w. het houdt rekening met alle fasen van de levenscyclus van het product “van wieg tot graf”. Het federale productbeleid is bijgevolg belangrijk in de context van afval- en emissiepreventie en dematerialisatie, en is essentieel om milieudoelstellingen (die onder de gewestelijke bevoegdheid vallen), te realiseren. Een geïntegreerd productbeleid zal de diverse beleidsinstrumenten zo optimaal mogelijk inzetten om de beoogde doelstellingen te bereiken.

Beleidsmatig is nog een hele weg af te leggen. Zowel uit de uiterst zwakke Europese initiatieven als uit de tot nog toe mislukte poging om tot een geïntegreerd federaal plan te komen, blijkt dat we nog ver af staan van een degelijk geïntegreerd milieugericht productbeleid. Europa lijkt eerder te kiezen voor “productderegulering”, waarbij de concrete invulling van het product”beleid” vooral wordt overgelaten aan de bedrijven. Europa ziet ook een belangrijke rol weggelegd voor de normalisatie-instellingen, die vooral worden gestuurd door de betrokken sectoren. En ook de federale overheid slaagt er niet in om een intussen lang aangekondigde strategie inzake productbeleid op de rails te zetten.

Concrete beleidsinitiatieven rond productbeleid en de diverse KB's die verschijnen in uitvoering van de algemene kaderwet op productnormen, zal BBL blijven becommentariëren en adviseren, ondermeer via de werkgroep productnormen van de FRDO. Maar bovenal zal BBL trachten het thema opnieuw op de agenda te plaatsen, bijvoorbeeld naar aanleiding van de federale verkiezingen in 2007.

Verantwoordelijke intern : Johan Vanerom.

Type activiteit : beleidsadviesing.

Type financiering: federale subsidies leefmilieu.

Partners : IEW, lidorganisaties.

Nieuw / doorgerold / doorgerold maar gewijzigd: doorgerold maar gewijzigd.

Timing : 2007-2009.

4.4.2.1.2 Opvolgen van de beleidsinitiatieven inzake groene overheidsaankopen (NIEUW)

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: stimuleren van de markt van milieuverantwoorde producten.

Operationele ambitie: introduceren en maximaliseren van een groene aankopenbeleid door overheidsdiensten en -instellingen.

Omschrijving activiteit: België scoort bijzonder slecht in vergelijking met andere Europese lidstaten wanneer het gaat over green public procurement of groene overheidsaankopen. Een studie in 2006 uitgevoerd in opdracht van de Europese Commissie, geeft aan dat België ver achterop loopt in vergelijking met alle andere Europese landen. BBL wil via lobbywerk en beleidsadviesing op korte termijn een significante stijging verkrijgen aan groene overheidsaankopen.

Overheidsaankopen in België zijn goed voor 33 miljard euro, d.w.z. 14% van ons bruto binnenlands product. Deze enorme hoeveelheid aankopen kan bijdragen tot duurzame ontwikkeling via de gunstige invloed op consumenten, werknemers en het leefmilieu via het gebruik van milieuvriendelijkere producten en diensten en door een hefboomeffect op de economie doordat de overheden via de groene overheidsaankopen steun verlenen aan de ondernemingen die eco-innovatie stimuleren en ecologische producten op de markt brengen.

BBL tracht zowel op federaal als Vlaams niveau de verschillende betrokken ministeries en administraties te bereiken en het thema op de politieke agenda te plaatsen van de nieuwe federale regering.

Verantwoordelijke intern : Johan Vanerom.

Type activiteit : beleidsadviesing, lobbywerk.

Type financiering: federale subsidies leefmilieu?.

Partners : gewestelijke milieufederaties, regionale lidorganisaties.

Nieuw / doorgerold / doorgerold maar gewijzigd: nieuw.

Timing : 2008-2009.

4.4.2.1.3 Delfstoffenplannen moeten meer rekening houden met natuur en milieu

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: duurzaam delfstoffenbeleid.

Operationele ambitie: bijsturing bijzondere delfstoffenplannen, meer rekening houden met natuur en milieu bij delfstofwinningen.

Omschrijving activiteit: : In Vlaanderen worden heel wat delfstoffen gewonnen, zoals klei, zand, (berg)grind, leem, ... Deze ontginningen hebben vaak negatieve effecten op natuur- en landschapswaarden. Met de goedkeuring van het “delfstoffendecreet” in 2002, moeten voor de diverse delfstoffen zoge-

naamde delfstoffenplannen worden opgemaakt, op basis waarvan vervolgens een ruimtelijk uitvoeringsplan wordt vastgelegd. Vanuit BBL zal er over gewaakt worden dat deze delfstoffenplannen vertrekken van een correcte behoeftebeoordeling, dat er voldoende aandacht wordt geschonken aan alternatieven voor primaire grondstoffen (zoals b.v. zand dat gerecupereerd wordt uit baggerspecie) en dat bij het opmaken van de ruimtelijke uitvoeringsplannen kwetsbare en waardevolle gebieden (natuurgebieden, Vogel- en Habitatrichtlijngebieden, beschermde landschappen,...) ontzien worden. In het kader van het openbaar onderzoek rond ontginningsgebieden kan vanuit BBL bezwaar worden ingediend, de dossiers worden vervolgens geadviseerd door Vlacro, er kan via de pers gewerkt worden,...

In 2007 zal naar alle waarschijnlijkheid ook de grindwinning opnieuw op de politieke agenda komen. De grindsector lobbyt om een de grindstop uit het grinddecreet te doorbreken. Samen met aangesloten verenigingen uit Limburg zal ervoor geijverd worden om de grindstop in Vlaanderen te behouden en duurzame alternatieven voor grindwinning te zoeken.

Verantwoordelijke intern: Erik Grietens.

Type activiteit: beleidsbeïnvloeding via lobbying en campagne.

Type financiering: eigen middelen.

Partners: aangesloten verenigingen.

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: doorgerold van 2006 maar gewijzigd.

Timing: 2008-2009.

4.4.2.1.4 Inspelen op beleidsontwikkelingen met het oog op een duurzaam afvalbeleid

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: een afvalbeleid conform de ladder van Lansink.

Operationele ambitie: krachtige implementatie van (de positieve) elementen uit het plan huishoudelijke afvalstoffen; vernieuwend beleid inzake bedrijfsafval

Omschrijving activiteit: opvolging van (de evaluatie van) het preventiebeleid, de milieubeleidsvereenkomsten, , actualisering van ons standpunt inzake afvalverwerking,, opvolging van de transitie naar duurzaam materialenbeheer, opvolging van de Europese ontwikkelingen inzake afval (herziening kader-richtlijn, thematische strategie. Het Vlaamse afvalbeleid was de afgelopen 10 jaar onderhevig aan serieuze veranderingen. Vandaag lijkt het definitief op de rails gezet. De grote lijnen zijn uitgezet en bijna overal wordt het Vlaamse beleid bejubeld. Toch is er nog heel wat werk aan de winkel. Ten eerste lijkt de belangrijkste stap in de 'ladder van Lansink', namelijk preventie, te zijn vergeten. Ons afvalbeleid lijkt er op afgesteld om zoveel mogelijk afval te produceren en te recyclen. Als er dan al stappen werden ondernomen (vb ecotaks), worden deze stelselmatig uitgehold. Preventie van afval verdient dus nog altijd onze aandacht. Voor verpakkingen kan gedacht worden aan een statiegeldsysteem ter vervanging van de falende ecotaks. Verder dient de discussie met betrekking tot de afvalverwerking (voorbehandeling-installaties, afvalverbranding in wervel- of roosterovens) actief te worden opgevolgd. BBL dringt er ook op aan dat de overheid haar flankerend beleid (vb. stortheffingen, stortverbod) verder uitbreidt om suboptimale verwerkingsopties te vermijden. BBL volgt de milieubeleidsvereenkomsten, afgesloten in de schoot van de bepalingen in Vlarea, op en tracht ze zo te sturen dat de producent zoveel mogelijk verantwoordelijk gesteld wordt voor het afval dat hij creëert. BBL volgt ook het Uitvoeringsplan Milieuverantwoord Beheer van Huishoudelijke Afvalstoffen op.

Verantwoordelijke intern: Johan Vanerom en Johan Niemegeers.

Type activiteit: beleidsadviesing en lobbying; campagne en adviesing

Type financiering: subsidies houdende erkenning en subsidiering natuur- en milieuverenigingen

Partners: VVSG.

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: doorgerold maar gewijzigd.

Timing: 2008-2009.

4.4.2.1.5 Voortzetten van onze strategische adviesing bij Limburg.Net (Afvalmaatschappij Limburg)

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: via samenwerking met Afvalmaatschappij Limburg mikken op de implementatie van nieuwe inzichten in het Vlaamse en Federale beleid.

Operationele ambitie : samen met Afvalmaatschappij Limburg trachten binnen hun eigen werking een zo duurzaam mogelijk afvalbeleid na te streven. Via modelprojecten het duurzaam afvalbeleid binnen Limburg.Net (Afvalmaatschappij Limburg) versterken plus mikken op een verspreiding van deze modelprojecten.

Omschrijving activiteit : De strategische adviesing van de Limburg.Net (Afvalmaatschappij Limburg) omvat meer dan enkel adviesing. BBL doet in nauw overleg met Regionale Milieuzorg, aanbevelingen voor een verdere verduurzaming van het lokale afvalbeleid. BBL doet dit vanuit zijn ervaring rond het af-

valthema maar ook via onderzoek en research. Een tweede pijler, naast het adviseren, is het geven van aanbevelingen en opmaken van voorbereidende documenten voor het opzetten van pilootprojecten rond afvalpreventie. Een derde pijler, die rechtstreeks volgt uit de tweede pijler, is de begeleiding van concrete projecten. De uitdaging voor de komende twee jaar is om de sterkste punten uit de verschillende fusiepartners – in de eerste plaats Regionale milieuzorg - te laten doordringen en doorwerken op het niveau van de hele intercommunale, zodat die haar voorbeeldrol kan blijven spelen in Vlaanderen.

Verantwoordelijke intern: Johan Niemegeers.

Type activiteit : advisering en projectbegeleiding.

Type Financiering : contractuele overeenkomst met derden.

Partners : Limburg.Net (Afvalmaatschappij Limburg)

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd : doorgerold.

Timing (startmoment) : januari 2005.

4.4.2.1.6 Elektronische portemonnee in Limburg op de kaart zetten (NIEUW)

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: 'E-portemonnee' – de opvolger van 'Zet milieu op de kaart' – verder ontwikkelen en verspreiden naar zoveel mogelijk Limburgse gemeenten.

Operationele ambitie: In de minstens 10 gemeenten binnen Limburg.Net (Afvalmaatschappij Limburg) het project 'E-portemonnee' opstarten. Deze gemeenten krijgen zo een instrument in handen waarmee inwoners door hun gemeente beloofd worden voor duurzaam/milieuvriendelijk gedrag.

Omschrijving activiteit: Opgestart als een dulomi-project in 2005 werd 'Zet Milieu op de Kaart' na een succesvolle pilootfase in Overpelt eind 2007 uitgebreid naar 3 bijkomende gemeenten: Lommel, Zonhoven en Diest. Tegelijk met de uitbreiding werd 'Zet Milieu op de Kaart' ook omgedoopt naar 'E-portemonnee'. 'E-portemonnee' is net als zijn voorganger een elektronisch spaarsysteem waarmee gemeenten hun inwoners op een leuke en geïndividualiseerde manier kunnen belonen. Door allerlei duurzame acties te doen kunnen inwoners punten verdienen op hun elektronische gemeentekaart of elektronische identiteitskaart. De punten kunnen gebruikt worden als betaalmiddel voor tal van zaken zoals inkomtickets zwembad en optredens, tickets openbaar vervoer, wandelkaarten, spaarlampen, oplaadbare batterijen, ... Door de wereld te sparen kan je dus jezelf belonen.

Elke gemeente die start met 'E-portemonnee' stelt zijn eigen verdienlijst (waarmee je punten kan verdienen) en verzilverlijst (waaraan je punten kan uitgeven) op.

Verantwoordelijke intern: Johan Niemegeers.

Type activiteit: publieks- en doelgroepgerichte campagne.

Type financiering: overeenkomst met Afvalmaatschappij Limburg, afdeling Regionale Milieuzorg

Partners: Limburg.Net (Afvalmaatschappij Limburg) en hun gemeenten.

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: doorgerold maar gewijzigd.

Timing: 2008-2009.

4.4.2.2. Gevaarlijke stoffen en producten

4.4.2.2.1. Kwalitatieve en kwantitatieve pesticidenreductie blijven nastreven

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: BBL wenst een samenhangend pesticidenreductiebeleid, met optimale inzet van diverse beleidsinstrumenten met als doel de reductie van emissies, het gebruik én de afhankelijkheid van pesticiden.

Operationele ambitie: opvolging van de invoering van het tweede federale pesticidenreductieprogramma, beïnvloeden van de opmaak van de volgende programma's, beïnvloeding van het Belgische standpunt bij de wijziging van de Europese richtlijn inzake gewasbeschermingsmiddelen en de thematische strategie inzake pesticidenreductie, ijveren voor een nationaal reductieprogramma.

Omschrijving: Onder meer naar aanleiding van de Europese Richtlijn 91/414/EG werden een aantal pesticiden uit de markt genomen. Een dergelijke "kwalitatieve" reductie van pesticiden was noodzakelijk, maar daar mag het niet bij blijven. Ook rond de nog steeds toegelaten producten zijn er nog teveel onzekerheden: de effecten van het gezamenlijk voorkomen van pesticiden, effecten op de gezondheid van kinderen, de hormoonversturende eigenschappen van pesticiden, enz... Federaal werd daarvoor een basis gelegd via de herziening van de wet op de productnormen, dat ondermeer voorziet in de tweejaarlijkse opmaak van een nationaal pesticidenreductieplan. Begin 2007 werd een tweede pesticidenreductieprogramma uitgewerkt met meer concrete doelstellingen dan het eerste. Dit programma zal opgevolgd worden in de verschillende werkgroepen. Bovendien zullen we trachten het Belgische standpunt te beïnvloeden betreffende de thematische strategie inzake pesticiden en de herziening van de Richtlijn

91/414/EG. Daarnaast ijveren voor de opmaak van een nationaal pesticidenreductieprogramma door samenwerking met het Vlaamse niveau te bewerkstelling, zonder afbreuk te doen aan de vorderingen op federaal niveau.

Verantwoordelijke intern: Johan Vanerom, Julie Vinson.

Type activiteit : beleidsadvisering, lobbywerk.

Type financiering: federale subsidies leefmilieu.

Partners : gewestelijke milieufederaties, PAN Europe.

Nieuw / doorgerold / doorgerold maar gewijzigd: doorgerold maar gewijzigd.

Timing : 2007-2009.

4.4.2.2.2 Opvolging geven aan Europese ontwikkelingen met betrekking tot de nieuwe strategie inzake chemische stoffen

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: een betere regelgeving inzake schadelijke chemische stoffen in heel Europa.

Operationele ambitie: opvolging van de implementatie van Reach (registratie, evaluatie en autorisatie van het gebruik van chemische stoffen).

Omschrijving: Dank zij de Reach-verordening zou Europa meer kennis moeten krijgen van de schadelijkheid van de chemische stoffen die in Europa in grote hoeveelheden worden geproduceerd en op de markt toegelaten. Een betere regelgeving voor chemische stoffen komt niet alleen het milieu, maar ook de consument ten goede. Hoewel de consument zich er meestal niet van bewust is, komt hij/zij dagelijks met veel van die schadelijke stoffen in aanraking. Ze zijn terug te vinden in de meest alledaagse producten: textiel, meubelen, computers, schoonmaakmiddelen, verven, vernissen, ... noem maar op. Bij het tot stand komen van Reach werd een nooit eerder geziene lobbymachine op gang getrokken. Het proces verliep daardoor zeer moeilijk en het heeft jaren geduurd vooraleer de Verordening kon worden afgerond. Het eindresultaat heeft een veel lager ambitieniveau dan de oorspronkelijke doelstellingen verwoord in het Witboek van 2001. Toch hopen we dat Reach een nieuw proces op gang zal trekken dat op termijn tot positieve resultaten zal leiden. Hiertoe moeten de lidstaten en de Europese Commissie werk maken van de implementatie van Reach. Aangezien het om een verordening gaat, kan er aan de inhoud niet meer geraakt worden. Daarom zal BBL de verdere implementatie eerder passief opvolgen. Bij problemen zullen we uiteraard klaar staan om op gepaste wijze te reageren.

Verantwoordelijke intern: Johan Vanerom.

Type activiteit : beleidsadvisering.

Type financiering: federale subsidies Leefmilieu.

Partners : gewestelijke milieufederaties, Greenpeace, EEB, partners van het manifest van 22/11/04 voor een betere chemische regelgeving in Europa.

Nieuw / doorgerold / doorgerold maar gewijzigd: doorgerold.

Timing : 2008-2009.

4.4.3 Transport en mobiliteit

De groei van de mobiliteit zorgt voor een toenemende milieudruk. Vooral de blijvende groei van het wegverkeer is problematisch. Dankzij inspanningen van de overheid (emissienormen) en de industrie (milieuvriendelijker motortechnologie) volgen niet alle milieubelastende emissies in dezelfde mate de groei van het wegverkeer. Een deel van deze inspanningen op voertuigniveau gaan echter teniet door de toename van het aantal voertuig- en reizigerskilometers, en de blijvende trend naar zwaardere auto's (b.v. 4x4's SUV's, volumewagens).

Ook processen zoals suburbanisatie zorgen voor een toename van de mobiliteit: heel wat gezinnen verlaten de stad om te gaan wonen in het buitengebied. De maatschappelijke prijs die hiervoor moet betaald worden is hoog: congestie, toename infrastructuur, luchtvervuiling, geluidshinder, ruimte-inname, enz. Werknemers die in of nabij de stad werken gaan buiten de stad wonen. Dit zorgt voor een toename van het woon-werkverkeer. De gemiddelde pendelafstand steeg van 17 naar 19 km in zo'n 5 jaar tijd.

Een gelijkaardige ontwikkeling doet zich voor op het vlak van goederentransport. Het aandeel vervoer over de weg blijft groeien, mede door de just-in-time economie.

Het beleid hecht sinds eind vorige eeuw meer belang aan het promoten van duurzame vervoersmodi en maakt werk van “duurzame mobiliteit”. Op Vlaams niveau is er sterk geïnvesteerd in de uitbouw van het stads- en streekvervoer en het aantrekkelijker en doorzichtiger maken van de tarieven. Ook de fiets en het te voet gaan kreeg meer aandacht in de beleidsplannen en –uitvoering. Instrumenten zoals de mobiliteitsconvenants zorgen voor een meer gecoördineerde en samenhangende aanpak van het lokale mobiliteitsbeleid. Federaal kreeg het spoor terug meer aandacht na jaren verwaarlozing.

Deze integrale benadering heeft echter de modal split (nog) niet kunnen veranderen. De auto is voor de modale burger nog steeds het meest attractieve vervoermiddel. Het aanbieden van alternatieven is belangrijk. Inwerken op prijs, reistijd, comfort en status zijn minstens even belangrijk. Hiervoor zijn er pull en push maatregelen nodig. Milieu is nog steeds geen reden om mobiliteit aan te passen, wel is er vanuit economische kostenbesparing (congestie, brandstofprijzen,...) een win win mogelijk.

Inzake goedertransport gaat veel aandacht naar multimodaal transport. In praktijk komt dit echter weinig van de grond. Ook hier stellen we vast dat bedrijven zich vaak vestigen op weglocaties, terwijl spoor- of waterlocaties minder gegeerd zijn.

Met het transport gaan heel wat milieuproblemen gepaard: CO₂-emissies, fijn stof-emissies, lawaaihinder, versnippering van het landschap, ...

Strategische lijnen

BBL zet zich in voor groene en gezonde leefomgeving en streeft in dit kader een daling van de milieupact van het transport. Een strategische lijn is het verduurzamen van de mobiliteit. Dit betekent dat verplaatsingen op een zo milieuefficiënt mogelijke manier plaatsvinden. Concreet kan dit gerealiseerd worden door te kiezen voor:

- verplaatsingenbehoefte beperken door een efficiëntere vervoersorganisatie en duurzaam ruimtegebruik;
- inzetten van de meest milieuvriendelijke verplaatsingsmodi volgens de afstand (bijv. personenvervoer op korte afstand: te voet en per fiets; op lange afstand: openbaar vervoer; voor vracht verschuiving van weg naar water en spoor);
- kiezen voor voertuigen en brandstoffen die intrinsiek milieuvriendelijk zijn (schone brandstechnologie);
- gebruik voertuigen op energie-efficiënte manier (ecodriving; snelheidsbegrenzing, ...)

Om dit te bereiken zijn een mix van zowel economische, sociale als regulerende instrumenten nodig. BBL zet in op gedragsbeïnvloeding, sociale actie en beleidswerking.

4.4.3.1 Beleidsvoorstellen formuleren voor een luchthavenbeleid dat rekening houdt met de draagkracht van de omgeving

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: duurzaam luchthavenbeleid.

Operationele ambitie: bijsturing van het beleid inzake de luchthaven van Zaventem rond drie assen: afbouw nachtvluchten, plafond aan dagvluchten, evolutie naar passagiersluchthaven

Omschrijving activiteit: : Inzake luchthavens streeft BBL algemeen naar een beleid dat een evenwicht realiseert tussen de economische belangen van de luchthaven en de draagkracht van de omgeving. De objectieve gezondheidsbelasting van de omwonenden staat hierbij centraal. Zulk beleid impliceert onder meer het vastleggen van duidelijke geluidsnormen die gebaseerd zijn op de richtlijnen van de wereldgezondheidsorganisatie, een afbouw van nachtvluchten, beperken van grondlawaai, het plafonneren van het aantal vluchten, ...

Wat specifiek de luchthaven van Zaventem betreft streeft BBL naar het gezamenlijk optreden van (zo veel mogelijk) bewonersgroepen, teneinde een tegengewicht te vormen voor de politiek zeer machtige luchthavenlobby. In het najaar van 2005 werd tevens het zgn. START-programma opgestart, wat staat voor 'strategisch actieplan voor reconversie en tewerkstelling voor de luchthavenregio'. Daartoe wordt onder meer een strategisch plan opgemaakt dat de gewenste ontwikkelingen voor de volgende 15-20 jaar aangeeft en worden strategische projecten opgestart om het plan uit te voeren. BBL participeert actief in dit proces, onder meer via de Vlaamse Luchthavencommissie. BBL streeft naar een rationeel onderbouwd toekomstproject voor de luchthaven(omgeving) waarbij op basis van objectieve Maatschap-

pelijke kosten en baten een evenwichtig beleid wordt uitgestippeld. Ook de problematiek van de regionale luchthavens van Oostende en Deurne wordt van nabij opgevolgd.

Verantwoordelijke intern: Erik Grietens, Jan Turf.

Type activiteit: beleidsbeïnvloeding via lobbying en campagne.

Type financiering: eigen middelen.

Partners: IEB, IEW, BRAL, bewonersorganisaties rond Zaventem, Deurne en Oostende.

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: doorgerold van 2007 maar gewijzigd.

Timing: 2008-2009.

4.4.3.2 Missing links **(NIEUW)**

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: doorbreken van de hang naar nog meer (snel)wegen

Operationele ambitie: stoppen van het project van de verbreding van de Brusselse ring en andere missing link projecten die niet in het RSV staan.

Omschrijving activiteit: De Vlaamse regering zweert bij de (overigens economisch irrationele) keuze om van Vlaanderen een logistieke draaischijf te maken. Dit resulteert vooral in meer trafiek met tal van maatschappelijke- en milieukosten (emissies, congestie, verkeersdoden) en levert weinig economische meerwaarde op. Eén van de gevolgen van dit 'logistiek geloof' is de drang om congestieproblemen 'op te lossen' door het aanleggen van meer autowegen. In praktijk is er voldoende kennis terzake om vandaag reeds te stellen dat meer autowegen in elk geval een negatieve impact zullen hebben op emissies en geluidsoverlast en in de meeste gevallen ook extra verkeer zullen aantrekken, zonder de congestie in te dijken. BBL stelt tegenover deze kortzichtige benadering het rationaliseren van het verkeer, onder meer door een slimme kilometerheffing, die het verkeersvolume gevoelig kan doen dalen. BBL kan enkel akkoord gaan met de missing links die opgenomen zijn in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, aangezien deze passen binnen de ruimtelijke visie op mobiliteit en binnen de hiërarchie van het wegennet, zoals beschreven in het RSV. Voor deze missing links zoekt BBL naar het meest milieuvriendelijke tracé en komen we op voor het invoeren van zoveel mogelijk milderende maatregelen. Missing links die niet passen in het RSV blijft BBL zich verzetten. Meer concreet zal BBL lopende MER-procedures opvolgen, milieuvriendelijke alternatieven uitwerken, krachten bundelen met andere actoren, werken via de pers, parlementair werk,...De aandacht zal in 2008 in de eerste plaats gaan naar het verbredingsproject voor de Brusselse ring.

Verantwoordelijke intern: Erik Grietens, Bram Claeys

Type activiteit: beleidsbeïnvloeding via lobbying en campagne.

Type financiering: eigen middelen.

Partners: 4 fed's, KOMIMO-verenigingen, plaatselijke aangesloten verenigingen,...

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: nieuw

Timing: 2008-2009

4.4.3.3 Aanhouden van onze beleidscampagne gericht op het in rekening brengen van de externe kosten van het wegtransport

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: variabilisering kosten wegverkeer op basis van externe maatschappelijke kosten, als een van de belangrijke instrumenten om de toename van het wegverkeer onder controle te krijgen.

Operationele ambitie: de invoering van een belastingsysteem dat een stap zet in de richting van een 'slimme' internalisering van de externe kosten van het wegtransport

Omschrijving activiteit: Het doel van de campagne is de kosten van het wegverkeer zichtbaar te maken voor het beleid en publiek en ook tonen wat het draagvlak is voor nieuwe verkeersmaatregelen zoals de slimme kilometerheffing. Ook worden een aantal concrete eisen hard gemaakt ten opzichte van de beleidsmakers op federaal en gewestelijk niveau en de verschillende politieke partijen. De concrete voorstellen die voorgelegd worden aan sociaal-culturele verenigingen en de politieke partijen zijn o.a. het leesbaar maken van autokosten (variabilisering autokosten, afschaffen forfaitaire belasting, instellen kilometerheffing), een intelligente snelheidsbegrenzer, het afschaffen van de aftrekbaarheid van bedrijfswagen of enkel bedrijfswagens met snelheidsbegrenzer en die voldoen aan de strengste EURO-norm en niet meer dan 3 liter/100 km verbruiken. We werken hiervoor samen met de collega's in Frans-talig België, en met T&E. Concrete aanknopingspunten voor de discussie zijn de vervanging van het (afgevoerde) wegvignet, en de beslissing van de Nederlandse regering om vanaf 2011-2012 een slimme kilometerheffing in te voeren.

Verantwoordelijke intern: Bram Claeys.

Type activiteit: beleidscampagne.

Type financiering: reguliere middelen, Komimo.

Partners: leden van BBL, sociaal-culturele verenigingen, steden en gemeenten, scholen.

Nieuw / doorgerold / doorgerold maar gewijzigd: doorgerold.

Timing: doorlopend in 2008–2009.

4.4.3.4 Autoluwe wijken: leefkwaliteit in stedelijke woonwijken verhogen (NIEUW)

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: duurzame stadsvernieuwing; verhogen leefkwaliteit in stedelijke woonwijken door in te grijpen op de overheersende autocultuur.

Operationele ambitie: Via netwerking bij stedelijke planningscellen en private ontwikkelaars bestaande ideeën rond 'New Urbanism' en 'Car Free Cities' in Vlaanderen in praktijk brengen aan de hand van communicatie over goede praktijkvoorbeelden.

Omschrijving activiteit: Het huidige stedelijk weefsel (straten en bouwblokken) wordt gedomineerd door autoverkeer. De inrichting van straten is kaal en nodigt niet uit tot wandelen, fietsen, spelen of communiceren. Via verdichting en ontpitting op buurtniveau kan opnieuw een openbaar domein gecreëerd worden op mensemaat. Doorgangen en binnenkanten van bouwblokken bieden mogelijkheden tot gemeenschappelijk gebruik met meer ruimte voor groen, fietsenstallingen, speelruimte, wandelvoorzieningen enz. Een stedelijk Trage Wegennetwerk kan zo een verbinding vormen tussen de verschillende buurtvoorzieningen. Via een buurtraad worden gezamenlijke initiatieven uitgewerkt: autodelen, fietsdelen, klimaatwijken,... Aandachtspunten zijn: menging van functies (wonen, werken, winkelen), kwaliteit van architectuur en slimme inplanting van voetgangers- en fietsernetwerken en Openbaar Vervoer. BBL kaart deze zaken aan in de werkgroep 'levende kernen' van het transitieplatform duurzaam bouwen. Daarenboven organiseren we een studiereis voor stedelijke planners naar Nederland of Duitsland, organiseren we hierover een workshop voor gemeenten en verspreiden we een folder met goede voorbeelden, tips, voor- en nadelen, infokanalen en begeleidingsmogelijkheden.

Verantwoordelijke intern: Wouter Florizoone

Type activiteit: doelgroepgerichte campagne.

Type financiering: projectsubsidie Poddo

Partners: mogelijk transitieplatform Duurzaam Bouwen en Wonen

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: doorgerold uit 2007.

Timing: 31/3/2008.

4.4.3.5 Ecodriving: burgers sensibiliseren over energiezuinig rijden

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: energiezuinig rijden als nieuwe vorm van rijden introduceren bij deelactoren en beleid

Operationele ambitie: netwerken opzetten waarbij zowel burgers, verenigingen, bedrijven als benzineleveranciers meewerken aan promotie van nieuwe rijden

Omschrijving activiteit: Het Ecodriven-project is erop gericht nationale overheden en de EU-overheid te helpen bij de reductie van broeikasgassen en verkeersongevallen. De laagdrempelige, grootschalige campagne richt zich direct tot auto-, bestel-, bus- en vrachtwagenbestuurders. Via lokale samenwerking via intermediairs zoals leasemaatschappijen en vlootbeheerders,... zullen bestuurders herhaaldelijk en in hun vertrouwde omgeving aangespoord worden om een energiezuiniger rijstijl aan te meten. Via een brede communicatiecampagne zal ook het brede publiek aangezet worden tot een zuinige rijstijl. De taken van het project gedurende 2007-2008 zullen bestaan uit het uitvoeren van verschillende onderdelen van het project die in het voorbije jaar zijn voorbereid. Het project 'Charter Ecodriving voor de rijsscholen' dat erin bestaat de instructeurs op te leiden en ecodriving te integreren in de rijopleiding voor kandidaat bestuurders, zal starten in oktober. Tijdens de actie 'Hou de spanning erin' zal BBL proberen om de boodschap over de bandenspanning zoveel mogelijk te verspreiden. En BBL zal eveneens een conferentie organiseren waar bedrijfsleiders die reeds ervaring hebben met een project ecodriving hun ervaring kunnen doorgeven aan andere geïnteresseerden. De brede communicatiecampagne zal georganiseerd worden enerzijds met BIVV en anderzijds met VRT. De communicatie naar specifieke doelgroepen zal gebeuren via intermediairen zoals leasemaatschappijen, Fedis, taxibedrijven, koerierdiensten, vlootbeheerders.

Verantwoordelijke intern: Wouter Florizoone, Stefaan Claeys

Type activiteit: publieks- doelgroepgerichte campagne en educatie en vorming

Type financiering: sponsoring en projectsubsidies EU (met Federale co-financiering)

Partners: nationale energiebureaus uit 9 Europese landen. Coördinatie: SenterNovem (NL)

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: doorgerold uit 2006.

Timing: begin 2006- eind 2008

4.4.3.6 Platform efficiënt vlootbeheer en eco-driving (NIEUW)

Strategische doelstelling: duurzaam vlootbeheer en eco-driving zoveel mogelijk introduceren bij Vlaamse werkgevers

Operationele ambitie: alle informatie rond duurzaam vlootbeheer en eco-driving zoveel mogelijk stroomlijnen door een portaalsite te creëren waar zoveel mogelijk informatie en documentatie gestructureerd wordt en waarmee gebruikers gemakkelijk de weg vinden naar eco-driving.

Omschrijving activiteit: Communicatie wordt de belangrijkste activiteit van het platform. Het platform is een samenwerkingsverband tussen enkele organisaties die alle informatie en actiemateriaal rond duurzaam vlootbeheer en eco-driving zal bundelen en op kwaliteit zal controleren. De communicatie zal op verschillende manieren verlopen. Er zal een portaalsite gemaakt worden, maar eveneens zal een brochure gemaakt worden en zal eco-driving verder via infosessies verspreid worden.

Verantwoordelijke intern: Stefaan Claeys, Wouter Florizoone

Type activiteit: publieks- en doelgroepgerichte communicatie

Type financiering: projectsubsidies Vlaamse Overheid (aangevraagd)

Partners: VITO, VSV, Vlaamse Overheid LNE

Timing: begin 2008 – eind 2009.

4.4.3.7 Met Belgerinkel naar de Winkel: 14.000 handelaars in meer dan 180 gemeenten stimuleren tienduizenden consumenten om met de fiets te gaan winkelen

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: de milieubelasting van verkeer en vervoer verlagen door middel van gedragsverandering bij de burger in de richting van meer duurzame vervoersmodi.

Operationele ambitie: gemeenten en handelaars aanzetten om het fietsen in het woonwinkelverkeer te promoten en te faciliteren. Burgers sensibiliseren om voor kleine boodschappen de fiets in plaats van de auto te nemen. We mikken in 2008 op 180 deelnemende gemeenten, 14.000 handelaars en 320.000 volle spaarkaarten of 3,2 miljoen fietsritjes.

Omschrijving activiteit: Vlaamse sensibilisatiecampagne die het fietsen van en naar de winkel wil promoten. "Met Belgerinkel naar de winkel" is een campagne met veel facetten en grote partners zoals UNIZO, CM en voor het eerst ook de Fietsersbond. Het is meer dan louter een mobiliteitscampagne waarmee we de shoppende Vlaming twee maand per jaar op de fiets willen krijgen. Naast het stimuleren van het fietsgebruik wil de campagne een aanzet zijn tot initiatieven omtrent kernversterkend beleid, een gezonde mix van verplaatsingsmodi en de plaats van handelsvestigingen in de gemeente. Het project wil de lokale handel stimuleren, de gezondheid bevorderen door een portie dagelijkse beweging en bijdragen tot een betere leef- en woonomgeving. De campagne zal in 2008 focussen op het thema 'kwaliteitsvolle fietsstallingen'. Naast het aanleggen van veilige fietspaden is het minstens even belangrijk dat fietsers hun fiets met een gerust gemoed vlot én veilig kunnen achterlaten.

Kort samengevat is de formule als volgt: fietsende klanten krijgen bij de deelnemende winkeliers een spaarkaart waarop bij elke winkelbeurt met de fiets een stempel wordt geplaatst. Op het einde van de campagne kan de klant mooie tombolaprijzen winnen. 'Met Belgerinkel naar de Winkel' stimuleert de bevolking om een ander verplaatsingsgedrag uit te proberen. Betere bereikbaarheid van het (winkel)centrum, een positief imago voor de gemeente, minder verkeersoverlast, meer klanten bij de handelaars en gratis feedback over het gemeentelijk fietsbeleid maken deelnemen aan de campagne meer dan de moeite waard! Bijkomende informatie is raadpleegbaar op www.belgerinkel.be

Verantwoordelijke intern: Bram Dousselaere

Type activiteit: beleidsbeïnvloeding via lobbying en campagne; publieks- / doelgroepgerichte campagne

Type financiering: projectsubsidies; financiële tussenkomst en subsidie van lokale besturen (provincie en/of gemeente); sponsoring en advertentiewerving

Partners: UNIZO, CM, Fietsersbond, mediapartners zoals Het Nieuwsblad en sponsors

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: doorgerold

Timing: campagneperiode: jaarlijks, van 26 april tot 14 juni 2008 (zelfde periode in 2009)

4.4.3.8 Ik kyoto: werkgevers stimuleren duizenden werknemers om naar het werk te fietsen

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: de milieubelasting van verkeer en vervoer verlagen door middel van gedragsverandering bij de burger in de richting van meer duurzame vervoersmodi enerzijds en anderzijds door werkgevers aan te zetten tot investeringen in ondersteunende duurzame maatregelen.

Operationele ambitie: werkgevers aanzetten om duurzaam woon-werkverkeer (te voet, fiets, openbaar vervoer en carpoolen) te promoten en te faciliteren. Werknemers sensibiliseren om niet langer alleen in de auto naar het werk te pendelen. Er wordt gemikt op 450 deelnemende werkgevers in 2008.

Omschrijving activiteit: Vlaamse sensibilisatiecampagne die het duurzaam pendelen van en naar het werk wil promoten. Het project zet aan om de auto thuis te laten en te vervangen door een duurzaam alternatief (te voet, de fiets, het openbaar vervoer of al carpoolend). Zo worden autokilometers en dus CO₂-uitstoot vermeden. Het project legt een link tussen verkeer en het Kyoto-protocol. Doel van het project is zoveel mogelijk de afstand naar Kyoto virtueel te overbruggen op een duurzame manier.

Om het aandeel van de fiets, het openbaar vervoer... in het woon-werkverkeer structureel te verhogen is meer nodig dan twee maanden sensibilisatie. Vandaar dat deze sensibilisatiecampagne in samenwerking met tal van partners wordt aangevuld met de advisering en ondersteuning van bedrijven in het nemen van structurele ondersteunende maatregelen.

'ik kyoto' kadert in de Vlaamse Heen-en-weer-week die zal plaatsvinden van 5 tot 11 mei 2008. De Heen-en-weer-week focust namelijk op het woon-werkverkeer en het zakelijk verkeer.

Verantwoordelijke intern: Bram Dousselaere

Type activiteit: beleidsbeïnvloeding via lobbying en campagne; publieks- / doelgroepgerichte campagne

Type financiering: financiële tussenkomst van provincies en/of werkgevers; sponsoring; campagnesubsidies Vlaamse overheid

Partners: Komimo en leden, provinciebesturen en provinciale mobiliteitswerkingen, mediapartners, De Lijn, NMBS, sponsors. Er wordt gemikt op een samenwerking met partners zoals VSV, VOKA, vakbonden, enz.

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: doorgerold

Timing: de campagne vindt jaarlijks plaats. Campagneperiode: 5 mei tot 13 juni 2008 (zelfde periode in 2009)

4.4.4 Klimaat & Energie

4.4.4.1 Opvolgen en adviseren van de rollende Vlaamse en nationale Klimaatplannen

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: bijdragen aan het heroriënteren van de Belgische productie- en consumptie naar energiezuinigheid en hernieuwbare energie.

Operationele ambitie: komen tot klimaatplannen die borg staan voor reële verminderingen van de uitstoot van broeikasgassen.

Omschrijving activiteit: Zowel het Vlaamse als het nationale klimaatplan worden elk jaar geëvalueerd en waar nodig aangepast. In de zomer van 2006 keurde de Vlaamse regering het nieuw Vlaams Klimaatbeleidsplan voor de periode 2006 – 2012 goed. De volgende jaren werkt men verder aan de implementatie van dit plan. Voor 2007 zal vooral het vormen van een visie op langere termijn (na 2012) veel aandacht krijgen. Vanuit de milieubeweging moeten we de opmaak van deze plannen niet alleen opvolgen, als maatschappelijke actor doen we ook suggesties voor op te nemen maatregelen. We vertrekken vanuit de 2°C doelstelling, die betekent dat de gemiddelde temperatuur niet meer dan 2°C mag stijgen boven de temperatuur voor de industriële revolutie. Die doelstelling rekenen we terug naar emissie-reductiepaden, gekoppeld aan een verdelingsmechanisme waarbij alle landen getrapd in het klimaatregime worden ingeschakeld. In die zin investeren we verder in de Vlaamse Klimaatconferentie, waar we enkele werkgroepen trekken, en in het algemeen zoveel mogelijk input leveren. We volgen actief de studies die op federaal niveau lopen om de langere termijn reductiedoelstellingen van België vast te leggen. Als milieubeweging vertalen we de inhoud van de plannen naar onze achterban en de bevolking.

Verantwoordelijke intern: Bram Claeys.

Type activiteit: beleidsopvolging en informatie van lidverenigingen en bevolking.

Type financiering: eigen middelen, subsidies leefmilieu of duurzame ontwikkeling federaal, middelen voorzien in het kader van de Autonome Energiecommissie in schoot Minaraad.

Partners: CNBel, Klimaatnetwerk Vlaanderen, lidverenigingen.

Nieuw / doorgerold / doorgerold maar gewijzigd: doorgerold.

Timing: doorlopend.

4.4.4.2. Opvolgen en adviseren van het indicatief uitrustingsplan, het indicatief plan voor de aardgasvoorziening en het ontwikkelingsplan voor de transportnetten voor elektriciteit

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: beperken van import en transport en de daarbij horende verliezen van energie en promotie van REG en efficiënte decentrale productie.

Operationele ambitie: verzekeren van het opnemen van energiebesparing en hernieuwbare energie in de scenario's die aan de basis voor de plannen liggen.

Omschrijving activiteit: De Europese regelgeving voorziet in consultatieprocessen over de milieuconsequenties van uitrustings- en ontwikkelingsplannen in de energiesector. De milieubeweging speelt een sleutelrol in de informatie van de bevolking en de bewaking van het beleid. Het beheersen van de vraag naar energie krijgt meestal maar een ondergeschikte rol. Door de technische evolutie wordt het stelselmatig meer mogelijk beroep te doen op kleine efficiënte eenheden. Met name warmtekrachtkoppeling biedt een enorm potentieel om energie te besparen. BBL is vertegenwoordigd in de Algemene Raad van de CREG, waar de plannen ter bespreking worden voorgelegd. De nieuwe Elektriciteitswet veranderde (en verminderde) de bevoegdheden van de CREG. Het is dus afwachten wat hiervan de weerslag zal zijn op de advisering over de uitrustings- en ontwikkelingsplannen. In het algemeen dringt een evaluatie van onze investering in de CREG zich op.

Verantwoordelijke intern: Bram Claeys

Type activiteit: beleidsopvolging en informatie van lidverenigingen en bevolking.

Type financiering: eigen middelen, subsidies leefmilieu of duurzame ontwikkeling federaal, zitpenningen CREG.

Partners: CNBel, Klimaatnetwerk Vlaanderen, lidverenigingen.

Nieuw / doorgerold / doorgerold maar gewijzigd: doorgerold.

Timing: 2008-2009.

4.4.4.4 Energiearmoede bestrijden door het integreren van sociaal en energiebeleid

Strategische doelstelling: integreren van sociaal en energiebeleid gericht op mensen in armoede, om energiebesparing te gebruiken als een van de oplossingen voor energiearmoede

Operationele ambitie: in gang zetten van beleidsinitiatieven op gewestelijk en federaal niveau, in opvolging van de aanbevelingen uit het beleidsvoorbereidend werk.

Omschrijving activiteit: De stijgende stookolie- en aardgasrijzen brengen mensen in armoede verder in problemen. BBL werkt samen met sociale en armenorganisaties aan voorstellen om tegelijk energie te sparen en de factuur te drukken. 2005 en 2006 waren jaren waarin we het thema aankaarten en voorbereidden. Dit leidde tot concrete voorstellen, en al een eerste vertaling hiervan, vooral op Vlaams niveau in het energie- en klimaatbeleid. In 2007 werkten we hieraan verder, ook op federaal niveau. Wij willen zo het beleid onder de nieuwe legislatuur beïnvloeden

Verantwoordelijke intern: Bram Claeys, Dirk Knapen.

Type activiteit: beleidsvoorbereiding en campagne.

Type financiering: algemene middelen, federale subsidies milieu, specifieke federale projectsubsidie

Partners: CNBel, lidverenigingen, sociale organisaties.

Nieuw / doorgerold / doorgerold maar gewijzigd: doorgerold maar gewijzigd.

Timing: 2008

4.4.4.5 Het duurzaam gebruik van bio-energie bevorderen

Strategische doelstelling: het duurzaam gebruik van biomassa als hernieuwbare energiebron bevorderen.

Operationele ambitie: duurzaamheidscriteria bij biobrandstoffen en biomassa stimuleren.

Omschrijving activiteit: Een bijzonder belangrijk energithema is dat van de bio-energie. De milieubeweging is voorstander van deze vorm van hernieuwbare energie. Tegelijk is het absoluut noodzakelijk een duidelijk kader met randvoorwaarden voor de productie en het gebruik van bio-energie af te spreken. Op dit moment is de trend immers om zonder veel vragen alle vormen van bio-energie in te zetten, met recent een sterke focus op vloeibare transportbiobrandstoffen. Voor de milieubeweging is dit verre van evident. Wij willen dat alleen duurzaam geteelde of geproduceerde bio-energie op de markt komt. Bovendien willen we deze zo rationeel mogelijk inzetten, met dus bijvoorbeeld een voorkeur voor cen-

trale WKK-eenheden. Daarom moeten we inzetten op diverse middelen om de huidige trend te keren, met name op de groene stroomregelgeving, de biobrandstoftenders, het Europese kader. De volgende jaren zullen belangrijk zijn om het debat over bio-energie te verbreden, een controlesysteem op te zetten en zo snel mogelijk betere productiemethoden ingang te laten vinden. BBL zal hiertoe samenwerken met andere milieubewegingen om druk te zetten op politiek en bedrijfsleven.

Verantwoordelijke intern: Bram Claeys.

Type activiteit: netwerkvorming, standpuntbepaling, beleidsvoorbereiding.

Type financiering: reguliere middelen.

Partners: CNBel, lidverenigingen, ontwikkelingsorganisaties,...

Nieuw / doorgerold / doorgerold maar gewijzigd: doorgerold maar gewijzigd.

Timing: 2007-2008.

4.4.4.6. Vechten voor het behoud van de kernuitstap

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: uitfasering van kernenergie als elektriciteitsproductiemethode.

Operationele ambitie: behoud en implementatie van de wet op de kernuitstap.

Omschrijving activiteit: De Belgische elektriciteitsproductie staat voor een kantelperiode: we moeten overschakelen van fossiele brandstoffen (steenkool, aardgas) naar alternatieven. De milieubeweging verdedigt hernieuwbare energie. Tegelijk is kernenergie opnieuw op de voorgrond getreden. Vooral Electrabel tracht haar melkkoe te behouden en krijgt hiervoor de steun van (vooral) christendemocraten. Ook de werkgevers zijn vragende partij voor het behoud van kernenergie. Het ziet er dus naar uit dat kernenergie nog enkele jaren een centraal thema zal blijven. BBL organiseert samen met een reeks Vlaamse en Waalse milieubewegingen en experts de verdediging van de kernuitstap. We werken via publieke en politieke communicatie.

Verantwoordelijke intern: Bram Claeys

Type activiteit: netwerkvorming, publieksgerichte campagne, beleidscampagne, advisering

Type financiering: eigen middelen.

Partners: CNBel, lidverenigingen, middenveldorganisaties.

Nieuw / doorgerold / doorgerold maar gewijzigd: doorgerold.

Timing: doorlopend.

4.4.4.7 Onze strategische advisering van de Limburgs netbeheerder Infracx continueren

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: de openbare dienstverplichtingen (dit is het takenpakket voor de distributienetbeheerder) via een samenwerking met netbeheerder Infracx een ambitieuzere invulling geven zodat Vlaanderen meer energie bespaart.

Operationele ambitie: strategisch advies geven rond de opmaak van REG – actieplannen, adviseren en begeleiden van doelgroepgerichte acties, beïnvloeden van Vlaams energiebeleid inzake openbare dienstverplichtingen.

Omschrijving activiteit: BBL is sedert 1993 adviseur van Interelectra rond het opzetten van REG-actieplannen. BBL zet ook zelf doelgroepgerichte acties op en is medeboodschapper naar het grote publiek. In 2008 zullen we verder gaan op de ingeslagen weg en samen met Infracx blijven communiceren over energiebesparing via samen opgezette publiekscampagnes. Daarnaast zullen we proberen een gelijkaardige samenwerking op te zetten met netbeheerder Eandis. We zetten ook een rondetafel met netbeheerders en beleid over de ambities en praktische uitwerking van de openbare dienstverplichtingen. Dit is een van de belangrijkste instrumenten in het Vlaams klimaatbeleidsplan, volgens BBL een goed maar te weinig ambitieus ingevuld instrument.

Verantwoordelijke intern: Mike Desmet, Bram Claeys.

Type activiteit: strategisch advies en opzetten van doelgroepgerichte acties.

Type financiering: contractuele overeenkomst met Infracx.

Partners: provincie Limburg, steden en gemeenten, Stebo, ...

Nieuw / doorgerold / doorgerold maar gewijzigd: doorgerold.

Timing: doorlopend.

4.4.4.8 Geïntegreerde website energiezuinig bouwen

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: drastisch energie besparen in de bebouwde omgeving
Operationele ambitie: structurele samenwerking opzetten met de bouwsector rond energiezuinig bouwen en verbouwen

Omschrijving activiteit: heel wat kandidaat (ver)bouwers zijn op zoek naar informatie rond energiezuinig bouwen, BBL biedt hen een waaier aan informatie in de vorm van:

- het Energieforum waarop druk informatie rond energiezuinig en ecologisch bouwen uitgewisseld wordt
- een BouwWiki waarop we de meest interessante informatie uit het Energieforum verzamelen
- een nieuwe permanente databank van energiezuinige woningen in heel Vlaanderen, opgebouwd vanuit de openstellers van de Open Huizendagen
- bouwprofessionelen die een Energiecharter met BBL tekenden en die betrokken waren bij de bouw worden in deze databank bij de betreffende woningen vermeld
- (opzetten van tenminste een lokale plan- en bouwadviesverstrekker per provincie)

Met dit ondersteunende informatieaanbod willen we vraag en aanbod rond energiezuinig en milieuvriendelijk bouwen dicht bij elkaar brengen.

Verantwoordelijke intern: Dirk Knapen, Joris Gansemans

Type activiteit: publieks- en doelgroepgerichte campagne, beleidsbeïnvloeding via lobbying en campagne, educatie en vorming, verzamelen, beheren en ter beschikking stellen van documentatie

Type financiering: voor 2008-2009, financiering in eerste instantie vanuit sponsoring Open Huizendagen, daarnaast andere bronnen zoeken

Partners: ABLLO, Dialoog, MAW, Stedubo, Vibe, ondertekenaars Energiecharter, VCB, Bouwunie

Doorgerold maar gewijzigd: het Energiecharter werd oorspronkelijk voornamelijk gefinancierd vanuit ANRE, het Energieforum is organisch gegroeid. Beide vinden hun oorsprong in vragen vanuit bezoekers van de Open Huizendagen. BouwWiki en Plan- en Bouwadvies werken verder op dat elan.

Timing: 2008-2009

4.4.4.9 Open Huizendagen: eigenaars van meer dan vijftig woningen ontvangen duizenden kandidaat bouwers en verbouwers

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: drastisch energie besparen in de bebouwde omgeving
Operationele ambitie: vraag naar energiezuinige woningen vanuit de particuliere bouwers en verbouwers stimuleren, aandacht voor energie in de gebouwde omgeving vergroten. We mikken op 100 woningen die hun deuren openstellen en op 2500 bezoekers.

Omschrijving activiteit: In oktober 2008 en 2009 worden voor de elfde en twaalfde keer Open Huizendagen in laagenergiewoningen opgezet. Die brengen toekomstige (ver)bouwers in contact met laagenergiewoningen en met de bouwers en eigenaars ervan. De bekendmaking verloopt via een kleurrijk energie- en milieumagazine dat als insert bij 'Beter bouwen en verbouwen' verspreid wordt, en via de website www.openhuizendagen.be. In beide media worden alle te bezoeken woningen kort voorgesteld.

Verantwoordelijke intern: Dirk Knapen

Type activiteit: doelgroepgerichte publiekscampagne

Type financiering: contractuele overeenkomsten met derden, sponsoring

Partners: ABLLO, Dialoog, MAW, Stedubo, VIBE, centra duurzaam bouwen, ondertekenaars Energiecharters, sponsors, gemeenten

Doorgerold maar gewijzigd: doorgerold

Timing: oktober 2008 en oktober 2009

4.4.4.10 Lokaal Kyoto-protocol: op naar honderd steden en gemeenten die tekenen

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: klimaatbescherming door vermindering van de uitstoot van broeikasgassen op lokaal niveau

Operationele ambitie: 100 gemeenten tekenen het Lokaal Kyoto-protocol en gaan aan de slag met een ambitieus lokaal klimaatbeleid.

Omschrijving activiteit:

Het Lokaal Kyoto-protocol is een engagementverklaring waarin gemeenten en steden zich ertoe verbinden om een klimaatbeleid op te zetten en zelf ook lokaal de Kyotodoelstelling te halen. Het Lokaal Kyoto-protocol houdt volgende engagementen in:

- Intern: de nodige stappen te ondernemen om de eigen CO₂-uitstoot (energieverbruik in alle gebouwen, van de straatverlichting en van het volledige wagenpark) conform de Kyotodoelstelling met minstens 7,5% te verminderen tegen 2012 ten opzichte van het huidig verbruik
- Extern: de inwoners en bedrijven op hun grondgebied aan te sporen en te helpen om hetzelfde te doen en daarbij samen te werken met (milieu)verenigingen, netbeheerders, scholen, ...
- Rapporteren: evolutie eigen energieverbruik. Jaarlijks rapporteert het gemeentebestuur het energieverbruik van resp. het gebouwenpatrimonium, het eigen wagenpark en de openbare verlichting op gemeentewegen aan de andere gemeenten die het Lokaal Kyotoprotocol tekenden.

BBL zorgt voor begeleiding van de gemeenten aan de hand van een website met goede voorbeelden en nuttige info, maar ook door bezoek ter plekke en geregelde bijeenkomsten voor participerende gemeenten.

Verantwoordelijke intern: Dirk Knapen

Type activiteit: publieks- en doelgroepgerichte campagne, beleidsbeïnvloeding via lobbying en campagne, educatie en vorming, verzamelen, beheren en ter beschikking stellen van informatie

Type financiering: eigen middelen

Partners: Tandepartners, gemeenten en provincies, netbeheerders

Doorgerold maar gewijzigd: nieuw (vervolg op een eerder dulomiproject dat liep in 2005-2006)

Timing: 2008-2009

4.4.4.11 klimaatwijken, klimaat op maat, Energy Neighbourhoods: drie maal op weg naar 8% energiebesparing per jaar bij inwoners van tientallen Vlaamse steden en gemeenten

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: Energiebesparing op het terrein realiseren en hiermee voldoende draagvlak creëren om een stimulerend energiebeleid uit te lokken. Stimuleren van samenwerking tussen lokale overheden en lokale verenigingen en bewoners.

Operationele ambitie: via Klimaatwijken, Energy Neighbourhoods en Klimaat op maat: groepen bewoners gaan in op de uitdaging van het gemeentebestuur, OCMW of sociale huisvesting om 8% energie te besparen enkel en alleen door gedragsverandering. We streven elk jaar naar meer deelnemers dan het jaar ervoor. 1/3de van het aantal deelnemers behaald de 8% energiebesparing.

Omschrijving activiteit:

* **Klimaatwijken:** Een weddenschap tussen gemeentebestuur en groepen van bewoners om in zes maanden acht procent energie te besparen in huis via gedragsmaatregelen. Het aantal geïnteresseerde gemeenten blijft groeien en provincies bevestigen hun interesse in ondersteuning van de gemeenten.

* **Klimaat op Maat:** Een spin-off van klimaatwijken. Dezelfde doelstelling maar dan voor een andere doelgroep, namelijk kansengroepen. In een eerste editie testten we het model klimaatwijken op de doelgroep. In de tweede editie wordt dit model aangeboden in de provincie Limburg en Antwerpen.

* **Energy Neighbourhood:** Klimaatwijken op Europees niveau. BBL en Beratungs- und Service-Gesellschaft Umwelt, een Duits studie bureau, gaat samen met 11 Europese partners het klimaatwijkenmodel verspreiden.

Verantwoordelijke intern: Bernard Govaert, Mike Desmet.

Type activiteit: publiekscampagnes.

Type financiering: lokale en provinciale overheden, intercommunales, OCMW's en sociale huisvestingsmaatschappijen, Europese financiering (Intelligent Europe), privé-sponsoring.

Partners: Dialoog, Ecolife, VMSW, provincies en netbeheerders, Beratungs- und Service-Gesellschaft Umwelt.

4.4.4.12 Dag van Aarde, 20 april 2008, 'In ieder van ons schuilt een klimaatheld'

Operationele ambitie: Lokale en regionale verenigingen organiseren i.s.m. derden (gemeente, andere verenigingen, ...) 75 à 100 plaatselijke leerrijke en plezierige klimaatactiviteiten op Dag van de Aarde.

Omschrijving activiteit: Bond Beter leefmilieu roept 2008 uit tot het klimaatjaar van de milieubeweging. Onze lokale verenigingen en de afdelingen van Natuurpunt, Velt en JNM voeren samen een heel jaar campagne onder de noemer 'In ieder van ons schuilt een klimaatheld'. De negentiende editie van Dag van de Aarde op 20 april 2008 vormt een hoogtepunt in deze campagne. De lokale milieubeweging kan zelf of andere in 2008 inspireren tot klimaatheldendaden:

- door gemeentes aan te zetten tot het ondertekenen van het Lokaal Kyotoprotocol, de samenwerkingsovereenkomst en het voeren van een ambitieus klimaatbeleid.

- door zelf het goede voorbeeld te geven inzake interne milieuzorg (energievriendelijke activiteiten, secretariaat, enz...).
 - door het organiseren van lokale klimaatactiviteiten op Dag van de Aarde die de zichtbare gevolgen van de klimaatverandering aantonen of die energievriendelijke initiatieven op vlak van wonen, recreatie, mobiliteit en voeding in de kijker zetten. Deze activiteiten worden bij voorkeur in samenwerking met gemeente en andere verenigingen georganiseerd.
- Bond Beter Leefmilieu ontwikkelt voor Dag van de Aarde een breed campagnepakket: lokaal campagneboek klimaat, website, campagnekrant-affiche, flyer, modelactiviteiten, en nog veel meer. Via een intensieve info- en bezoekeronderzoek willen we zoveel mogelijk lokale/regionale vereniging overtuigen om ook in 2008 een klimaatheldendaad te stellen.

Verantwoordelijke intern: Nicolas De Baere

Type activiteit: ondersteuning van aangesloten verenigingen

Type financiering: eigen middelen, sponsoring

Partners: Natuurramp, Velt, Jeugdbond voor Natuur en Milieu

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: nieuw

Timing: 20 april 2008

4.4.5 Hinder

Hinder vormt een belangrijk maatschappelijk probleem. Dit blijkt onder meer uit de jaarverslagen van de Vlaamse ombudsman en uit het Milieu- en Natuurrapport Vlaanderen. Geluidshinder komt daarbij op de eerste plaats - zo wordt één Vlaming op drie gehinderd door overmatig verkeerslawaaï, gevolgd door geurhinder, stof- en rookhinder en lichthinder.

Uit de - vaak schrijnende - verhalen die hierover bij BBL binnenkomen, komt de onmacht en de onwil van de diverse betrokken overheden om hinder in te perken duidelijk naar voor. Deze impasse is volgens BBL te wijten aan verschillende factoren, zoals:

- Een gebrekkige motivatie: overheden beschouwen hinder te gemakkelijk als een onbelangrijk probleem in de sfeer van overgevoelige, onverdraagzame mensen en burenruzies. De politieke verantwoordelijken aarzelen om electorale redenen om in te grijpen.
- Een gebrekkige of versnipperde wetgeving: de bestaande reglementering rond hinder is zeer versnipperd, onvolledig en moeilijk te hanteren. Bovendien is niet altijd duidelijk welke instantie wanneer verplicht is om bij inbreuken, oplossingsgerichte maatregelen op te leggen.
- Een gebrek aan deskundigheid: bevoegde ambtenaren beschikken vaak niet over de nodige apparatuur en dito knowhow om betrouwbare metingen uit te voeren van hinder. De Vlaamse Milieuinspectie is nu al onderbemand en kan niet bijkomend ingeschakeld worden voor kleinschalige hinderproblemen. In combinatie met een gebrekkige normering is het dus moeilijk om exact te laten vaststellen of de grens van het aanvaardbare overschreden is.
- Een gebrekkige opvolging: als al een PV wordt opgemaakt, wordt dat maar al te vaak gesepeeneerd door het parket. Een eventuele boete betekent bovendien niet dat de veroorzaker voor de toekomst verplichtingen worden opgelegd die de hinder tegengaan.

Voor Bond Beter Leefmilieu is het dan ook duidelijk dat er een grote maatschappelijke behoefte bestaat aan een duidelijk wettelijk kader en een actief beleid om hinderproblemen effectief en efficiënt op te lossen.

4.4.5.1 Werken op de doorwerking van de Europese richtlijn geluid

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: beperken geluidshinder in Vlaanderen.

Operationele ambitie: opmaak van objectieve geluidskaarten en ambitieuze actieplannen.

Omschrijving activiteit: : De Europese richtlijn 2002/49/EG inzake de evaluatie en beheersing van omgevingslawaaï bepaalt dat geluidskaarten moeten opgemaakt worden voor belangrijke wegeninfrastructuur, grote luchthavens, grote agglomeraties,... Op basis van deze geluidskaarten moeten vervolgens actieplannen uitgewerkt worden om waar nodig omgevingslawaaï te voorkomen en te beperken en om het aantal mensen dat ernstige geluidshinder ondervindt terug te dringen.

BBL zal er over waken dat effectief geluidskaarten én ambitieuze actieplannen worden opgemaakt om geluidshinder terug te dringen en het aantal ernstig gehinderden te beperken. De richtlijnen van de wereldgezondheidsorganisatie inzake lawaaï vormen voor BBL hiervoor het aanknopingspunt. Specifiek

voor de luchthavens wordt ervoor geijverd dat ook de geluidspieken gebruikt worden als basis voor de geluidskaarten, aangezien deze pieken een objectiever beeld geven van de lawaaihinder en van het aantal gehinderden.

Verantwoordelijke intern: Erik Grietens.

Type activiteit: beleidsadvisering.

Type financiering: eigen middelen.

Partners: aangesloten verenigingen.

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: doorgerold.

Timing: doorlopend, afhankelijk van de lopende procedures voor geluidskaarten.

4.4.5.2 Nacht van de Duisternis: gemeenten sensibiliseren m.b.t. duurzame, energiezuinige en milieuvriendelijke verlichting

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: Gemeenten, doelgroepen en het grote publiek sensibiliseren over lichthinder en duurzame, milieuvriendelijke verlichting.

Operationele ambitie: Vlaamse gemeenten aansporen om gedurende één avond de verlichting te doven. Lokale verenigingen aansporen om een activiteit te organiseren onder het motto 'Proef de nacht' waarbij de deelnemers de gezelligheid van de donkere nacht ervaren. Het overleg omtrent openbare verlichting tussen lokale besturen en hun netbeheerders aanwakken.

Omschrijving activiteit: Gemeenten worden gevraagd om de verlichting voor één avond te doven. Dit is een gelegenheid om met het grote publiek te communiceren over het gebruik van verlichting en de nadelen van slechte verlichting. Het doel is ook de nacht te herontdekken via nachtelijke wandeling – en kijkactiviteit te organiseren, al dan niet samen met een lokale natuur - of sterrenkundige vereniging. Vanaf 2008 wordt de nacht van de duisternis ook in Wallonië georganiseerd.

Verantwoordelijke intern: Mike Desmet

Type activiteit: publieks- doelgroepgerichte campagne.

Type financiering: Sponsoring, deelnamekosten van lokale besturen (provincie/of gemeente).

Partners: VVS, Preventie Lichthinder vzw, IEW, ASCN.

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: Doorgerold.

Timing: 15/3/2008 en een nog te bepalen datum in -2009

4.4.6. Milieu & ruimte

Uitgangspunt bij alle activiteiten die vanuit BBL worden opgezet rond de kwaliteit van de omgeving in het algemeen en ruimtelijke ordening in het bijzonder, is het streven naar een duurzame ontwikkeling van de omgeving. Concreet voor Vlaanderen wil dit zeggen dat gestreefd wordt naar het bewaren en ontwikkelen van open ruimte en natuur met daaraan gekoppeld het streven naar aantrekkelijke en leefbare steden annex dorpskernen, met aandacht voor het beperken van de automobiliteit. Daarom moet er meer aandacht gaan naar een kernversterkend beleid. Bedrijfsactiviteiten van hun kant moeten beter gebruik maken van de beschikbare (milieu)ruimte. Dit duurzaam beheer van de omgeving kan slechts gerealiseerd worden als rekening gehouden wordt met volgende vier doelstellingen:

- **Onvervangbare elementen behouden voor de toekomst.** Sommige onderdelen van onze omgeving zijn zo kwetsbaar dat ze niet meer hersteld kunnen worden als ze verdwijnen en moeten daarom maximaal beschermd worden, zodat ook de volgende generaties er van kunnen genieten. Voorbeelden zijn monumenten, waardevolle landschappen of natuurgebieden.
- **Zuinig omgaan met de beschikbare (milieu)ruimte.** Omdat de voorraad aan ruimte beperkt is, moet de nu al gebruikte ruimte beter benut en zuiniger gebruikt worden, zonder dat dit ten koste gaat van de leefbaarheid. Kernversterking is hierbij een belangrijk uitgangspunt. Bovendien moet ook zuinig omgesprongen worden met de schaarse milieuruimte. Dit impliceert ecologisch (steden)bouwen met aandacht voor rationeel water- en energiegebruik, koppeling van bedrijfsactiviteiten, beperken van verkeersstromen,...
- **Nieuw duurzaam ruimtegebruik ontwikkelen.** Het beter benutten van de beschikbare ruimte in de stad of de dorpskern, zal vaak niet volstaan om de behoefte aan nieuwe woningen of bedrijven op te vangen. Als het aansnijden van nieuwe ruimte onvermijdbaar is, moet hiervoor de minst kwetsbare ruimte gekozen worden. Door te kiezen voor gebieden aansluitend bij de bebouwde kern, blijft de aantasting van open ruimte beperkt. Bovendien moet ook bij het aansnijden van nieuwe zones de milieuruimte zo optimaal mogelijk gebruikt worden.

- **Een samenhangend beleid voeren.** De drie hoger genoemde doelstellingen moeten samen gerealiseerd worden. Het heeft immers weinig zin de ruimte in stads- of dorpskern beter te benutten, als ondertussen waardevolle open gebieden verkaveld mogen worden. Een gemeentelijk structuurplan kan een goed instrument zijn om die samenhang in het beleid mogelijk te maken.

Belangrijk hierbij is de integrale en samenhangende benadering van de omgeving, waarbij (sectorale) milieudoelstellingen doorwerken in het omgevingsbeleid. Daarom moet meer werk gemaakt worden van “geïntegreerd gebiedsgericht beleid”: voor één bepaald gebied moeten zowel ruimtelijke maatregelen als milieu- en natuurdoelstellingen worden uitgewerkt, waardoor beide mekaar kunnen versterken. Voorbeelden van zo’n gebiedsgericht beleid zijn het stedelijk beleid, plattelandsbeleid, ontwikkelingsplannen voor duurzame bedrijventerreinen, havenzones of woonwijken. In de open ruimte moeten bestemming, inrichting en beheer van een gebied beter op mekaar worden afgestemd. Dat kan o.m. door landinrichting en landschapsbeheer te integreren in het ruimtelijk beleid.

Aangewezen instrumenten om dat alles te kunnen bereiken zijn de structuurplannen op de diverse niveaus, ruimtelijke uitvoeringsplannen die gebiedsgericht werken mogelijk maken, het werken met stedenbouwkundige verordeningen, een degelijk uitgewerkt grondbeleid en een stringente handhaving. Hierbij moet er steeds over gewaakt worden dat er door het beleid voldoende mogelijkheden worden geboden voor inspraak en participatie vanuit de bevolking.

Tot slot moet BBL ook meewerken aan het vergroten van het draagvlak voor een beter ruimtelijk beleid. De doorsnee Vlaming ligt immers niet wakker van een goede ruimtelijke ordening, wel integendeel. Het is daarom van belang dat BBL voldoende investeert in sensibilisatie, vorming, perswerking,... inzake ruimtelijke ordening. Daarbij moet steeds gewezen worden op de diverse rechtstreekse en onrechtstreekse gevolgen van het slecht ruimtelijk beleid. Hierbij kan gedacht worden aan het onherroepelijk verlies van open ruimte en natuur, torenhoge kosten bij verspreide bebouwing voor publieke voorziening zoals waterzuivering, afvalophaling, postbedeling, verkeersonveilige situaties door lintbebouwing, wateroverlast door te bouwen in natuurlijke overstromingsgebieden,... Tegelijk is het ook van belang dat BBL duurzame alternatieven uitwerkt, bijvoorbeeld voor de inplanting van bedrijven nabij stations of voor het ontwikkelen van inbreidingsgerichte woonwijken.

4.4.6.1 Uitvoering Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (1): afbakening stedelijke gebieden, buitengebied en bedrijvenzones

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: correcte uitvoering RSV.

Operationele ambitie: versterken steden, bewaren open ruimte.

Omschrijving activiteit: Het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) streeft naar een open en stedelijk Vlaanderen: door wonen en werken meer te concentreren in stedelijke gebieden, kan de open ruimte bewaard blijven voor natuurontwikkeling, landbouw, recreatie,... Om dit te realiseren worden de stedelijke gebieden afgebakend door een grenslijn aan te duiden op het gewestplan. Naar verwachting zullen in 2008 procedures lopen voor de afbakeningsplannen voor Brugge, Antwerpen, Oostende,... De afbakeningsplannen zullen vanuit BBL – in overleg met plaatselijke verenigingen van nabij opgevolgd worden: Daarbij leggen wij de nadruk op het kernversterkend beleid en leefbare stadswijken (o.m. via aanduiding van stadsbossen). Ook het tegengaan van versnippering door nieuwe bedrijvenzones of perifere woongebieden is één van de leidraden waar BBL zich op richt.

Naast de afbakening van stedelijke gebieden, wordt in uitvoering van het RSV gewerkt aan de gelijktijdige afbakening van de natuurlijke structuur en de agrarische structuur. Om de natuurlijke structuur of het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN, 125.000 ha) te realiseren moeten er volgens het RSV tegen 2007 38.000 ha bijkomende natuurgebieden en 10.000 ha extra bosgebieden worden ingekleurd op de gewestplannen. De agrarische structuur van zijn kant bestaat uit 750.000 ha landbouwgebied voor beroepslandbouw. Vlaanderen is hiervoor opgedeeld in vijftien buitengebiedregio’s, waarvoor een geïntegreerde ruimtelijke visie voor landbouw, natuur en bos wordt uitgewerkt. Deze wordt in een tweede fase vertaald in een ruimtelijk uitvoeringsplan. In nauw overleg met Natuurpunt (dat ter zake als “trekker” optreedt) en VBV zullen deze uitvoeringsplannen opgevolgd worden via Vlacro, zal overleg gepleegd worden met betrokken verenigingen, wordt een bezwaarschrift opgemaakt, kan via de pers gewerkt worden,... Verder worden in uitvoering van het RSV ook nieuwe bedrijvenzones ingetekend. BBL zal deze plannen van nabij opvolgen en in eerste instantie nagaan of de bedrijfsactiviteiten niet kunnen ingevuld worden op leegstaande kavels op bestaande zones. Indien een plan beantwoordt aan een effectieve be-

hoeft, wordt nagegaan of het terrein goed ingeplant is vanuit mobiliteitsoogpunt, of voorzien wordt in voldoende buffering, ... Tot slot blijft BBL hameren op het concept duurzame bedrijventerreinen, waarbij restwarmte en reststromen van één bedrijf hergebruikt worden door andere bedrijven.

Verantwoordelijke intern: Erik Grietens.

Type activiteit: beleidsbeïnvloeding via lobbying en campagne.

Type financiering: eigen middelen.

Partners: aangesloten verenigingen.

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: doorgerold van 2007

Timing: doorlopend.

4.4.6.2 Voorstellen formuleren voor de evaluatie en herziening van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: verbetering RSV.

Operationele ambitie: meer aandacht voor operationele kwaliteitsdoelstellingen.

Omschrijving activiteit: Het huidige RSV loopt tot eind 2007. In 2005 werd reeds een eerste aanzet gegeven voor de evaluatie en herziening van het RSV. Vanuit BBL zal er via de Minaraad, SARO en het parlement op gewezen worden dat de basisdoelstellingen van het RSV (kernversterking, behoud open ruimte, meer bos, natuurontwikkeling,...) behouden moeten blijven omdat deze in het kleine en versnipperde Vlaanderen bijzonder actueel blijven. Er zal voor geijverd worden om bij de herziening van het RSV vooral werk te maken van de operationalisering en toepassing van ruimtelijke kwaliteitsdoelstellingen zoals zuinig ruimtegebruik, meervoudig ruimtegebruik, verdichting en inbreiding, nieuwe woonconcepten,... om op deze manier de basisdoelstellingen van het RSV beter te kunnen realiseren. In het kader van de Minaraad wordt gewerkt aan een eigen sectorale visie inzake de ruimtebehoefte voor natuur en milieu. Deze sectorale visie kan als insteek dienen voor de herziening van het RSV en staat als dusdanig naast andere sectorale visies (economie, landbouw, ...).

Verantwoordelijke intern: Erik Grietens.

Type activiteit: beleidsadviesing.

Type financiering: eigen middelen.

Partners: Natuurpunt, regionale verenigingen, VRP (Vlaamse Vereniging voor Ruimte en Planning).

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: doorgerold van 2007.

Timing: doorlopend.

4.4.6.3 Een degelijke juridische onderbouw voor het ruimtelijk beleid behouden bij de aanpassing van het decreet ruimtelijke ordening

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: een betere juridische onderbouw voor het ruimtelijk beleid.

Operationele ambitie: meer aandacht voor operationele kwaliteitsdoelstellingen.

Omschrijving activiteit: In het najaar van 2006 werd door de Vlaamse minister voor ruimtelijke ordening een grondige aanpassing van het decreet ruimtelijke ordening aangekondigd. Deze zal mogelijk in de loop van 2008 geagendeerd worden bij de Minaraad, SARO en het Vlaams parlement. Aandachtspunten voor BBL zijn meer en betere mogelijkheden voor inspraak, het voorzien van meer instrumenten voor grondbeleid, een betere handhaving en het sluiten van enkele achterpoortjes. In hetzelfde decreet of in een apart decreet wordt tevens voorzien in een decretale basis voor een beter uitgebouwd grondbeleid. Voor BBL is het belangrijk dat de overheid gebruik kan maken van instrumenten zoals een heffing op leegstaande woongronden of bedrijvenszones, grondenruil, instrumenten om speculatie tegen te gaan,... Zolang een overheid geen greep krijgt op grondprijzen, speculatie, transacties van onroerende goederen,... zullen veel doelstelling uit structuurplannen immers dode letter blijven. Dergelijke instrumenten moeten daarom decretaal voorzien worden.

Tot slot moet de Vlaamse minister een "grondbeleidsplan" uitwerken, zoals voorzien is in het decreet ruimtelijke ordening. Over dit plan zal advies uitgebracht worden door Minaraad en Saro, naar verwachting in 2008.

Verantwoordelijke intern: Erik Grietens.

Type activiteit: beleidsadviesing.

Type financiering: eigen middelen.

Partners: aangesloten verenigingen.

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: doorgerold.

Timing: afhankelijk van agendering in Vlaams parlement.

4.4.6.4 Strategische havenplannen en afbakeningsplannen voor havens moeten ruimte geven aan leefbare woonkernen, milieudruk beperken en natuurbehoud centraal stellen

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: duurzame ontwikkeling van havens.

Operationele ambitie: havenontwikkeling die rekening houdt met leefbare woonkernen, beperking milieudruk en natuurbehoud.

Omschrijving activiteit: Alle Vlaamse havens moeten over een "strategisch plan" voor hun haven beschikken, waarin naast krachtlijnen voor de toekomstige havenontwikkeling tevens een actieplan voor de korte termijn wordt opgenomen. Uitgangspunten daarbij voor BBL zijn de maximale bescherming van woonzones, het behouden en versterken van de ecologische infrastructuur en het nastreven van een zuinig ruimtegebruik bij verdere economische ontwikkeling. De milieubeweging wordt via diverse kanalen betrokken bij de opmaak van deze strategische plannen en brengt ook een apart advies uit via de Minaraad. BBL tracht via deelname aan deze processen onder meer te bekomen dat woonkernen in havens maximaal worden beschermd, dat natuurwaarden worden behouden en versterkt en dat zuinig ruimtegebruik wordt nagestreefd bij de verdere economische ontwikkeling van de betrokken haven. Dit laatste is mogelijk door de (zeer grote) aanwezige interne reserves te benutten in plaats van nieuwe open ruimte aan te snijden. Op die manier kunnen waardevolle natuurgebieden behouden blijven en kunnen de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden worden gevrijwaard. Verder vraagt BBL dat in de strategische plannen een actieprogramma uitgewerkt wordt om de doelstellingen van het Kyoto-verdrag (terugdringen uitstoot broeikasgassen) en de Europese NEC-richtlijn (terugdringen van de uitstoot van verzurende en ozonvormende stoffen) te realiseren. Eens een strategisch plan is goedgekeurd (na een MER-procedure) wordt het havengebied afgebakend in een RUP. **Verantwoordelijke intern:** Erik Grietens

Type activiteit: beleidsadvisering.

Type financiering: eigen middelen.

Partners: Natuurpunt, aangesloten verenigingen in betrokken havengebied.

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: doorgerold van 2007.

Timing: doorlopend.

4.4.7. Milieu & Gezondheid

Milieuverontreiniging en milieuhinder hebben een belangrijke impact op onze gezondheid. Ziektes verbonden aan sommige vormen van luchtverontreiniging behoren in industrielanden tot de top-tien van doodsoorzaken. De maatschappelijke kost verbonden aan milieuverontreiniging is enorm hoog. Dat werd nog eens onder de aandacht gebracht door een studie van de Wereldgezondheidsorganisatie die voor Frankrijk, Zwitserland en Oostenrijk berekende dat luchtverontreiniging verantwoordelijk was voor 6% van de totale sterfte. De helft daarvan werd op conto van het wegvervoer geschreven, wat maakt dat er meer mensen sterven ten gevolge van luchtverontreiniging veroorzaakt door het verkeer, dan in verkeersongevallen. Voor de drie bestudeerde landen werd wegverkeer verantwoordelijk geacht voor jaarlijks 25.000 bijkomende gevallen van chronische bronchitis bij volwassenen, 290.000 episodes van bronchitis bij kinderen en 500 000 astma aanvallen. De gezondheidskosten die voor deze drie landen voortvloeiden uit de luchtverontreiniging werden geraamd op 1,7% van het BNP.

Fijn stof en ozon op leefniveau (in aanwezigheid gevormd door inwerking van zonlicht op stikstofoxiden en vluchtige organische stoffen) zijn belangrijke bronnen van allerlei aandoeningen aan de luchtwegen. Polluenten zoals stikstofoxiden, formaldehyde en isocyanaten werken rechtstreeks in op de luchtwegen of bevorderen de sensibilisatie of overgevoeligheid voor allergenen die onder meer kunnen leiden tot het ontstaan van astma. De aanwezigheid van kankerverwekkende stoffen in het milieu zorgt er mee voor dat het cumulatief risico op kanker in Vlaanderen ontzettend hoog ligt. Tot deze kankerverwekkende stoffen behoren onder meer asbestvezels, sommige bestrijdingsmiddelen, en producten van onvolledige verbranding zoals polyaromatische koolwaterstoffen en dioxines (die nu wel minder worden uitgestoten maar nog lang in het milieu aanwezig zullen blijven). Hormoonverstorende stoffen – waaronder veel gechlorideerde en gebromeerde organische verbindingen – ontregelen onze hormoonhuishouding, met negatieve effecten op onze vruchtbaarheid, afweersysteem en ontwikkeling... Verontrustend is dat de risico's voor mens en milieu van de tienduizenden chemische stoffen die op onze markt aanwe-

zig zijn, grotendeels onbekend zijn terwijl er maar meer stoffen bij komen. Heel veel van die stoffen zijn ook aanwezig in op het eerste zich onschuldig lijkende producten, zoals bv. televisies, tapijten, enz...

In Vlaanderen met zijn grote bevolkingsdichtheid, groot ecologisch passief, intensieve landbouw, dicht wegennet en hoge concentratie aan energie-intensieve industrie, zullen de gezondheidseffecten veroorzaakt door milieuverontreiniging vermoedelijk nog veel aanzienlijker zijn dan in andere industrielanden. BBL vindt dat iedereen recht heeft op een schoon leefmilieu. Tegen 2030 willen wij dat zelfs de meest kwetsbare bevolkingsgroepen (ouderen, kinderen,...) geen gezondheidseffecten meer ondervinden door milieuvervuiling. Tegen 2010 wil BBL de "doelafstand" met 2/3 verkleind zien. Dat vereist onder meer een correcte omzetting en toepassing van Europese dochterrichtlijnen op de kaderrichtlijn luchtkwaliteit en van de richtlijn met nationale uitstootplafonds voor ozonvormende en verzurende stoffen. BBL zal erover waken dat het nationaal emissie-reductieprogramma dat op basis van deze richtlijn moet worden opgemaakt voldoende oplevert. Verder zal BBL pleiten voor ambitieuze veel verdergaande emissiereducties in de periode na 2010. BBL vraagt ook samen met de Europese milieuorganisaties naar een degelijke nieuwe strategie voor de aanpak van chemische stoffen, met ondermeer aandacht voor de toepassing van het substitutiebeginsel en het uitfaseren van de meest schadelijke stoffen binnen één generatie.

4.4.7.1. Beleidsvoorstellen uitwerken voor een gedegen Europees kader ozon en fijn stof

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: een effectief beleid voor het terugdringen van de uitstoot van ozonvormende emissies en fijn stof.

Operationele ambitie: beleidsbeïnvloeding in aanloop naar de herziening van de NEC-richtlijn, en de nieuwe luchtrichtlijn.

Omschrijving activiteit: In het kader van de Europese richtlijn met nationale uitstootplafonds voor verzurende en ozonvormende stoffen, heeft ook ons land een uitstootplafond gekregen voor onder meer stikstofoxiden en vluchtige organische stoffen. Bedoeling van de richtlijn is om tegen 2010 overal in Europa de ozonoverdosis voor de bevolking met 2/3de te verminderen. Tegen uiterlijk oktober 2002 diende elke lidstaat een nationaal emissiereductieprogramma aan de Europese Commissie over te maken, waarin wordt aangegeven hoe de uitstoot tot onder de plafonds zou worden teruggedrongen. Het heeft tot begin 2004 geduurd voor het Vlaams reductieplan klaar was. Dit moet nu nog verder vertaald worden in concrete plannen per sector. BBL zal er de volgende jaren over waken dat het reductieplan op een effectieve manier wordt omgezet en uitgevoerd. Gezien via de aanscherping van de vergunningsvoorwaarden de opgelegde reducties amper kunnen gehaald worden (zeker voor NO_x), zullen ook economische instrumenten zoals emissieheffingen of verhandelbare emissierechten moeten worden ingezet. In 2005 startte op Europees vlak ook het overleg rond scherpere emissiereducties en de opname van nog bijkomende polluenten voor de periode na 2010. Tegelijk wordt een nieuwe luchtrichtlijn van kracht, en onderhandelt men over nieuwe emissienormen voor voertuigen. Ook daar zal BBL zich voor inzetten.

Verantwoordelijke intern: Bram Claey's.

Type activiteit: beleidsbeïnvloeding, publieksactie, juridische actie.

Type financiering: eigen middelen.

Partners: aangesloten verenigingen.

Nieuw / doorgerold / doorgerold maar gewijzigd: doorgerold.

Timing: doorlopend.

5. EXTERNE VERTEGENWOORDIGING VAN BBL

5.1 BBL ALS GESPREKSPARTNER IN ADVIES- EN OVERLEGORGANEN

BBL is vertegenwoordigd in tal van adviesorganen: de Federale Raad Duurzame Ontwikkeling, de raad van advies bij de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit- en Gasmarkt (CREG), het Belgisch Ecolabelcomité, de Commissie milieuetikettering en milieureclame, het Belgisch Instituut voor Normalisatie (BIN), het Raadgevend Comité van het Federale Voedselagentschap, de Milieu- en Natuurraad Vlaanderen (Minaraad), de Stuurgroep Mestproblematiek, de Vlacoro, de provinciale commissies voor advies inzake ruimtelijke ordening, en andere diverse klankbord- en opvolgingscommissies,... De laatste jaren werd BBL ook op federaal vlak in heel wat nieuwe advies- of overlegorganen vertegenwoordigd. Dit is een gevolg van enerzijds de meer structurele onderbouwing van het federaal beleid inzake duurzame ontwikkeling, voedselveiligheid, energie en producten, en anderzijds van de verhoogde activiteit van BBL rond federale beleidsthema's. Ook wordt BBL meer en meer betrokken in de aansturing of begeleiding van de opmaak van Strategische plannen voor gebiedsgericht beleid. Zo wordt BBL betrokken in de opmaak van Strategische plannen voor de ontwikkeling van zeehavengebieden en de ontwikkelingschets die in opmaak is rond het Schelde-estuarium.

BBL heeft alvast ambitie om te (blijven) participeren in de strategische adviesraden voor de beleidsdomeinen leefmilieu (Minaraad), ruimtelijke ordening (SARO/Vlacoro) en mobiliteit (MORA).

VLAANDEREN

5.1.1 Minaraad – Strategische adviesraad

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: maatschappelijke rol en impact van de Minaraad versterken.

Operationele ambitie: 'nieuwe' Minaraad operationaliseren en de samenwerking met SERV versterken

Omschrijving activiteit: De raad verzorgt het vast overleg tussen de natuur- en milieuverenigingen en andere maatschappelijke actoren. Dit overleg leidt tot adviezen, oriëntatienota's of studies. Door een advies vast te stellen geeft de Minaraad onderbouwde aanbevelingen die gericht zijn aan de Vlaamse regering, aan individuele Vlaamse ministers of aan het Vlaams parlement. Deze adviezen kunnen over alles gaan wat (on)rechtstreeks betrekking heeft op het leefmilieu of op het natuurbehoud. De Vlaamse regering is verplicht het advies van de raad in te winnen over alle voorontwerpen van decreet, over het begrotingsbeleid en over de krachtlijnen van het te voeren milieubeleid. Het Vlaams parlement keurde in 2004 het nieuwe decreet op de Minaraad goed. Hierdoor wordt de raad hervormd tot de strategische adviesraad voor het beleidsdomein leefmilieu op basis van de principes uit het kaderdecreet "strategische adviesraden". De Minaraad, die nog steeds functioneert onder het oude decreet van 1991 heeft zich vanaf 2005 aan het nieuwe decreet aangepast door 2 afgevaardigden, aangeduid door de SERV (één van werkgeverszijde, één van werknemerszijde) en een vertegenwoordiger van de gebruikers van het buitengebied in het bureau op te nemen. Dit heeft geleid tot een meer intensieve samenwerking tussen Minaraad en SERV in de loop van de voorbije periode. Op 1 januari 2008 zou de 'nieuwe raad' ook formeel worden geïnstalleerd.

Bijkomende informatie : www.minaraad.be.

Verantwoordelijke intern: Jan Turf – beleidscoördinator.

Type activiteit: beleidsadvisering, overleg met andere maatschappelijke actoren.

Type financiering: subsidies houdende de erkenning en subsidiëring van natuur- en milieuverenigingen.

Partners: Natuurpunt Vlaanderen (plenair), diverse aangesloten verenigingen (werkgroepen).

Nieuw / doorgerold / doorgerold maar gewijzigd: doorgerold.

Timing: 2008-2009

5.1.2 Strategische adviesraad Ruimtelijke Ordening - Onroerend Erfgoed (met onder haar vleugels de Vlaamse Commissie Ruimtelijke Ordening) (NIEUW)

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: correcte uitvoering RSV.

Operationele ambitie: bijsturing ruimtelijke uitvoeringsplannen.

Omschrijving activiteit: Bij decreet van 10 maart 2006 werd voorzien in een strategische adviesraad. Ruimtelijke Ordening - Onroerend Erfgoed, afgekort "SARO". De SARO wordt wellicht operationeel in 2007. De milieuverenigingen vertegenwoordigd in de Minaraad kunnen rekenen op één effectief lid en één plaatsvervanger in deze nieuwe Raad. De SARO heeft onder meer als opdracht uit eigen beweging of op verzoek advies uitbrengen over de hoofdlijnen van het beleid inzake ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed; bij te dragen tot het vormen van een beleidsvisie over de ruimtelijke ordening en de zorg voor het onroerend erfgoed; de maatschappelijke ontwikkelingen op het vlak van de ruimtelijke ordening en de zorg voor het onroerend erfgoed volgen en interpreteren; advies uit te brengen over voorontwerpen van decreet met betrekking tot ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed; uit eigen beweging of op verzoek advies uitbrengen over ontwerpen van besluit van de Vlaamse Regering met betrekking tot ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed, met uitzondering van de ontwerpen van besluit inzake de individuele beschermingsdossiers met betrekking tot onroerend erfgoed.

De huidige Vlaamse Commissie voor Ruimtelijke Ordening (VLACORO) wordt omgevormd tot een technische en ambtelijke adviescommissie, welke zich moet uitspreken over bezwaarschriften die werden ingediend tijdens een openbaar onderzoek. Voor gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen worden de vertegenwoordigers van maatschappelijke groepen uit de SARO toegevoegd aan Vlacoro, zodat voor Vlaamse RUP's ook een input vanuit het middenveld in de adviezen mogelijk blijft. De VLACORO was tot op heden het enige adviesorgaan waarin BBL inzake materies rond ruimtelijke ordening zijn zeg kon doen.

Bijkomende informatie : www.vlacoro.be.

Verantwoordelijke intern: Erik Grietens.

Type activiteit: beleidsadvisering.

Type financiering: eigen middelen.

Partners: Natuurpunt, ACW, VRP, ...

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: doorgerold van 2007.

Timing: doorlopend.

5.1.3 Mobiliteitsraad Vlaanderen – strategische adviesraad (NIEUW)

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: adviseren aan de Vlaamse overheid inzake mobiliteit.

Operationele ambitie: vanuit de milieubeweging participeren aan deze nieuwe Vlaamse adviesraad.

Omschrijving activiteit: De oprichting van de MORA heeft heel wat voeten in de aarde gehad. In juni '06 heeft het Vlaams Parlement uiteindelijk het oprichtingsdecreet van de Mobiliteitsraad van Vlaanderen (MORA) aangenomen en keurde de Vlaamse Regering het uitvoeringsbesluit goed dat dit decreet in werking doet treden. Deze strategische adviesraad 'Mobiliteitsraad van Vlaanderen', afgekort MORA, is opgericht binnen de schoot van de SERV. De MORA kan op verzoek of uit eigen beweging advies uitbrengen over het Vlaamse mobiliteitsbeleid in al zijn aspecten. Daarnaast brengt de MORA vijfjaarlijks een mobiliteitsrapport uit met een analyse van de mobiliteitsproblematiek op middellange en lange termijn. De MORA wordt ook specifiek belast met de evaluatie van het decreet betreffende de mobiliteitsconvenants en zij formuleert de nodige aanbevelingen voor de integratie van het lokaal mobiliteitsbeleid in het Vlaamse mobiliteitsbeleid. De milieuverenigingen zetelend in de Minaraad krijgen 2 leden en 2 plaatsvervangers toegewezen binnen de MORA, na voordracht van het dubbel aantal kandidaten voor deze mandaten. De MORA werd eind 2007 operationeel..

Bijkomende informatie : http://www.serv.be/dispatcher.aspx?page_ID=13-00-00-000 .

Verantwoordelijke intern: Bram Claeyns, Erik Grietens

Type activiteit: beleidsadvisering, overleg met andere maatschappelijke actoren.

Type financiering: eigen middelen.

Partners: diverse mobiliteitsverenigingen.

Nieuw / doorgerold / doorgerold maar gewijzigd: nieuw.

Timing: 2008-2009.

5.1.4 Vlaamse adviesraad bestuurszaken – strategische adviesraad (NIEUW)

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: adviseren aan de Vlaamse overheid inzake bestuurszaken.

Operationele ambitie: vanuit de milieubeweging participeren aan deze nieuwe Vlaamse adviesraad.

Omschrijving activiteit: De Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken (afgekort als VLABEST) is de strategische adviesraad voor het beleidsdomein Bestuurszaken. De Raad adviseert over het Vlaamse beleid inzake personeels- en organisatieontwikkeling, ICT, e-government, wetsmatiging, facilitaire dienstverlening en vastgoedbeheer, binnenlandse aangelegenheden, stedenbeleid en inburgeringsbeleid. De Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken bestaat uit 14 leden, door de Vlaamse Regering benoemd voor een termijn van 4 jaar (verlengbaar). Hiervan zijn er vier vertegenwoordigers van de lokale en provinciale besturen en tien onafhankelijke deskundigen. De vertegenwoordigers van de lokale en provinciale besturen worden voorgedragen door de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) en de Vereniging van de Vlaamse Provincies (VVP). De onafhankelijke deskundige leden worden aangeduid na een openbare oproep tot kandidaatstelling. De voorzitter en de ondervoorzitter worden door de strategische adviesraad zelf aangeduid. De leden van de Raad werden benoemd bij besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 2007. Opmerkelijk is dat slechts 1 lid van de raad – Danny Jacobs/ BBL – als expert werd benoemd vanuit het middenveld

Bijkomende informatie : <http://www2.vlaanderen.be/ned/sites/vlabest/overderaad/index.html>.

Verantwoordelijke intern: Danny Jacobs

Type activiteit: beleidsadvisering, overleg met andere maatschappelijke actoren.

Type financiering: eigen middelen.

Partners: diverse mobiliteitsverenigingen.

Nieuw / doorgerold / doorgerold maar gewijzigd: nieuw.

Timing: 2008-2009.

5.1.5 Technische werkgroep Nutriënten

Strategische doelstelling: het behoud van een overlegplatform tussen landbouw, milieu en wetenschap aangaande de mestproblematiek.

Operationele ambitie: implementatie en impact van het nieuwe mestbeleid op de voet volgen

Omschrijving activiteit: In het nieuwe Mestdecreet, in voege sinds 1.1.2007, werd de vroeger stuurgroep mest vervangen door een Technische Werkgroep Nutriënten. De samenstelling is dezelfde, de bevoegdheden zijn onduidelijk. In de TWN zitten, naast de milieubeweging, de landbouworganisaties, sociaal-economische partners, wetenschappers en administraties. BBL is vragende partij voor het behoud van de maatschappelijke relevante rol van werkgroep.

Bijkomende informatie is raadpleegbaar op www.vlm.be/mestbank.

Verantwoordelijken intern: Julie Vinson en Jan Turf.

Type activiteit: beleidsadvisering.

Type financiering: subsidies houdende erkenning en subsidiëring natuur- en milieuverenigingen.

Partners: Natuurpunt Vlaanderen.

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: doorgerold.

Timing: permanent.

5.1.6 Overleg Adviserende Partijen (Ontwikkelingsschets 2010)

Strategische doelstelling: uitvoering Lange termijn visie Schelde estuarium

Operationele ambitie: volledige en kwalitatieve invulling van de OS 2010, inclusief het Meest Wenselijk Alternatief voor het SIGMA plan

Omschrijving activiteit: De “Ontwikkelingsschets 2010 Schelde-estuarium” (OS 2010) is goedgekeurd door de Vlaamse en Nederlandse regering. In dit kader passen een verdere uitdieping van de Westerschelde, alsook natuurinrichtingsmaatregelen om het “estuariene” karakter van het estuarium te herstellen – veelal gepaard gaande met veiligheidsprojecten en passend binnen het geactualiseerde SIGMA plan). In 2007 – 2008 moet de uitvoering van de acties uit de OS 2010 volop beginnen. Zaak zal zijn om

nauwgezet de uitvoering van de natuur- en veiligheidsprojecten en het gelijktijdigheidbeginsel te bewaken.

Bijkomende informatie is raadpleegbaar op www.ontwikkelingsschets2010.nl

Verantwoordelijken intern: Wim Van Gils

Type activiteit: beleidsadviering, overleg met andere maatschappelijke actoren.

Type financiering: eigen middelen.

Partners: natuarpunt, Nederlandse natuur- en milieuverenigingen

Nieuw / doorgerold / doorgerold maar gewijzigd: doorgerold, maar gewijzigd

Timing: 2008-2009.

5.1.7 Stakeholders AdviesForum (SAF) Kanaal Gent – Terneuzen (NIEUW)

Strategische doelstelling: duurzame ontwikkeling kanaalzone

Operationele ambitie: degelijke richtlijnen afspreken voor kosten baten analyse, MER,...

Omschrijving activiteit: Eind 2006 vond de plechtige installatievergadering plaats van het Stakeholders Advies Forum (SAF) inzake de nautische toegankelijkheid van het kanaal Gent-Terneuzen. In dit Vlaams-Nederlandse stakeholderoverleg zijn de voornaamste belangengroepen uit de regio vertegenwoordigd en wordt een gezamenlijke visie uitgewerkt over de gewenste bevaarbaarheid van het kanaal. Onderwerpen die hoog op de agenda staan zijn o.m. een nieuwe zeesluis in Terneuzen en de eventuele verdieping en verbreding van het kanaal. Het overlegmodel is vergelijkbaar met dat voor de Scheldeverdieping (Proses) en wordt voorgezeten door Miet Smet en G. Braks. Het secretariaat wordt verzorgd door de Benelux.

In de loop van 2008 begeleidt het SAF de opmaak van een maatschappelijke kostenbaten analyse, een t vestigingsplaatsonderzoek en een MER. Deze documenten zullen dienen ter onderbouwing van de uiteindelijke beleidsbeslissingen inzake de maritieme toegankelijkheid van de Gentse haven.

Verantwoordelijke intern: Erik Grietens

Type activiteit: beleidsadviering

Type financiering: eigen middelen

Partners: Zeeuwse Milieufederatie

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: nieuw

Timing: doorlopend

5.1.8 Rijn Schelde Delta (RSD)

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: duurzame ontwikkeling van de Delta van de rivieren Rijn, Maas en Schelde aan de Noordzee.

Operationele ambitie: organisatie Deltadag en publicatie Delta-atlas

Omschrijving activiteit: De Rijn-Schelde-Delta is een samenwerkingsverband van publieke (politici, ambtenaren,...) en private (bedrijfsleven, maatschappelijke groepen,...) actoren ter stimulering van een optimale balans voor woon-, werk- en leefmilieu in de Delta. De Rijn Schelde Delta samenwerking is vooral een netwerk van contacten en een platform voor grensoverschrijdende projecten. De samenwerking richt zich primair op de economische en de ecologische ontwikkeling van de Delta. Een praktische, projectmatige samenwerking staat voorop. Concreet betekent dit:

- De presentatie van studieprojecten in ateliers, workshops met als resultaat een artikel of een nota;
- De uitvoering van realiseringprojecten gericht op het vernieuwen van inzichten en beleidsuitvoering.

In 2008 vindt een nieuwe Deltadag plaats, die in het teken stond van de ontwikkeling van het landschap in de Delta. Zie www.rsdelta.eu

Verantwoordelijke intern: Hans Bruyninckx (vertegenwoordiger Stuurgroep) Erik Grietens (begeleidingsgroep en werkgroepen)

Type activiteit: overleg, beleidswerking

Type financiering: reguliere middelen

Partners: Natuarpunt, ZMF,...

Nieuw / doorgerold / doorgerold maar gewijzigd: doorgerold van 2007

Timing: doorlopend

5.1.9 SIGMA-plan: klankbordgroep en werkgroepen

Strategische doelstelling: zie OAP

Operationele ambitie: uitvoering van het Meest Wenselijk Alternatief.

Omschrijving activiteit: via opvolging van de klankbordgroep en input in de verschillende werkgroepen bijdragen aan de tijdige en volledige realisatie van het MWA, zoals vastgelegd door de Vlaamse regering. In de voorliggende fase houdt dit vooral in het pro-actief mee zoeken naar mogelijkheden om (lokale) problemen op te lossen.

Bijkomende informatie is raadpleegbaar op www.sigmaplan.be

Verantwoordelijken intern: Wim Van Gils

Type activiteit: beleidsadviesing, overleg met andere maatschappelijke actoren.

Type financiering: eigen middelen.

Partners: Natuurpunt.,

Nieuw / doorgerold / doorgerold maar gewijzigd: doorgerold.

Timing: 2008-2009.

5.1.10 Seine-Schelde-West: klankbordgroep en werkgroepen (NIEUW)

Strategische doelstelling: onderzoek naar haalbaarheid en wenselijkheid van het project

Operationele ambitie: een haalbaarheidsonderzoek naar Seine-Schelde-West dat voldoet aan de kwalitatieve en inhoudelijke randvoorwaarden vastgelegd in het gezamenlijk standpunt van de natuur- en milieuverenigingen.

Omschrijving activiteit: Deelname aan de klankbordgroep en alle werkgroepen inzake Seine-Schelde-West, inbreng van knelpunten, oplossingsrichtingen en lokale bezorgdheden.

Bijkomende informatie is raadpleegbaar op www.ersv.be/nl/2039

Verantwoordelijken intern: Wim Van Gils

Type activiteit: beleidsadviesing, overleg met andere maatschappelijke actoren.

Type financiering: eigen middelen.

Partners: Natuurpunt, West-Vlaamse Milieufederatie

Nieuw / doorgerold / doorgerold maar gewijzigd: nieuw.

Timing: 2008-2009.

5.1.11 Tessenderlo Chemie opvolgingscommissie

Strategische doelstelling: BBL blijft bedrijven aansporen hun (productie)processen te verbeteren

Operationele ambitie: Uitvoering bewaken van de vergunning(svoorwaarden) waarin deze commissie verankerd zit.

Omschrijving activiteit: Opvolgen van de voortgang die het bedrijf boekt bij het zoeken naar een oplossing voor het lozen van het afvalwater waarbij aan de waterkwaliteitsdoelstellingen in de ontvangende waterlopen wordt voldaan.

Verantwoordelijken intern: Wim Van Gils

Type activiteit: beleidsadviesing, overleg met andere maatschappelijke actoren.

Type financiering: eigen middelen.

Partners: Natuurpunt, Limburgse MilieuKoepel,

Nieuw / doorgerold / doorgerold maar gewijzigd: doorgerold

Timing: 2008-2009.

5.1.12 Structuren binnen het integraal waterbeleid

De **strategische doelstelling** voor al deze structuren is dezelfde: ijveren voor een kwalitatieve en tijdige implementatie van de kaderrichtlijn water in Vlaanderen

5.1.12.1 Internationale Schelde Commissie en Internationale Maas Commissie

Operationele ambitie: meer ambitie en internationale afstemming in de stroomgebiedsbeheerplannen

Omschrijving activiteit: BBL zetelt als waarnemer binnen de Internationale Schelde Commissie en de Internationale Maas Commissie en volgt zo de evoluties op stroomgebiedniveau. Binnen de ISC wordt

actieve inbreng gegeven via de werkgroep PA06 – economische instrumenten (ism ZMF). Inbreng naar de IMC focuste zich in 2006 op het waarschuwingssysteem (ism IEW, stichting Reinwater en RIWA Maas) – met succes overigens. Bijkomende informatie is raadpleegbaar op www.cipm-icbm.be (Maas) en www.isc-cie.com (Schelde)

Verantwoordelijken intern: Wim Van Gils

Type activiteit: beleidsadvisering, overleg met andere maatschappelijke actoren.

Type financiering: eigen middelen.

Partners: Natuurpunt,

Nieuw / doorgerold / doorgerold maar gewijzigd: doorgerold.

Timing: 2008-2009.

5.1.12.2 CIW – werkgroep rationeel watergebruik

Operationele ambitie: een strategisch plan watervoorziening dat invulling geeft aan de doelstellingen van het decreet integraal waterbeleid en de kaderrichtlijn water

Omschrijving activiteit: BBL neemt deel aan de besprekingen binnen deze werkgroep van het CIW (overigens de enige WG van het CIW waar stakeholders in vertegenwoordigd zijn). Door het ontbreken van de noodzakelijke cijfers is het echter erg moeilijk werken – de oorzaak hiervoor ligt bij de achterstand van de administratie en de duidelijke weerstand bij de drinkwatermaatschappijen om op te leveren.

Bijkomende informatie is raadpleegbaar op www.ciwvlaanderen.be

Verantwoordelijken intern: Wim Van Gils

Type activiteit: beleidsadvisering, overleg met andere maatschappelijke actoren.

Type financiering: eigen middelen.

Partners: -

Nieuw / doorgerold / doorgerold maar gewijzigd: doorgerold

Timing: 2008 (tenzij werkzaamheden werkgroep zouden zijn afgelopen einde 2007)

5.1.12.3 Bekkenraden

Operationele ambitie: In 2006 - 2007 willen we ambitieuze doch realistische bekken- en deelbekkenplannen. De afstemming tussen waterketen en watersysteem is daarbij een aandachtspunt.

Omschrijving activiteit: Voor bekken en deelbekkenwerking wil BBL in eerste instantie netwerking en ondersteuning bieden aan de lokale/ regionale verenigingen. Het regionaal beraad krijgt een belangrijke rol in de netwerking. De communicatie- instrumenten ontwikkeld binnen het Waterfront vormen belangrijke hulpbronnen. BBL coördineerde ism Natuurpunt de invulling van de vertegenwoordiging van de sector natuur en milieu in de bekkenraden en zorgt, via vergaderingen en documenten, voor ondersteuning van deze vertegenwoordigers. Het regionaal beraad en de website worden gebruikt voor ondersteuning en netwerking over regionale aspecten van het integraal waterbeleid.

Bijkomende informatie is raadpleegbaar op <http://bblv.be/theme.php/12/dl/214>

Verantwoordelijken intern: Wim Van Gils

Type activiteit: beleidsadvisering, overleg met andere maatschappelijke actoren.

Type financiering: eigen middelen.

Partners: Natuurpunt, regionale verenigingen

Nieuw / doorgerold / doorgerold maar gewijzigd: doorgerold

Timing: 2008-2009.

5.1.13 Vlaamse Luchthavencommissie (VLC)

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: duurzaam luchthavenbeleid

Operationele ambitie: bijsturing plannen START

Omschrijving activiteit: de Vlaamse Luchthavencommissie (VLC) is het officiële adviesorgaan dat de Vlaamse regering moet adviseren over alle aangelegenheden inzake luchtvaart en luchthavenbeleid. De VLC werd eind 2005 opgericht in de schoot van de SERV. Er nemen vertegenwoordigers deel van de luchthavenuitbaters, werkgevers, vakbonden, milieuverenigingen, administraties,... BBL en Natuurpunt hebben elk één stemgerechtigde vertegenwoordiger en één plaatsvervanger in deze adviescommissie.

In 2008 zal de werking van de VLC vooral in het teken van START, het strategisch actieplan voor reconversie en tewerkstelling van de luchthaven van Zaventem. Dit plan bevat een lange termijnvisie voor de ontwikkeling van de luchthaven tot 2025. Daarnaast zal ook ingegaan worden op de klimaatproblematiek van de luchtvaartsector.

Bijkomende informatie is raadpleegbaar op www.serv.be/vlc

Verantwoordelijke intern: Erik Grietens

Type activiteit: beleidsadviesing

Type financiering: eigen middelen

Partners: luchthavencomités, Natuurpunt

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: nieuw

Timing: doorlopend

FEDERAAL

5.1.14 Federale Raad Duurzame Ontwikkeling

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: het concept 'duurzame ontwikkeling' verder laten doordringen binnen diverse maatschappelijke geledingen en binnen het (federale) beleid.

Operationele ambitie: de dialoog tussen de diverse samenstellende delen van de FRDO versterken

Omschrijving activiteit: BBL is in de FRDO vertegenwoordigd als één van de zes stemgerechtigde milieuverenigingen. De FRDO werd op 5 mei 1997 bij wet opgericht als opvolger van de Nationale Raad voor Duurzame Ontwikkeling. De raad adviseert de federale overheid over alle maatregelen die betrekking hebben op het beleid inzake duurzame ontwikkeling. Speciale aandacht gaat naar de uitvoering in België van internationale verbintenissen (zoals Agenda 21, Klimaatverdrag, Biodiversiteitsverdrag). BBL neemt actief deel aan verschillende werkgroepen, zoals de werkgroepen rond duurzaamheidsstrategieën, internationale betrekkingen, productbeleid en energie en klimaat, en zetelt in de algemene vergadering van de FRDO. De Raad functioneert als discussieforum over duurzame ontwikkeling en heeft eveneens tot doel publieke en private organisaties, alsook de burgers zelf te sensibiliseren.

In 2006 werd de Federale Raad hersamengesteld. BBL is rechtstreeks in het bureau vertegenwoordigd. BBL participeert daarnaast actief aan de Algemene vergadering en neemt ook actief deel aan de werkzaamheden van de werkgroepen met bijzondere aandacht voor duurzaamheidsstrategieën, productbeleid en klimaat/energie.

Bijkomende informatie is raadpleegbaar op www.frdo.be/nl/

Verantwoordelijke intern: Jan Turf (lid algemene vergadering, lid bureau en coördinatie milieubeweging)

Type activiteit: overlegforum, beleidsadviesing.

Type financiering: zitpenningen.

Partners: Greenpeace, Natagora (Birdlife), WWF, IEW, IEB, VODO, Broederlijk Delen, 11.11.11., e.a.

Nieuw / doorgerold / doorgerold maar gewijzigd: doorgerold.

Timing: permanent.

5.1.15 Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG)

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: betere omkadering van rationeel energiegebruik en duurzame energieproductie.

Operationele ambitie: zorgen dat energiebesparing en hernieuwbare energie volwaardig worden meegenomen in adviezen van de CREG, kernenergie en fossiele brandstoffen afremmen.

Omschrijving activiteit: De CREG adviseert sinds 2000 de federale overheid over het tariefstelsel inzake energievoorziening. Sinds 2002 heeft de milieubeweging in de Algemene Raad van de CREG twee niet-stemgerechtigde vertegenwoordigers. Deze kunnen ook deelnemen aan de (talrijke) werkgroepen. De zitjes van de milieubeweging worden ingevuld door BBL en IEW. Voor 2008 zal de verdere vertaling van de vrijmaking van de elektriciteit- en gasmarkt in België (nu in Brussel en Wallonië) een van de belangrijkste aandachtspunten blijven. Ook de voorbereiding van de uitstap uit de kernenergie, door het plannen van de elektriciteitsproductie en het gasnetwerk zullen zeer belangrijk zijn. Voor de BBL staan hierbij het bevorderen van de keuze voor milieuvriendelijke energie door de particuliere en professionele consument, en de diversificatie van het productieapparaat centraal.

Bijkomende informatie is raadpleegbaar op www.creg.be

Verantwoordelijke intern: Bram Claeys.

Type activiteit: advisering en overleg.
Type financiering: eigen middelen en zitpenningen.
Partners: IEW, Greenpeace, ODE, Apere.
Nieuw / doorgerold / doorgerold maar gewijzigd: doorgerold.
Timing: doorlopend.

5.1.16 Technisch Comité voor de flexibele mechanismen

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: inzet flexibele mechanismen door België beperken tot duurzame projecten, en inzet interne maatregelen niet laten bedreigen.
Operationele ambitie: adviseren over offertevraag aankoop kredieten door de federale overheid.
Omschrijving activiteit: Op de ministerraad van 20 maart 2004 besliste de federale regering om het opstellen van criteria voor het inzetten van flexibele mechanismen door de federale overheid, te laten voorbereiden door een technisch comité. Dit comité adviseert de regering, en bestaat uit 4 vertegenwoordigers van de federale overheidsdiensten, en 4 vertegenwoordigers van de maatschappelijke groepen (werkgevers, werknemers, ontwikkelingsorganisaties en milieubeweging). De leden voor de milieubeweging (1 effectief en 1 plaatsvervangend) worden voorgedragen door BBL en IEW. De milieubeweging zal blijven pleiten om eerst en vooral het inzetten van flexibele mechanismen zo beperkt mogelijk te houden, in verhouding tot maatregelen in eigen land. Als België dan toch een beroep wil doen op projectmechanismen, dan moeten de criteria die het technisch comité zal voorstellen, garanderen dat de projecten wel degelijk duurzame ontwikkeling en technologieoverdracht bevorderen. In 2008 zal de werking vooral gericht zijn op het invullen van de resterende emissiereductie met aankopen uit fondsen en nieuwe projecten.
Verantwoordelijke intern: Bram Claeys.
Type activiteit: advisering en overleg.
Type financiering: subsidies leefmilieu of duurzame ontwikkeling federaal.
Partners: IEW, Greenpeace, WWF, Natuurpunt, VODO, KWIA, ODE, Apere, Klimaatnetwerk...
Nieuw / doorgerold / doorgerold maar gewijzigd: doorgerold
Timing: 2008

5.1.17 Belgische Comité voor het toekennen van het Europese Milieukeurmerk

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: het stimuleren van milieuvriendelijkere productie en consumptie via ecolabeling als beleidsinstrument.
Operationele ambitie: Via deelname aan het Ecolabelcomité, de inbreng van België in het Europese proces bij het tot stand brengen van een label voor diverse productgroepen beïnvloeden. Tevens waken over de kwaliteit bij toekenning van het label in Vlaanderen.
Omschrijving activiteit: In '92 verscheen de Europese Verordening inzake een communautair systeem voor de toekenning van milieukeuren. In '98 werd het Belgische Ecolabelcomité opgericht dat de federale overheid advies geeft over het in te nemen standpunt inzake o.m. criteria voor productgroepen. Producten moeten voldoen aan een reeks criteria vooraleer ze in aanmerking kunnen komen voor een label. Deze worden bepaald op basis van een levenscyclusanalyse en na overleg met maatschappelijke groepen. Het Belgische Ecolabelcomité staat ook in voor de toekenning en de controle van het ecolabel in België.
BBL kreeg een mandaat om als milieuzorgorganisatie deel te nemen aan de werkzaamheden van dit ecolabelcomité. Jaarlijks zijn er vier à vijf bijeenkomsten. De agenda wordt bepaald door de voorzitter. BBL krijgt op die manier alle informatie over de Europese werkzaamheden rond het ecolabel, en kan z'n knowhow inbrengen bij het bepalen van Belgische standpunten inzake dit label.
Bijkomende informatie is raadpleegbaar op www.health.fgov.be/Ecolabel/nl/2_4.html
Verantwoordelijke intern: Johan Vanerom.
Type activiteit: beleidsadvies.
Type financiering: federale subsidies leefmilieu.
Partners: IEW, Velt, OIVO.
Nieuw / doorgerold / doorgerold maar gewijzigd: doorgerold.
Timing: 2008-2009.

5.1.18 Raadgevend Comité van het Federale Voedselagentschap

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: waken over de milieuaspecten bij veilig voedsel

Operationele ambitie: oog houden op milieu-aspecten van voedselveiligheid

Omschrijving activiteit: de verschillende crisissen in de landbouw en de voedselsector hebben geleid tot de oprichting van het Federale Agentschap voor de Voedselveiligheid (FAVV). Het Raadgevend Comité van het FAVV is een comité van maatschappelijke actoren, in 2001 opgericht als forum inzake voedsel-aangelegenheden. De installatie van het Raadgevend Comité heeft als doel feedback te leveren op de werkzaamheden van dit Voedselagentschap. De milieubeweging heeft één zetel in de groep "consumenten".

Bijkomende informatie is raadpleegbaar op www.favv-afsc.fgov.be.

Verantwoordelijke intern: Julie Vinson (effectief lid), Jan Turf (als plaatsvervangend lid),

Type activiteit: advisering.

Type financiering: geen.

Partners:

Nieuw / doorgerold / doorgerold maar gewijzigd: doorgerold.

Timing: 2008-2009.

5.1.19 Stuurgroep pesticiden

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: volledige implementatie van het tweede pesticidenreductieprogramma en opmaak van een volgend programma tegen het einde van 2008 (zie ook thema "pesticiden" onder 4.4.2.2.1.)

Operationele ambitie: via deelname aan de stuurgroep krijgen we beter inzicht in de diverse standpunten en vooral de argumentatie van de verschillende stakeholders over de concrete deelaspecten van het reductieprogramma. Beleidsaanbevelingen kunnen op die manier beter onderbouwd worden zodat ze een breder draagvlak verkrijgen.

Omschrijving activiteit: Eind 2004 werd het eerste federale programma ter vermindering van gewasbeschermingsmiddelen goedgekeurd door de regering. Voor de gewasbeschermingsmiddelen wordt tegen 2010 een reductiedoelstelling van 25 % vooropgesteld ten opzichte van 2001. De risico's die gepaard gaan met de biociden en met gewasbeschermingsmiddelen buiten landbouwkundig gebruik, moeten met 50 % verminderd worden. Dit programma wordt de twee jaar geactualiseerd, de laatste keer in 2007. Voor de aansturing van het programma is een stuurgroep opgericht, die ongeveer maandelijks bijeenkomt. De stuurgroep is samengesteld uit vertegenwoordigers van de federale overheid, de gewesten, landbouwmiddelen, milieubeweging, consumentenbeweging, biosector, drinkwatersector en de producenten van pesticiden. Naast de opvolging van de invoering van het voorliggende programma is het ook de taak van de stuurgroep om aanbevelingen te formuleren ten aanzien van de Europese evoluties terzake (herziening richtlijn gewasbeschermingsmiddelen en de thematische strategie inzake pesticidenreductie) en ten aanzien van het programma dat eind 2008 moet worden vastgesteld. Verder zal BBL ijveren voor de opmaak van een nationaal pesticidenreductieprogramma door een betere samenwerking met het Vlaamse niveau te bewerkstelling, zonder afbreuk te doen aan de vorderingen op federaal niveau.

Verantwoordelijke intern: Johan Vanerom, Julie Vinson.

Type activiteit: beleidsadviesing.

Type financiering: federale subsidies leefmilieu.

Partners: IEW (plaatsvervangend lid), Bioforum.

Nieuw / doorgerold / doorgerold maar gewijzigd: doorgerold.

Timing: 2008-2009.

PROVINCIAAL

5.1.20 Provinciale en gemeentelijke commissies ruimtelijke ordening

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: duurzaam ruimtelijk beleid ondersteunen.

Operationele ambitie: bijsturing provinciale en gemeentelijke ruimtelijke plannen.

Omschrijving activiteit: In elke provincie is een provinciale commissie voor ruimtelijke ordening actief waarin vertegenwoordigers zetelen van BBL en Natuurpunt. Deze PROCORO moet onder meer advies geven over de provinciale ruimtelijke uitvoeringsplannen, moet de ingediende bezwaren naar aanleiding

van deze plannen behandelen en moet advies geven over de overeenstemming van gemeentelijke structuurplannen met het betrokken provinciaal structuurplan. In 2007 zullen de provincies in uitvoering van hun structuurplannen ruimtelijke uitvoeringsplannen opmaken voor de aanduiding van natuurverbodingsgebieden, de afbakening van kleinstedelijke gebieden, de aanduiding van bijkomende bedrijvzones,...

Afgevaardigden BBL zijn /

- Antwerpen: Jan van Velk (Verenigde Actiecomités Leefmilieu Kempen vzw);
- Limburg: Gust Feyen (Limburgse Milieukoepel vzw);
- Vlaams-Brabant: Jos Nijs (Sterrebeek 2000 vzw);
- Oost-Vlaanderen: Jenny De Laet (Actiegroep ter Beveiliging van het Leefmilieu op Linkeroever vzw);
- West-Vlaanderen: Eric Vandorpe (West-Vlaamse Milieufederatie vzw).

Daarnaast is in bijna elke gemeente ook een GECORO actief, welke een vergelijkbare werking heeft maar dan op gemeentelijk niveau. Ook hierin zetelen tal van afgevaardigden van aangesloten verenigingen/afdelingen van BBL/Natuurpunt. In samenwerking met Natuurpunt Vlaanderen wordt vanuit BBL op vraag vorming op maat aangeboden aan vertegenwoordigers in GECORO's en/of PROCORO's. Via het zelflerend netwerk van vertegenwoordigers in gemeentelijke commissies ruimtelijke ordening kunnen vertegenwoordigers in gecoro's onderling informatie uitwisselen, strategieën bespreken, goede praktijkvoorbeelden verspreiden, ...

Verantwoordelijk intern: Erik Grietens.

Type activiteit: beleidsadvisering.

Type financiering: eigen middelen.

Partners: Natuurpunt, regionale milieufederaties, regionale verenigingen

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: doorgerold van 2007.

Timing: doorlopend.

5.1.21 Overlegcommissies luchthavens Zaventem en Deurne

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: duurzaam luchthavenbeleid.

Operationele ambitie: beperken hinder luchthavens.

Omschrijving activiteit: Eind 2000 werden voor de luchthavens van Zaventem, Deurne en Oostende overlegcommissies opgericht waarin vertegenwoordigers zetelen van de betrokken luchthaven, de gemeentebesturen, de omwonenden en BBL. Beide commissies moeten klachten van omwonenden inventariseren, mogelijkheden ter oplossing voorstellen en omwonenden inlichten over de gevoerde en nog te voeren milieupolitiek van de luchthaven. De werking zal zich in 2008 voornamelijk richten op vliegprocedures, de werking van het geluidsmetnet, maatregelen tegen grondlawaai,...

Verantwoordelijk intern: Erik Grietens en Johan Niemegeers.

Type activiteit: beleidsadvisering.

Type financiering: eigen middelen.

Partners: Natuurpunt.

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: doorgerold van 2007.

Timing: doorlopend.

5.1.22 Stuurgroep Gentse Kanaalzone ("Subregionaal Overleg")

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: duurzaam havenbeleid

Operationele ambitie: voldoende aandacht voor milieu, natuur en leefbaarheid

Omschrijving activiteit: Het Subregionaal Overleg (SRO) Gentse Kanaalzone is een stuurgroep waarin vertegenwoordigers zetelen van de provincie, gemeentebesturen, het havenbestuur, administraties, bewonerscomités en milieuverenigingen. In 2007 zal de werking van het SRO zich voornamelijk toespitsen op de uitvoering van het ontwerp strategisch plan voor de Gentse Kanaalzone, met onder meer het opmaken van landinrichtingsplannen voor de zgn. koppelingsgebieden.

Aandachtspunten vanuit BBL zijn het prioritair gebruik van leegstaande bedrijfsterreinen in de kanaalzone (in plaats van de aansnijding van nieuwe maagdelijke terreinen), bescherming van natuurwaarden in de kanaalzone, verbetering van de leefbaarheid in de kanaaldorpen, de doorwerking van Europese milieurichtlijnen in de kanaalzone en de uitbouw van duurzame bedrijvzones.

Bijkomende informatie is raadpleegbaar op www.gentsekanaalzone.be/organisatie/stuurgroep.html

Verantwoordelijk intern: Erik Grietens.

Type activiteit: beleidsadviesing.
Type financiering: eigen middelen.
Partners: Natuurpunt.
Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: doorgerold
Timing: doorlopend.

5.1.23 Werkgroep Strategisch Plan voor de Linker- en Rechteroever Antwerpen

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: duurzame ontwikkeling haven Antwerpen.
Operationele ambitie: strategisch plan en Rup dat rekening houdt met inbreiding economie, leefbare woonkernen en behoud natuurwaarden.
Omschrijving activiteit: Deze stuurgroep moet instaan voor de opmaak van een "strategisch plan" voor de haven van Antwerpen, zowel voor Linkeroever als voor Rechteroever. Het Strategisch plan moet de krachtlijnen voor de toekomstige ontwikkeling van de haven vastleggen. Tevens moet een actieplan voor de korte termijn worden opgesteld. Er bestaat zowel een stuurgroep voor linkeroever als voor rechteroever, waaronder diverse werkgroepen (o.m. werkgroepen inzake economische positionering, milieukwaliteit, natuur, stedelijke leefbaarheid, mobiliteit,...).
De stuurgroepen zijn samengesteld uit vertegenwoordigers van het havenbestuur, vertegenwoordigers van gemeenten en provinciebesturen, ambtenaren van diverse overheidsadministraties, afgevaardigden van de milieubeweging, andere maatschappelijke geldingen,...

In 2007 werden zowel voor linkeroever als voor rechteroever inrichtingsvarianten onderzocht via een plan-MER, een kostenbaten analyse en een ruimtelijk veiligheidsrapport. Op basis van deze onderzoeken zal het Strategisch plan worden afgewerkt. Dit Strategisch Plan wordt tot slot vertaald in een ruimtelijk uitvoeringsplan voor de afbakening van het Zeehavengebied. Dit gebeurt in principe in 2008/2009. Hierbij zal de regering een keuze moeten maken tussen een verdere uitbreiding van de haven (met het Saeftinghedok) of een inbreidingsscenario. BBL pleit uiteraard voor inbreiding en verdichting van de bestaande haven.

Verantwoordelijke intern: Erik Grietens.
Type activiteit: beleidsadviesing.
Type financiering: eigen middelen.
Partners: Natuurpunt.
Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: doorgerold maar gewijzigd.
Timing: doorlopend.

5.2 BBL BINNEN DE BELGISCHE EN INTERNATIONALE MILIEUBEWEGING

Zowel omwille van de hogere kwaliteit van de BBL-werking als omwille van het steeds grotere belang van de Europese Unie worden de Vlaams gewestgebonden grenzen van de activiteiten steeds meer overschreden: er wordt intens samengewerkt op federaal en internationaal niveau. Belangrijkste gesprekspartners in deze zijn: de drie zusterfederaties Inter-Environnement Wallonie (IEW) en Inter-Environnement Bruxelles (IEB), Brusselse Raad voor het Leefmilieu (BRAL), het Europees Milieubureau (EEB) - met diverse interne werkgroepen en "task forces" bij de Europese Commissie, de Stichting Milieueducatie in Europa (FEEE), Friends of the Earth, Climate Network Europe, Transport and Environment, Greenpeace, WWF, Grenzeloze Schelde vzw en andere internationale organisaties.

BELGIË

5.2.1 Vier (gewestelijke) miliefederaties als coördinatieorgaan inzake federale en inter-gewestelijke milieudossiers en belendende beleidsdomeinen

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: structureel overleg tussen de vier gewestelijke miliefederaties (BBL, BRAL, IEW en IEB), uitgebreid met Greenpeace België, WWF België, Natuurpunt en Natagora. Doel is te komen tot onderlinge coördinatie inzake federale en inter-gewestelijke milieudossiers en belendende beleidsdomeinen.
Operationele ambitie: maandelijks overleggen over de diverse actuele thema's met het oog op onderlinge besluitvorming inzake standpunten, strategieën en producten (zoals b.v. persacties, lobbyinitiatieven, symposia,...).

Omschrijving activiteit: De vier milieufederaties (uitgebreid) hanteren een eigenlijk, gezamenlijk werkingsprogramma dat alle gezamenlijke federale en intergewestelijke beleidsmateries omvat. Binnen dit programma worden een aantal prioritaire aandachtsvelden afgebakend, gebaseerd op de respectievelijke werkingsprogramma's van de verschillende organisaties (met ondermeer aandacht voor pesticiden en schadelijke stoffen in het algemeen, luchtvaart, het Europese milieubeleid, energie en mobiliteit).

Verantwoordelijke intern: Jan Turf en Danny Jacobs (coördinatie), Julie Vinson en Bram Claeys (federale leefmilieudossiers).

Type activiteit: overleg en samenwerking.

Type financiering: eigen middelen.

Partners: IEW, Bral, IEB, Greenpeace België, WWF België, Natuurpunt, Natagora.

Nieuw / doorgerold / doorgerold maar gewijzigd: doorgerold.

Timing: permanent.

5.2.2 Klimaatnetwerk België ijvert voor een coherent klimaatbeleid op federaal en gewestelijk niveau.

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: coherent klimaatbeleid op federaal en gewestelijk niveau.

Operationele ambitie: coördinatie van de werking en de opvolging van het klimaatbeleid op de verschillende beleidsniveaus.

Omschrijving activiteit: Een van de belangrijke problemen voor het klimaatbeleid is de veelheid aan bevoegdheidsniveaus. CNBel werd opgezet om de verschillende beleidsniveaus op te volgen en de adviezen op mekaar af te stemmen. Vanaf 2005 is de Europese emissiehandel op gang. BBL zal er voor pleiten dat bij de uitwerking van criteria voor het inzetten van flexibele mechanismen in het klimaatbeleid (emissierechten gekocht van landen met "overschot" ten opzichte van hun uitstootplafond of emissiekredieten opgebouwd uit investeringen in industrielanden of ontwikkelingslanden), uitdrukkelijk afgezien wordt van de mogelijkheid tot de aankoop van emissierechten onder artikel 17 van het Protocol van Kyoto. Enkel projecten van gezamenlijke tenuitvoerlegging of schone ontwikkelingsmechanismen (investeringsprojecten in de industrie- en de ontwikkelingslanden met een positieve weerslag op de energiebalans) die geen nucleaire activiteiten, grote waterkrachtprojecten of 'koolstofopslagprojecten' behelzen, geen negatieve sociale en milieugevolgen hebben en zorgen voor een reële, meetbare, bijkomende en blijvende vermindering van de broeikasgasuitstoot mogen volgens BBL voor financiering in aanmerking komen. Via de emissiekredieten mag nooit meer dan de helft van de noodzakelijke emissiereducties worden gerealiseerd. Tenslotte zal BBL binnen CNBel input blijven geven voor de verdere uitwerking van het klimaatbeleid en toezien op de omzetting van Europese richtlijnen met betrekking tot het klimaat (energie efficiëntie van toestellen, voertuigen en in gebouwen, minimale aandelen van warmtekrachtkoppeling en hernieuwbare energie) in nationale en gewestelijke wetgeving.

Verantwoordelijke intern: Bram Claeys.

Type activiteit: beleidsopvolging en informatie van lidverenigingen en bevolking.

Type financiering: eigen middelen, subsidies leefmilieu of duurzame ontwikkeling federaal.

Partners: BBL, IEW, IEB, BRAL, Greenpeace, WWF, Natuurpunt, Climate Action Network Europe.

Nieuw / doorgerold / doorgerold maar gewijzigd: doorgerold.

Timing: doorlopend.

5.2.3 Klimaatcoalitie werkt aan maatschappelijk en politiek draagvlak voor structurele maatregelen gericht op 30% minder CO2 tegen 2020 en 80% tegen 2050

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: Het algemeen doel van de coalitie is het vergroten van het maatschappelijke en politieke draagvlak voor structurele maatregelen, zodat de reductiedoelstellingen van 30% tegen 2020 en 80% tegen 2050 gehaald worden.

Operationele ambitie: Om dit te verwezenlijken wil de Klimaatcoalitie: de kennis van de klimaatproblematiek bij de bevolking vergroten; de kennis over en het inzicht in de impact van het eigen gedrag (consumptie- en productiepatroon) vergroten; de bereidheid tot individuele gedragsverandering bij de bevolking vergroten, en de nodige informatie en instrumenten aanbieden om zelf actie te kunnen ondernemen; de wil tot gedragsverandering zichtbaar maken voor het brede publiek en voor de beleidsverantwoordelijken coördinatie van de werking en de opvolging van het klimaatbeleid op de verschillende beleidsniveaus.

Omschrijving activiteit: De Klimaatcoalitie is een samenwerkingsverband van verenigingen uit een veelheid van sectoren. De coalitie staat ook open voor bedrijven. Wat verwachten we van de leden van de coalitie: ondertekenen van het manifest, interne milieuzorg, sensibilisering van de eigen achterban, communicatie over de coalitie en haar acties aan achterban, aandacht voor het klimaatthema binnen de eigen acties (inclusief de Noord-Zuid dimensie), eigen acties rond klimaat opzetten en/of communiceren over enkele acties van andere leden en/of partners, het linken van eigen klimaatacties en boodschappen aan het gemeenschappelijke klimaatlogo 'HIER'.

Bijkomende informatie is raadpleegbaar op www.klimaatcoalitie.be

Verantwoordelijke intern: Bram Claeys, Danny Jacobs

Type activiteit: actiegericht platform.

Type financiering: eigen middelen, subsidies federaal en gewesten.

Partners: meer dan 60 middenveldorganisaties.

Nieuw / doorgerold / doorgerold maar gewijzigd: doorgerold.

Timing: doorlopend.

EUROPEES

5.2.4 Climate Action Network Europe, onze Europese koepelvereniging inzake klimaat en energie

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: wisselwerking Belgisch-Europees klimaatbeleid bevorderen.

Operationele ambitie: stroomlijning standpunten en beïnvloeding Europees klimaatbeleid.

Omschrijving activiteit: CANE is de opvolger van Climate Network Europe. De vereniging volgt op Europees vlak de klimaat- en energiegebonden problematiek op. Tal van milieuorganisaties uit gans Europa maken deel uit van de vereniging. BBL volgt samen met IEW de activiteiten van CAN op.

CAN-Europe is een belangrijke bron van informatie over de praktische uitwerking van het internationaal en het Europees klimaatbeleid waaruit BBL en IEW putten voor de opvolging van het Belgische klimaatbeleid. De start van de Europese emissiehandel in 2005 en de aanvang van de eerste verbintenissenperiode in 2008 vergroten het belang van dergelijke informatie voor BBL en IEW in de komende jaren. Sinds begin 2003 is BBL ook lid van de raad van bestuur van CAN.

Bijkomende informatie is raadpleegbaar op www.climnet.org.

Verantwoordelijke intern: Bram Claeys (lid van de raad van bestuur).

Type activiteit: overleg en beleidsbeïnvloeding.

Type financiering: eigen middelen.

Partners: Klimaatnetwerk België, de Europese klimaatverenigingen.

Nieuw / doorgerold / doorgerold maar gewijzigd: doorgerold.

Timing: doorlopend.

5.2.5 Transport and Environment (T&E), onze Europese koepelvereniging inzake Europees transportbeleid

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: wisselwerking Belgisch en Europees transportbeleid bevorderen.

Operationele ambitie: stroomlijning standpunten en beïnvloeding Europees transportbeleid.

Omschrijving activiteit: T&E is een Europese ngo die actief lobby werk verricht bij de EU op het vlak van duurzame mobiliteit. In 2006 staan de herziening van het Eurovignet, hinder door vliegverkeer en milieuvriendelijker voertuigen als prioriteiten aangestipt. De werking en agenda van T&E leunt erg dicht aan bij die van BBL voor wat betreft mobiliteit en milieu. De BBL participeert actief in de inhoudelijke werking van T&E. BBL heeft zitting in de Raad van Bestuur van T&E (Bram Claeys) en vertegenwoordigt hier tevens Komimo.

Bijkomende informatie is raadpleegbaar op www.transportenvironment.org

Verantwoordelijke intern: Bram Claeys (lid raad van bestuur, penningmeester).

Type activiteit: overleg en beleidsbeïnvloeding.

Type financiering: eigen middelen.

Partners: KOMIMO, Klimaatnetwerk België, de Europese mobiliteitsverenigingen.

Nieuw / doorgerold / doorgerold maar gewijzigd: doorgerold.

Timing: doorlopend.

5.2.6 European Environmental Bureau (EEB), onze Europese koepelvereniging inzake opvolging en beïnvloeding van het globale Europese leefmilieubeleid

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: opvolging van Europese milieudossiers die op korte of middellange termijn een belangrijke impact zullen hebben op de federale of Vlaamse leefmilieuwerking.

Operationele ambitie: Actieve participatie in de inhoudelijke werking van het Europees milieubureau enerzijds; anderzijds fungeert het werk van het EEB als belangrijke informatiebron voor lobbywerk. Inzake Europese milieudossiers naar federale overheid en gewesten, en Vlaamse Europarlementsleden.

Omschrijving activiteit: Het EEB is de federatie van meer dan 130 natuur- en milieuverenigingen actief in de lidstaten de Europese Unie. Via haar beleidswerking volgt de vereniging het Europese milieubeleid op. De doelstelling van het EEB is om het milieubeleid in Europa te versterken en participatie van de milieubeweging te bevorderen in het beleid. Het EEB verleent daartoe informatie, volgt het beleid op via een tiental werkgroepen met EEB-leden, werkt standpunten uit en vertegenwoordigt zijn leden bij overleg met de Commissie, het Europees Parlement en de Raad.

Bijkomende informatie is raadpleegbaar op www.eeb.org.

Verantwoordelijken intern: diverse medewerkers beleidsploeg BBL (zie schema).

Tabel : betrokkenheid BBL bij werkgroepen EEB

Werkgroep	Opvolging door
Environmental fiscal reform	
Waste	Johan Vanerom
Ecological Product Policy	Johan Vanerom
Chemicals	Johan Vanerom
Agriculture	Julie Vinson
Water	Wim Van Gils
Lucht	Bram Claey

Type activiteit: overleg en samenwerking.

Type financiering: subsidies (divers, afhankelijk van behandelde thema).

Partners: EEB en z'n leden.

Nieuw / doorgerold / doorgerold maar gewijzigd: doorgerold.

Timing : 2008-2009.

5.2.7 European environmental citizens organisation in standardisation (ECOS)

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: productnormering waarbij rekening wordt gehouden met leefmilieuaspecten.

Operationele ambitie: steun aan een overkoepelende organisatie die waakt over het in rekening brengen van leefmilieuaspecten bij standaardisatie van producten binnen normalisatie-instellingen zoals CEN, CENELEC en ETSI.

Omschrijving activiteit: ECOS werd in 2001 opgericht om de Europese standaardisatieprocessen in normalisatie-instellingen vanuit milieuoogpunt beter te kunnen opvolgen. Zowel Europese (EEB, WWF,...) als nationale milieuorganisaties participeren. In 2008-2009 zal BBL deze werking passief opvolgen.

Bijkomende informatie is raadpleegbaar op www.ecostandard.org

Verantwoordelijke intern: Johan Vanerom.

Type activiteit: samenwerking.

Type financiering: geen.

Partners: Inter-Environnement Wallonie (IEW).

Nieuw / doorgerold / doorgerold maar gewijzigd: doorgerold.

Timing : 2008-2009.

5.2.8 Pesticides action network Europe (PAN Europe)

Strategische doelstelling of overkoepelend doel : ambitieus Europees beleid inzake pesticiden.

Operationele ambitie: Actieve participatie in de inhoudelijke (lobby) werking van PAN Europe enerzijds en anderzijds fungeert het werk van het EEB als belangrijke informatiebron voor lobbywerk naar federale overheid en gewesten, en Vlaamse Europarlementsleden..

Omschrijving activiteit: PAN Europe bestaat reeds sedert 1983: het is een netwerk van een honderdtal ngo's die zich zorgen maken over het overdadige pesticidengebruik in Europa. PAN Europe maakt zelf ook weer deel uit van een mondiaal netwerk, PAN, die uit zo'n 600-tal organisaties bestaat, verspreid over 60 landen. BBL verricht (samen met IEW) het federale lobbywerk dat betrekking heeft op standpunten die werden ontwikkeld door PAN Europe inzake pesticiden. Waar mogelijk en haalbaar worden ook actieve bijdragen geleverd bij het tot stand komen van bepaalde standpunten.

Bijkomende informatie is raadpleegbaar op www.pan-europe.net

Verantwoordelijke intern: Johan Vanerom.

Type activiteit: overleg en samenwerking.

Type financiering: federale subsidies leefmilieu.

Partners: leden van PAN Europe.

Nieuw / doorgerold / doorgerold maar gewijzigd: doorgerold.

Timing : 2008-2009.

5.2.9 Grenzeloze Schelde vzw – Escaut Sans Frontières asbl

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: grensoverschrijdend samenwerken tussen natuur- en milieuverenigingen in België, Nederland en Frankrijk met het oog op kwalitatieve en tijdige implementatie van de kaderrichtlijn water in het stroomgebied van de Schelde.

Operationele ambitie: de structuur van Grenzeloze Schelde operationaliseren teneinde de werking van de ISC en Scaldit kwalitatief op te volgen.

Omschrijving activiteit: Grenzeloze Schelde – Escaut sans Frontières is een vzw/asbl naar Belgisch recht. De vereniging initieert en coördineert beleidsadviserende en educatieve acties binnen het stroomgebied van de Schelde in Frankrijk, de drie gewesten in België en Zeeland. In de schoot van de vereniging opereren tevens onafhankelijke werkgroepen als de Werkgroep Schelde-estuarium en het Zenne-Overleg.

Bijkomende informatie is raadpleegbaar op www.gs-esf.be

Verantwoordelijke intern: Wim Van Gils (forum van de vereniging).

Type activiteit: overlegforum.

Type financiering: Subsidies houdende erkenning en subsidiëring natuur- en milieuverenigingen.

Partners: Grenzeloze Schelde, Natuurpunt, WWF, milieuboot, IEW, ZMF.

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: doorgerold

Timing: 2008-2009.

5.2.10 Seas At Risk

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: opvolging en beïnvloeding internationaal marien beleid
Operationele ambitie: de structuur van Seas At Risk operationaliseren; beleidsbeïnvloeding in de Europese initiatieven terzake.

Omschrijving activiteit: Seas At Risk (SAR) is een federatie van nationale en internationale milieuverenigingen die zich bezighouden met de bescherming en het herstel van het mariene milieu. De organisatie werkt voornamelijk als een technisch en politiek platform om tussenkomsten vanuit milieuverenigingen op internationale politieke bijeenkomsten voor te bereiden en uit te voeren. Het werkingsgebied focust zich momenteel op de Noordzee, de Ierse zee en het noordoostelijke deel van de Atlantische oceaan. Behandelde thema's zijn onder andere visserij, vervuiling door scheepvaart, milieuproblemen veroorzaakt door offshore winning van gas en olie en soort- en habitatbescherming. SAR is erkend als 'observator' binnen de Noordzeeconferenties, de OSPAR commissie en de IMO, en is daarnaast actief op het niveau van de EU. In 2007 - 2008 wil BBL meewerken aan de vestiging van het SAR-secretariaat in Brussel. BBL zal daartoe verder participeren in de bestuurlijke kant van SAR. Inhoudelijk wil BBL de samenwerking met SAR toespitsen op de Europese Maritime Policy en de Marine Strategy.

Bijkomende informatie is raadpleegbaar op www.seas-at-risk.org

Verantwoordelijke intern: Wim Van Gils.

Type activiteit: beleidsbeïnvloeding via lobbying en campagne.

Type financiering: eigen middelen.

Partners: EEB.

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: doorgerold.

Timing: 2008-2009.

5.2.11 Grensoverleg met de Zeeuwse-, Brabantse en Limburgse milieufederaties in Nederland

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: op basis van uitwisseling, analyse en studie komen tot een gezamenlijke visie inzake problematieken in de grensregio Vlaanderen-Nederland met het oog op beleidsbeïnvloeding via lobbying en campagne.

Operationele ambitie: via haar inbreng in deze ad hoc structuur wenst BBL een verhoogde impact te realiseren op de aanpak van bedreigingen en uitdaging in de grensregio's van Zeeland/West-Vlaanderen over Antwerpen/Brabant tot Nederlands en Belgisch Limburg.

Omschrijving activiteit: BBL en de vier Nederlandse milieufederaties wensen via regelmatige samenkomsten en gezamenlijke activiteiten de komende periode te werken rond onder meer een aantal ontwikkelingen met een gebiedsgerichte ruimtelijke impact als goederenspoor Rotterdam-Antwerpen, de ontwikkelingen in Rijn-Schelde-Delta, de kanaalzone Gent-Terneuzen en Zeebra (deltagebied tussen Goes en Roosendaal). De resultaten die voortvloeien uit de samenwerking kunnen een prikkel zijn voor andere belangengroeperingen om een belangenafweging te maken. Te denken valt aan landbouw, bedrijfsleven, transportsector (weg, water, spoor, lucht), kennis en diensten.

Verantwoordelijke intern: Erik Grietens en Danny Jacobs.

Type activiteit: beleidsbeïnvloeding via lobbying en campagne; beleidsadvisering; ondersteunen van aangesloten verenigingen, lokale groepen en afdelingen

Type financiering: eigen middelen.

Partners: Zeeuwse milieufederatie, Brabantse milieufederatie, Limburgse milieufederatie en Zuid-Hollandse milieufederatie.

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: nieuw.

Timing: doorlopend in 2008

INTERNATIONAAL

5.2.12 International Foundation for Environmental Education (FEE) in Vlaanderen draager van de campagnes Blauwe Vlag, logo 3 Groene School en Groene Sleutel

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: mondiale organisatie voor milieueducatie en haar effectieve Vlaamse poot die door middel van educatieve campagnes komen tot effectieve gedragsverandering bij tal van doelgroepen.

Operationele ambitie: BBL wenst in het kader van FEE te komen tot een verbrede uitbouw van het aantal milieueducatieve programma's in Vlaanderen en zoekt hiervoor de komende jaren financiële middelen en operationele partners.

Omschrijving activiteit:

- **internationaal.** Foundation for Environmental Education (FEE) is non-gouvernementele en non-profit organisatie gericht op het promoten van duurzame ontwikkeling via milieueducatie (via scholen, vorming en sensibiliserende campagnes. FEE beschikt coördineert op internationaal vlak de vijf volgende campagnes: Blue Flag, Eco-Schools, Young Reporters for the Environment, Learning about Forests and Green Key. FEE is een internationale koepelorganisatie van organisatie die telkens één land vertegenwoordigen. Medio 2007 zijn zo 44 landen vertegenwoordigd uit Europa, Noord en Zuid-Amerika, Afrika, Azië en Oceanië. BBL vertegenwoordigd België, maakt als volwaardig lid deel uit van de algemene vergadering en levert een van de bestuurders van FEE Internationaal. Zie www.fee-international.org

- **Vlaanderen:** Bond Beter Leefmilieu vzw is juridisch drager van de feitelijke vereniging FEE Vlaanderen FEE. FEE Vlaanderen/BBL vzw beheert de officiële programma's van FEE International, welke in Vlaanderen door 'derden' kunnen worden uitgevoerd. FEE Vlaanderen is in principe geen operationeel uitvoerder van educatieve en voorlichtingscampagnes, hierna programma's genoemd. Uitzondering is Blauwe Vlag waar BBL tot op heden ook instaat voor de uitvoering van het programma. FEE Vlaanderen staat als coördinatie- en afstemmingsstructuur borg voor kwaliteit en integriteit van deze programma's. Dit bete-

kent dat BBL vooral zal inzetten op het controleren van de goede uitvoering van de programma's door derden. De vijf internationale programma's worden in Vlaanderen zijn er drie ingevuld en twee in voorbereiding:

- **Blue Flag (Blauwe Vlag):** jaarlijkse uitreiking van blauwe wimpel aan zwemvijvers en jachthavens in Vlaanderen, uitgevoerd door Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen vzw. Zie www.bondbeterleefmilieu.be/blauwevlag
- **Eco-Schools :** jaarlijkse uitreiking van groene wimpel aan de Logo 3-scholen van het programma Milieuzorg op School (MOS), uitgevoerd door Afdeling Informatie, Milieu-integratie en Subsidies van Het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Controle en toezicht door BBL vzw. Zie www.milieuzorgopschool.be
- **Green Key (Groene Sleutel):** jaarlijkse toekenning van dit keurmerk voor de toeristisch-recreatieve sector, uitgevoerd door Toerisme Vlaanderen. Controle en toezicht door BBL vzw. Zie www.groenesleutel.be
- **Young Reporters for the Environment,** opstart programma in verkenning door Bond Beter Leefmilieu. Zie www.youngreporters.org
- **Learning about Forests,** opstart programma in verkenning door Vereniging voor Bos in Vlaanderen. Zie www.leaf-international.org

Verantwoordelijke intern: Dirk Vercammen (director FEE-International en Belgisch vertegenwoordiger in de algemene vergadering en executive board/raad van bestuur van FEE), Danny Jacobs (directeur FEE-België) en Wannes Meersmans (medewerker FEE Vlaanderen).

Type activiteit: educatie en vorming ; publieks- doelgroepgerichte campagne.

Type financiering: eigen middelen en beperkte sponsoring.

Partners:

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: doorgerold.

Timing: 2006 en 2007.

5.3 DEELNAME IN NIET-GOUVERNEMENTELE NETWERKEN BUITEN DE MILIEUSECTOR

Naast de vertegenwoordiging in officiële advies- en overlegorganen, haar contacten en netwerken in de Belgische en internationale milieubeweging investeert de Bond intensief in het zogenaamde 'doelgroepenoverleg'.

5.3.1 Verenigde Verenigingen (en Samen vzw), het brede samenwerkingsverband van het Vlaamse middenveld

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: de Verenigde Verenigingen als samenwerkingsverband van de Vlaamse middenveldorganisaties werken aan het voorwaardenscheppend kader voor het middenveld (het statuut van de vrijwilliger, inspraak en participatie van en naar het beleid, democratie op diverse niveaus en in diverse sectoren, betere en eenvoudiger regelgeving voor middenveldorganisaties, initiatieven die de sociale samenhang bevorderen, vorming en ondersteuning van middenveldorganisaties) en fungeren als een ontmoetingsplaats voor middenveldorganisaties. De Verenigde Verenigingen wordt juridisch vertegenwoordigd door Samen vzw.

Operationele ambitie: BBL blijft trekker van dit samenwerkingsverband. Via haar actieve participatie in dit samenwerkingsverband wenst de BBL de milieusector te integreren in de maatschappelijke en politieke context waarin het Vlaamse middenveld opereert. Tevens ijvert BBL mee voor een versterkt voorwaardenscheppend kader voor het middenveld.

Omschrijving activiteit: De werking van de Verenigde Verenigingen (www.deverenigdeverenigingen.be) komt de komende periode in een stroomversnelling terecht: In 2008 zal de campagne Kom uit uw Kot! verder lopen. Deze campagne wil de sociale samenhang bevorderen en participatie op lokaal vlak stimuleren via acties en activiteiten. Zie ook www.komuituwkot.be.

In 2008 zal concreet invulling worden gegeven aan het overleg rond horizontale (niet sectorale thema's) met de Vlaamse overheid. Dit overleg is het gevolg van het afsluiten en ondertekenen van een 'charter' tussen beide partijen in juli 2006.

Verantwoordelijke intern: Danny Jacobs (lid van de kerngroep van de Verenigde Verenigingen en secretaris van Samen vzw).

Type activiteit: beleidsbeïnvloeding via lobbying en campagne; publieks- doelgroepgerichte campagne

Type financiering: eigen middelen.

Partners: gezinsorganisaties (de Gezinsbond), jeugdorganisaties (Vlaamse Jeugdraad), natuur- en milieuverenigingen (Vlaamse milieukoepel Bond Beter Leefmilieu), Noord-Zuid beweging (11.11.11 - koepel van de Vlaamse Noord-Zuid beweging), Minderhedenorganisaties (Vlaams Minderheden Centrum), sociaal-culturele verenigingen (Federatie van Organisaties voor Volksontwikkelingswerk), sociale organisaties (ACW), vakbonden (ACV, Vlaams ABVV, ACLVB) en ziekenfondsen (Socialistische Mutualiteiten, Christelijke Mutualiteiten). Binnen de milieusector ook opgevolgd door Natuurpunt.

Doorgerold maar gewijzigd:

Timing: doorlopend in 2008.

5.3.2 Arbeid en Milieu vzw, samenwerken met vakbonden

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: krachten bundelen van de maatschappelijke groepen om te werken aan duurzame ontwikkeling.

Operationele ambitie: door samenwerking begrip kweken bij de vakbonden en milieubeweging voor elkaars standpunten.

Omschrijving activiteit: Arbeid en Milieu werd in de jaren '80 opgericht als samenwerkingsverband van de milieu- en de vakbeweging. Voor de milieubeweging zetelt de BBL in het bestuur van de vereniging, dat daarvoor ook beroep kan doen op enkele lidverenigingen (o.a. Greenpeace België). Voor de vakbeweging is dit het ABVV, het ACLVB en het ACV. De vereniging fungeert als overlegorgaan tussen beide partijen. Periodiek organiseert ze studie en vormingsdagen. 5 keer per jaar publiceert Arbeid en Milieu het "A&M Magazine". Zoals ook in het verleden het geval was zullen op regelmatige tijdstippen publieksactiviteiten worden ingericht, zowel in het kader van de projectwerking als daarbuiten. Bovendien is het de traditie om aan ieder Algemene Vergadering een debatavond te koppelen, een traditie die ook in 2006 voortgezet zal worden. Arbeid en Milieu zal in de mate van het mogelijke tijd uittrekken voor het meewerken aan initiatieven van andere organisaties door het optreden als spreker of als auteur, en door het verzorgen van infostands.

Zie ook www.a-m.be.

Verantwoordelijke intern: Bram Claeys (bestuurder).

Type activiteit: overleg met vakbeweging, vorming en studie.

Type financiering: eigen middelen.

Partners: ACV, ABVV, ACLVB.

Nieuw / doorgerold / doorgerold maar gewijzigd: doorgerold.

Timing: doorlopend.

5.3.3 Trage Wegen vzw, samenwerken met diverse sectoren uit het Vlaamse middenveld

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: opkomen voor het behoud, de aanleg, het herstel en de multifunctionele ontwikkeling van trage wegen zoals onder meer veldwegen, kerkwegels, jaagpaden, landwegen, voormalige treinbeddingen,... Deze multifunctionele ontwikkeling omvat onder meer het herstel en de ontwikkeling van natuurwaarden, het cultuurhistorisch belang, de landschappelijke waarden, de toeristisch-recreatieve meerwaarde, de zachte verkeersfuncties. Dit alles binnen de grenzen van de draagkracht van het ecosysteem.

Operationele ambitie: Via het participeren aan de werking van de vzw Trage Wegen bundelt BBL samen met verenigingen uit andere sectoren de krachten om verschillende overheden (gemeentebesturen, provincies, het Vlaams Gewest) warm te maken voor een betere bescherming en een beter beheer van trage wegen.

Omschrijving activiteit: De komende twee werkingsjaren bouwt de vereniging verder een eigen inhoudelijk werking uit via projecten als (wellicht) via als reguliere verenigingswerking als erkende mobiliteitsvereniging. ' Inhoudelijk wordt er verder gewerkt aan een nieuwe decretale onderbouw ter bescherming van Trage wegen.

Bijkomende informatie op www.tragewegen.be.

Verantwoordelijke intern: Erik Grietens (voorzitter Trage Wegen vzw) en Danny Jacobs (secretaris Trage Wegen vzw).

Type activiteit: sociale of juridische actie; beleidsbeïnvloeding via lobbying en campagne; beleidsadviesgeving; publieks- doelgroepgerichte campagne; uitgeven van publicaties; ondersteunen van aangesloten verenigingen, lokale groepen en afdelingen, educatie en vorming.

Type financiering: eigen middelen.

Partners: Natuurpunt, Vakantieoegens, Plattelandsontwikkeling, Grote Routepaden, de Vlaamse Wandel- en Joggingliga, Regionale Landschappen, Vereniging voor Bos in Vlaanderen, Langzaam Verkeer, de voetgangersbeweging, verschillende lokale werkgroepen,...

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: doorgerold.

Timing: doorlopend

5.3.4 Komimo vzw, samenwerken met mobiliteitsverenigingen

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: door het overleg en de samenwerking tussen milieu- en mobiliteitsverenigingen te stimuleren bijdragen tot de realisatie van een duurzame mobiliteit in Vlaanderen

Operationele ambitie: Komimo wenst de komende twee jaar coördinator te blijven van de Vlaamse mobiliteitsweken en maakt verder werk van de uitbouw van structuren en werking gericht op het invulling van de koepelfunctie van de vereniging

Omschrijving activiteit: Komimo vzw is actief als koepelvereniging inzake duurzame mobiliteit binnen het Vlaamse decreet inzake de erkenning en de basissubsidiëring van mobiliteitsverenigingen en koepels. De vereniging richt zich in haar werking naar overheden, bedrijfssectoren, scholen en andere doelgroepen van het mobiliteitsbeleid. De vereniging zet daartoe samenwerking op tussen mobiliteits- en milieuverenigingen gericht op het stimuleren van alle vormen van duurzame mobiliteit die geen hypothek leggen op de huidige en volgende generaties. Momenteel zijn acht milieu- en mobiliteitsorganisaties lid van Komimo. De koepelwerking zal de komende 2 jaren verder ingevuld worden, onder meer in het kader van de advisering binnen de mobiliteitsraad Vlaanderen (MORA). Er is een herziening van het Vlaamse decreet inzake de erkenning en de basissubsidiëring van mobiliteitsverenigingen in de maak (wellicht in voege vanaf 2009). Dit gewijzigd decreet zal wellicht nog meer taken en mogelijkheden voorzien voor de koepel.

Naast de koepelfunctie heeft Komimo vzw een coördinerende functie in de organisatie van de twee grote Vlaamse mobiliteitsweken. Die weken kregen sinds 2007 een meer thematische klemtoon en communicatieve eenvormigheid. Dit laat toe om deze mobiliteitscampagnes een nieuw en doelgerichter elan mee te geven.

Bijkomende informatie is raadpleegbaar op www.komimo.be

Verantwoordelijke intern: Bram Dousselaere (werkgroepen en campagnes) en Danny Jacobs (lid raad van bestuur)

Type activiteit: beleidsbeïnvloeding via lobbying en campagne; beleidsadviesing, publieks- doelgroepgerichte campagne, manifestatie

Type financiering: subsidie Vlaamse overheid (mobiliteit) aangevuld met sponsoring

Partners: Autopia vzw, Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen vzw, Bond van Trein- Tram en Busgebruikers vzw, Fietsersbond vzw, Mobiel 21 vzw, Taxistop vzw, Trage Wegen vzw, Voetgangersbeweging vzw.

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: doorgerold

Timing: doorlopend in 2008 en 2009

5.3.5 Bioforum, samenwerken met sectororganisaties uit de biologische landbouw

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: Bioforum (en de biosector) helpen uitgroeien tot een sterke organisatie met voortdurende aandacht voor ecologische aspecten.

Operationele ambitie: advisering binnen RVB rond interne en externe versterking van de bio - sector en rond externe communicatie van de biotroeven naar doelgroepen.

Omschrijving activiteit: BBL is vertegenwoordigd in de Raad van Bestuur van Bioforum Vlaanderen vzw, de Vlaamse koepelorganisatie van de biosector. BBL werkt samen met de andere leden van de koepelvereniging Bioforum aan de uitbouw van de biosector in Vlaanderen en België. Bioforum Vlaanderen vzw organiseert jaarlijkse de Bioweek, ooit opgestart vanuit BBL. BBL vertolkt samen met Velt de ecologische en maatschappelijke invalshoek binnen Bioforum. In 2008 staat een grondige reorganisatie van Bioforum op het programma, waarbij ook de rol en de positie van BBL zal herbekeken worden. Bijkomende informatie is raadpleegbaar op www.bioforum.be

Verantwoordelijke intern: Stefaan Claeys; plaatsvervanger Danny Jacobs.

Type activiteit:

- beleidsadviesing;
- publieks- doelgroepgerichte campagne.

Type financiering: eigen middelen.

Partners: Velt verdedigt als BBL-lid dezelfde (ecologische) belangen binnen Bioforum.

Nieuw/doorgerold/doorgerold maar gewijzigd: doorgerold.

Timing: permanent

5.3.6 Vlaams Overleg Duurzame Ontwikkeling (Vodo), samenwerken met diverse sectoren uit het Vlaamse middenveld

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: als een samenwerkingsverband tussen een belangrijk deel van de nieuwe sociale bewegingen in Vlaanderen het maatschappelijk debat over duurzame ontwikkeling stimuleren door het opzetten van gezamenlijke initiatieven, beleidsbeïnvloeding, studiewerk.

Operationele ambitie: Vodo is voor BBL de structuur waarin we participeren met het oog op een goede samenwerking met andere middenveldsectoren (in de eerste plaats Noord-Zuid) en het samenwerken inzake duurzaam lokaal beleid.

Omschrijving activiteit: BBL (en vooral ook Tandem) blijft aandacht besteden aan een optimale samenwerking en afstemming van activiteiten rond duurzame ontwikkeling en milieu met de werking van het Steunpunt Lokale Agenda 21, met het oog op een ruime integratie van het begrip duurzame ontwikkeling in andere sectoren. Op het Vlaamse niveau stemt BBL met Vodo af over de Vlaamse strategie duurzame ontwikkeling. Op federaal vlak zal de samenwerking zich vnl. concentreren op de opvolging van de uitvoering van het Federaal Plan Duurzame Ontwikkeling.

Bijkomende informatie is raadpleegbaar op www.vodo.be

Verantwoordelijke intern: Danny Jacobs (lid raad van bestuur).

Type activiteit: beleidsbeïnvloeding via lobbying en campagne en beleidsadvisering en eigen middelen.

Type financiering: samenwerkingsovereenkomst milieu als opstap D.O.

Nieuw / doorgerold / doorgerold maar gewijzigd: doorgerold.

Timing: permanent in 2008 en 2009

5.3.7 Netwerk Bewust Verbruiken (NBV), samenwerken met consumentenorganisaties

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: duurzamere productie- en consumptiepatronen door actieve bijdrage aan een netwerk.

Operationele ambitie: deelname (via Algemene Vergadering, Raad van Bestuur en werkgroepen) aan de netwerking, informatieverspreiding en campagnes georganiseerd door het NBV.

Omschrijving activiteit: Het Netwerk Bewust Verbruiken (NBV) heeft als doel het stimuleren van het bewust verbruiken onder brede lagen van de Vlaamse bevolking. Dit wil men bereiken door studie en vorming, door informatieverspreiding via o.m. verenigingen, door het stimuleren van samenwerking tussen organisaties die actief zijn op vlak van consumptie, milieu, ethiek en rechten van werknemers en/of derde wereld. Tevens coördineert het NBV acties om zoveel mogelijk bewuste verbruikers te vormen en anderzijds het beleid te beïnvloeden. Vanaf 2005 wordt het NBV gesubsidieerd als beweging in de sociaal-cultureel volwassenenwerking, wat voor deze organisatie nieuwe perspectieven biedt.

Bijkomende informatie is raadpleegbaar op : www.bewustverbruiken.org

Verantwoordelijke intern: Stefaan Claeys

Type activiteit: overleg, sensibiliseren.

Type financiering: geen.

Partners: leden van NBV

Nieuw / doorgerold / doorgerold maar gewijzigd: doorgerold.

Timing : 2008-2009

5.3.8 Ethibel vzw, mee waken over de criteria voor duurzaam en ethisch beleggen

Strategische doelstelling of overkoepelend doel: opvolgen thematiek duurzaam en ethisch beleggen.

Operationele ambitie: ondersteuning werking Ethibel via participatie aan de Algemene Vergadering.

Omschrijving activiteit: In '91 was BBL mee stichtend lid van Ethibel vzw. Ethibel is een onafhankelijk adviesbureau voor duurzaam en ethisch beleggen, dat banken en beursvennootschappen ondersteunt bij hun aanbod van duurzame spaar- en beleggingsformules. Om de kwaliteit van dergelijke financiële producten op de Belgische en de Europese markt te garanderen, hanteert Ethibel een eigen Europees keurmerk. De criteria voor het sociaal-ethische bedrijvenonderzoek, dat aan de basis ligt van de beleggingsfondsen met het label van Ethibel, omvatten alle aspecten van de maatschappelijke verantwoordelijkheid van ondernemingen. Naast haar werk in functie van het Europese collectieve keurmerk, treedt

Ethibel regelmatig op als onafhankelijke controle-instantie voor de certificering van andere maatschappelijk geprofileerde producten en als adviseur bij het sociaal-ethisch onderzoek op basis van de criteria van derden.

Bijkomende informatie is raadpleegbaar op www.ethibel.be

Verantwoordelijke intern: Johan Vanerom

Type activiteit: overleg.

Type financiering: geen.

Partners: IEW, Velt, OIVO.

Nieuw / doorgerold / doorgerold maar gewijzigd: doorgerold.

Timing: 2008-2009

